

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
DRUGA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Sedmi dan rada
3. novembar 2017. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Druge sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2017. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuju 93 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 87 narodnih poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju sledeći narodni poslanici: Vladimir Marinković i Milovan Drecun.

Nastavljamo rad.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O DUALNOM OBRAZOVANJU (pretres u pojedinostima).

Sednici prisustvuju predstavnici predlagača.

Na član 31. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Miroslava Stanković Đuričić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana

Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić i zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Miroslava Stanković Đuričić.

Izvolite.

MIROSLAVA STANKOVIĆ ĐURIČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Članom 31. Predloga zakona o dualnom obrazovanju propisano je da instruktor kontinuirano prati napredovanje učenika u saradnji sa koordinatorom učenja kroz rad u cilju sticanja kompetencija propisanih standardom kvalifikacije, a da se ocenjivanje učenika vrši u skladu sa planom i programom nastave i učenja, zakonom i pravilnikom kojim se bliže određuje ocenjivanje učenika u srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Poslanička grupa SRS predlaže brisanje i ovog člana Predloga zakona i želi da ukaže na bacanje novca koje će privući primena ovog zakona a koje iznosi milione dinara.

Ta sredstva, za koja kažete da su već obezbeđena u okviru postojećih ograničenja Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja za program srednjeg obrazovanja, mogli biste da upotrebite za poboljšanje uslova za rad ustanova vaspitanja i obrazovanja, kao i za obezbeđivanje dostupnosti programa zasnovanih na naučnim argumentima i praksi.

Stimulacija dece i rani razvoj garantuju visoka postignuća i ostvarenje potencijala sve dece. Time biste učinili dužnu pažnju prema svim osetljivim grupama, nadarenoj deci, svoj deci koja odrastaju u Srbiji.

Poslanička grupa SRS ukazivanjem značaja ranog razvoja smatra da sva deca treba da budu ravnopravna u smislu da o njihovom potencijalu razmišljamo od samog rođenja, a ne kada dođu u srednju školu, kada ćemo ih kroz ovaj i ovakav zakon o dualnom obrazovanju pretvoriti u jeftinu radnu snagu.

Zato, umesto u instruktore i koordinate, uložite u programe podrške roditeljima i vaspitačima, koji su u presudnom intervalu, od rođenja do šeste godine, najznačajniji faktori u razvoju svoje dece.

Još jednom, Poslanička grupa SRS je protiv ovog predloga zakona, jer smatramo da je izuzetno štetan i neprimenjiv u praksi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Četvrti je dan kako raspravljamo o amandmanima na ovaj zakon i četvrti dan kako apelujemo da se ovaj zakon povuče iz procedure.

Predlagač zakona, koji je ovde sa nama sve vreme, mislim da je dosad mogao da vidi da je kompletna opozicija ujedinjena u tom stavu, što je vrlo redak slučaj u ovom parlamentu. Znači, red je da se predlagač zakona zapita zbog čega tako veliki broj narodnih poslanika ima amandmane koji listom svi glase „briše se“ i apeluju jednim glasom, ujedinjeno, da se ovaj zakon povuče iz procedure.

Napominjemo da smatramo da se ova sredstva, kako ljudski resursi tako i finansijski, mnogo bolje mogu upotrebiti ukoliko se krene u korenitu reformu osnovnoškolskog i predškolskog obrazovanja i vaspitanja, jer nama je potrebno, shodno Strategiji razvoja obrazovanja do 2020. godine, da povećamo broj dece koja upisuju gimnazije i da povećamo broj visokoobrazovanih, kojih u Srbiji ima samo 7%.

Uvođenje dualnog obrazovanja nema apsolutno nikakve veze sa realizacijom ova dva cilja. Da bismo ova dva cilja postigli, mi moramo resurse i pažnju da usmerimo na reformu osnovnoškolskog i predškolskog obrazovanja, a ne dualnog, za koji ponovo apelujem da se povuče iz procedure. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Nastavljamo, kao što reče koleginica, već četvrti dan, da govorimo o zakonu o dualnom obrazovanju, odnosno o amandmanima, i verovatno, ako neko prati, misli da se radi o nekom epohalnom zakonu koji će uneti epohalne promene u naš sistem srednjeg obrazovanja.

Nažalost, to nije slučaj. Ovo je zakon koji ima veliko ime, dualno obrazovanje, a nije zakon o dualnom obrazovanju, bez obzira na to koliko predlagač želeo da stvori sliku o tome. To je zakon o obrazovanju kroz rad, nešto što i danas postoji kroz brojne srednje stručne škole, i ovo je samo jedna želja da se jedna obaveza, koja je još pre pet godina zamišljena u glavi tadašnjeg potpredsednika Vlade, sadašnjeg predsednika Republike, prenese na papir.

Ono što smo govorili ovde je da tu njegovu želju i zamisao, s obzirom na to da ona nije dobra po obrazovni sistem Srbije, prethodna tri ministra nisu želela da sprovedu. Znači, od 2012. godine, kako stoji i u obrazloženju za neprihvatanje naših amandmana, kada je usvojena strategija koja predviđa uvođenje dualnog obrazovanja, do danas prethodni ministri nisu želeli to da urade.

I ovaj ministar, suštinski, ne uvodi dualno obrazovanje. Sam ministar je rekao – ovo je naš model; nije model ni nemački, ni austrijski, ni švajcarski.

Ovo je model lažnog dualnog obrazovanja, koje se tako zove a suštinski nije, jer u dualnom obrazovanju učenik radi, poslodavac zaključi sa njim ugovor, isplaćuje mu zaradu, uplaćuje mu socijalno, zdravstveno i ostale obaveze, taj

učenik ostvaruje prava vezana za Zakon o zaštiti na radu, a u ovom slučaju svega toga nema. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 31. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine Republike Srbije, ovde se radi o ocenjivanju naših učenika i vrlo je dobro član ovog zakona predvideo da u vrednovanju, odnosno ocenjivanju naših učenika sudeluju instruktor i koordinator, a pobliže će se to odrediti pravilnikom koji će definisati način i postupke kako će se to vršiti.

Ovo je izuzetno važno, ocenjivanje učenika. Otkad postoji školstvo, ne samo u Srbiji nego uopšte, to je jedno od glavnih pitanja vaspitanja i obrazovanja.

Moram da kažem da bivši režim iznosi neistine. Nije tačno da bivši ministri nisu hteli realizovati dualno obrazovanje. Već 2013. godine su elemente dualnog obrazovanja neke škole uvele, a 2014. godine je u ekspozu predsednika Vlade to inicirano.

Pošto je bivši režim trebalo da donese zakon o dualnom obrazovanju pre 14 godina, a i danas se bori protiv njegovog donošenja, a nije, a doveo je školstvo Srbije na najniži mogući nivo u istoriji školstva u Srbiji, a predsednik Republike Srbije, gospodin Aleksandar Vučić, inicirao donošenje ovog zakona o dualnom obrazovanju koji predstavlja prvorazredni reformski iskorak SNS-a i ministra Mladena Šarčevića, u tom smislu odustajem od daljnjeg obrazlaganja ovog amandmana.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, instruktori ocenjuju ocenama. Ja se i dalje zalažem za one retke zanate, da dovedemo vrhunske majstore, Tadžetina, krojače, ovog što je „Zgrabinovcu“ šio odela, da na takav način, kroz te vrhunske majstore koje ćemo dobiti, povratimo deo opljačkanog novca. Ovako se taj novac iznosi u inostranstvo.

Ali, ukoliko „Zgrabinovac“ i ekipa koja je zaradila sve, dok je običan narod gubio sve, shvate da ovde ima vrhunskih majstora, a ocene će tome doprineti, ukoliko budu kvalitetni instruktori, u tom slučaju neće zvati da sa Njujorške avenije dođe krojač i da Miškoviću i „Zgrabinovcu“ šije odelo od

10.000 evra, nego će iskoristiti krojača ovde, koji će biti povoljniji a mi ćemo kao država i društvo deo tog novca povratiti u državnu kasu, naravno kroz PDV itd., a onda možemo da dignemo penzije zahvaljujući povećanim prihodima, što ću govoriti u nekom narednom obrazloženju amandmana. Možemo da povećamo penzije jer će biti veći prihodi od poreza, a pod broj dva, imaćemo veći broj zaposlenih ljudi, kvalitetnih majstora, koji će imati velike, debele plate zahvaljujući tome što će vraćati ovaj opljačkani novac i na takav način ćemo imati veće prihode i u PIO fondu, tako da naši penzioneri treba da znaju da se ovo radi i u njihovu korist. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naziv iznad člana 32. i član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 32. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici: zajedno Zoran Krasić, Nikola Savić i Vjerica Radeta, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić, Jasmina Nikolić i zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Nikola Savić.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovaj član 32. ovoga zakona odnosi se na način sprovođenja i polaganja završnog, odnosno maturalnog ispita.

Ovim članom, između ostalog, predviđeno je da predstavnik poslodavca obavezno treba da prisustvuje završnom, odnosno maturalnom ispitu. To nije sporno, svi akteri koji učestvuju u obrazovnom procesu i treba da budu prisutni kada se polaže završni, odnosno maturalni ispit, ali je po meni ovde sporno nešto drugo, to što predstavnici poslodavaca to treba da čine bez naknade, kako ovde stoji u zakonu.

S obzirom na to da se maturalni, odnosno završni ispiti po pravilu održavaju u školi a da su predstavnici poslodavaca u smislu ovoga zakona predstavnici privrednih komora, a znamo da se privredne komore nalaze, po pravilu, u regionalnim centrima, znači u sedištim okruža, a škole, odnosno stručne škole u smislu ovog zakona nalaze se po celoj teritoriji Srbije, u svim opštinskim mestima, vrlo je mala verovatnoća da će predstavnik poslodavca iz

ovog zakona, kako to zakon predviđa, prisustvovati polaganju završnog ili maturalnog ispita, pogotovo što za to i nema svoju naknadu.

Znamo mi koji je posao Privredne komore. Ti ljudi imaju i mnogo važnije obaveze od one da idu da prisustvuju polaganju završnog, odnosno maturalnog ispita nekog učenika tamo iz nekog mesta koje može biti udaljeno i po 80 ili možda čak i 100 kilometara od sedišta gde se nalazi Privredna komora. A da je to zaista tako govori primer i srednjih stručnih škola gde se u radu sa vanrednim kandidatima takođe javljaju slični problemi, pošto nastavnici rade u više škola i ne mogu odgovoriti ovom zadatku. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 32. amandman...

Ja bih zamolio kolege poslanike da se javljaju na vreme.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Član 32. govori o završnom i maturalnom ispitu i evo još jednog primera loših rešenja koje ovaj zakon sadrži; to je činjenica da se ovde uvodi Privredna komora kao neko ko će određivati predstavnike poslodavaca koji će proveravati stečene kompetencije tokom učenja kroz rad. Sada se postavlja pitanje koliko to poslova i šta sve to Privredna komora treba da radi i gde je kraj prebacivanju poslova koje su dosada radila ministarstva ili neke druge državne institucije na Privrednu komoru. Privredna komora treba da bude udruženje poslodavaca koje vodi računa o ostvarivanju interesa svojih članova, dobrovoljno udruživanje, ali čini se da Vlada ima drugu ideju, pravi od Privredne komore vladu u Vladi.

U raznim zakonima se Privrednoj komori dodaju kompetencije koje nikad nije imala i koje, realno, nemaju veze sa svrhom zbog koje se privredne komore osnivaju u svetu, pa i u Srbiji. Evo tako će, ukoliko se ovo zakonsko rešenje usvoji, Privredna komora Srbije imenovati predstavnike poslodavaca koji će proveravati kompetencije tokom učenja kroz rad. Nigde nema ko će biti ti ljudi, koji će poslodavci, kako će, da li će poslodavci predlagati neke svoje članove u te komisije ili će sama privredna komora birati, da li na nekom konkursu... Kako će sve to biti urađeno, mi to ne znamo, ali sasvim sigurno neće biti kvalitetno i, verujemo, neće davati pravu ocenu stečenog znanja uz učenje kroz rad. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Trideset drugi član Predloga zakona o dualnom obrazovanju i 32. apel sa ove govornice da povučemo ovaj zakon iz skupštinske procedure, da ga ne donesemo, a da resurse, kako ljudske tako i finansijske, usmerimo na rešavanje gorućih problema osnovnoškolskog obrazovanja, koje je toliko loše da na kraju osnovne škole deca imaju suviše loše obrazovne rezultate te mnoga od njih ne uspevaju da upišu gimnazije, a nama je cilj, Strategijom obrazovanja do 2020. godine, da povećamo broj dece koja upisuju gimnaziju.

Jedan od načina na koji bi se ova sredstva, namenjena primeni ovog zakona, mogla mnogo korisnije upotrebiti jeste da se rastereti finansijska opterećenost roditelja koji imaju decu u osnovnoj školi i koji moraju da plaćaju, pre svega, udžbenike, koji su izuzetno skupi i koštaju između 10.000 i 17.000 dinara, u zavisnosti od toga u koji razred dete ide.

Udžbenici moraju hitno postati besplatni i moraju se troškovi njihove nabavke pokrivati iz budžeta Republike Srbije. To je zanemarljivo mali trošak u budžetu Republike Srbije, a svakom roditelju, naročito onom koji ima više od jednog deteta, značiće izuzetno mnogo. Time ćete i nastavnicima pomoći, jer i nastavnici su roditelji koji rade za izuzetno niske plate. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 32. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, ovde se radi o sprovođenju završnog, odnosno maturalnog ispita i ovaj član zakona izuzetno je dobro predvideo način i postupak kako se to sprovodi, kao i učesnike i aktere završnog ispita.

Nije tačno, kao što predstavnici opozicije iznose, da se ne zna kako će Privredna komora sudelovati u tom procesu. I te kako se zna. Danas je najveće dostignuće savremenog obrazovanja u stručnim školama upravo taj trokut između Privredne komore, škole i poslodavca. Svi oni na svoj način sudeluju kako u koncipiranju tako i izvođenju vaspitno-obrazovnog rada i zaista ovaj zakon o dualnom obrazovanju je najveće dostignuće ne samo kod nas sada ovde nego i u savremenom svetu, u svim stručnim školama, ne samo kod nas nego i u Evropi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, uz diplome biće dodatak o provedenom vremenu u praksi.

Ja se i dalje zalažem da, poput Rusije, Petar Veliki, kada je doveo brodograditelje da obuču svoje ljude... Ja se i dalje zalažem za tu vrstu

instruktora. Naravno, i naše, da ne bi ovi o kojima sam već govorio, koji su zemlju opljačkali uzduž i popreko, taj novac trošili u inostranstvu na skupe cipele, dragulje, satove, pa i jahte. Kod njih je ono – stojte galije carske da prođu njihove jahte.

Dakle, nama trebaju brodograditelji s obzirom na to da su njihovi apetiti veliki, da su koncentrovali određeni deo bogatstva koji je prouzrokovao siromaštvo i sad taj novac treba raspodeliti pravilno. Ovaj zakon doprinosi da se to pravilno raspodeli među građanima, da oni koji su ozebli mogu to parče jorgana koje im je neko oteo da uzmu da se i oni malo ogreju i da svojim radom povrate novac koji je njihovim roditeljima, ili njima samima dok su bili mali, oduzela stranka bivšeg režima dok je uništavala privredu i sve što se uništiti u Srbiji moglo.

Na takav način, opet govorim, novac će se sliti, jer ta sirotinja neće trošiti novac na Devičanska ostrva nego će ga trošiti ovde na vredne majstorske ruke i tako će naš budžet biti sve puniji i puniji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, Dragan Vesović, Ivan Kostić, Zoran Radojičić i Miladin Ševarlić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine ministre, ja neću pričati o Maldivima, galijama, jahtama i tome slično, pokušaću o amandmanu. Dakle, u članu 32 – završni maturski ispit – zasmetale su nam posebno dve rečenice. Jedna kaže da pri proveri stečenih kompetencija tokom učenja kroz rad obavezno učestvuju kvalifikovani predstavnici poslodavca, bez naknade, a odmah ispod toga – predstavnika poslodavca iz stava 3. ovog člana imenuje Privredna komora Srbije.

U ove dve rečenice mi smo izbrisali reči „bez naknade“ i dodali da uz kvalifikovanog predstavnika poslodavca prisustvuju i predstavnici Ministarstva. To je u smeru one jučerašnje želje da se ingerencije vrate vama, jer, ponavljam, imamo više poverenja u nadležno ministarstvo nego u uniju poslodavaca zvanu Privredna komora.

U obrazloženju koje ste mi dali, zbog čega se amandman odbija, kaže se da Privredna komora Srbije sublimira sve poslodavce na teritoriji Republike Srbije, tako da se gubi mogućnost nelojalne konkurencije.

Tačno je da ona okuplja sve poslodavce na teritoriji Republike Srbije, ali to ne mora da znači da će se izgubiti mogućnost nelojalnog rada ili legla korupcije, nego baš može da bude lepa maska da korupcija funkcioniše. Zaboga, svi smo tu zajedno ali ćemo samo posebno odabranim, onima koji iz nekog razloga odgovaraju nama davati te ingerencije.

U tom smislu smo smatrali da je vrlo pametno i poželjno da se u amandmanu doda da prilikom provere stečenih kompetencija tokom učenja kroz rad obavezno učestvuju kvalifikovani predstavnici poslodavaca i predstavnici Ministarstva. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naziv iznad Glave VII, naziv iznad člana 33. i član 33. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Poglavlje VII, o materijalnom i finansijskom obezbeđenju učenika, takođe obuhvata ukupno tri člana, za koja smo predložili da se brišu – i član 33, i 34. i 35. Zašto? Zato što smatramo da je zakon o dualnom obrazovanju loš, da je nastao kao ideja eksperata Švajcarske privredne komore, da će poslužiti dok god bude finansiranja eksperata koji bolje od nas znaju šta treba našoj deci i da nije autentično ni rešenje za kontekst koji Srbija danas u obrazovanju ima, a daleko je od toga da će dati bilo kakve rezultate u razvoju znanja u Srbiji. To je loše.

U digresiji, šteta je što smo 72 sata ovog vremena izgubili na raspravu o ovom zakonu a da nismo zaista razgovarali o stanju znanja i obrazovanja u Srbiji. Ovde su tri člana koja pokazuju da od besplatnog dečijeg rada ne možete imati razvoj i da sav folklor izmišljenih priča o tome kako će to doprineti bilo čemu u Srbiji ne drži vodu. Videćemo to za dve godine, kad počne primena ovog zakona.

Naime, u članu 33. u tački 4) prvi put se spominje osiguranje za slučaj povrede tokom učenja i da poslodavac ima obavezu da tokom učenja kroz rad to osiguranje plati. Nema načina da ovo primenite, znate. Nema načina. Nema nadzora kojim možete kazati bilo kom poslodavcu – nisi sklopio ugovor o osiguranju. Pošto to ne možete ni za zaposlene radnike širom Srbije. Dakle, stavljate jednu fiktivnu odredbu smatrajući da ima nas koji ne znamo šta je ugovor o osiguranju i šta su prava poslodavca. Loše i za decu, i za roditelje, i za vas, zbog toga što ćete imati u rukama zakon koji neće biti primenljiv.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 33. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici: zajedno Vjerica Radeta, Petar Jojić i Zoran Krasić, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić i zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Petar Jojić.

PETAR JOJIĆ: Dame i gospodo, u ime SRS podneo sam amandman na član 33. predloga ovoga zakona. Srpska radikalna stranka smatra da se nisu stekli uslovi za donošenje ovakvog zakona, jer poslodavci neće moći da ispune uslove koji se pred njih postavljaju ovim zakonom.

Poređenja radi, Makarenko, čuveni i najveći pedagog, sovjetski, u periodu od 1920. do 1936. godine prevaspitavao je vaspitnozapuštenu decu, oko 3.000 takvih učenika, u radnim kolonijama. Ne bih želeo da ovo toliko upoređujem i da smatram da je podjednako, ali rekao sam i prošli put da ovaj zakon, kad se steknu uslovi, može imati pozitivno dejstvo utoliko što će zapošljavanjem mlađih ljudi, posebno omladine, sprečiti u jednom delu maloletničku delinkvenciju. Ali pod uslovom da se za to steknu uslovi.

Manjkavost ovog zakona, kad pogledate, nije rešeno pitanje naknade štete. Šta će se dogoditi ako učenik poslodavcu pričini štetu namernom ili grubom nepažnjom? Ko će snositi naknadu štete? Recimo, ako ubaci kamen ili ciglu u mašinu koja vredi 100.000 evra, ko će nadoknaditi štetu poslodavcu? Da li će to nadoknaditi osiguravajuće društvo, koje ima limit osiguranja koji ne pokriva ni 10% štete koja može nastati i da li će se u tom slučaju primeniti Zakon o obligacionim odnosima?

I jedno pitanje za ministra – da li je moguće da čovek u procesu obrazovanja radi a leči se u neuropsihijatrijskoj specijalnoj bolnici?

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jojiću.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Član 33. zakona o dualnom obrazovanju govori o materijalnom obezbeđenju učenika i, između ostalog, tu je navedeno i da je poslodavac dužan učeniku na dualnom obrazovanju, dakle na učenju kroz rad, obezbediti osiguranje za slučaj povrede tokom učenja kroz rad kod poslodavca.

Imamo tri vrste osiguranja za koje sam zainteresovan da dobijem objašnjenje kako će biti sprovedene i da li će biti sprovedena ijedna od te tri. Prva vrsta osiguranja je obavezno državno penzijsko i invalidsko osiguranje, druga vrsta osiguranja je komercijalno osiguranje od posledica nezgode i

nesrećnog slučaja, koje se kupuje kod osiguravajućih kuća, i treća vrsta osiguranja je odgovornost poslodavca za štete pričinjene trećim licima, uključujući tu i radnike, dakle zaposlene, gde se i oni tretiraju kao treća lica.

Kada je reč o prvom, državnom obaveznom penzijskom invalidskom osiguranju, u članu 10, koji definiše kojim će se zakonima štititi prava učenika, upadljivo izostaje referenca na Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji se ne spominje kao zakon po kojim će se prava učenika štititi takođe.

Interesuje me, pošto nigde dalje eksplicitno ne piše da je poslodavac dužan učeniku na radu uplaćivati doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, da li će učenik koji na radu zadobije trajni invaliditet tokom tog rada ostvariti pravo na invalidsku penziju ili neće. U Nemačkoj hoće odmah, tako da bih voleo da smo se i ovde pozvali na nemački model a ne samo u nekim drugim stvarima koje zadovoljavaju interese poslodavaca.

Kada je reč o privatnim komercijalnim osiguranjima, tu se referenca vrši na Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu, koji je već i za radnike potpuno nesprovodiv pa će biti i za učenike, jer minimalne osigurane sume nisu propisane i nema kaznenih odredbi pa je radnike moguće osigurati na jedan dinar ili ne osigurati uopšte, i sada će se ista ta praksa preneti i na decu.

Kada je reč o trećoj vrsti osiguranja, odgovornosti poslodavca, u ovoj zemlji, praktično, ta vrsta osiguranja ne funkcioniše, jer je na sudu gotovo nemoguće dokazati odgovornost poslodavca i u to ime dobiti adekvatnu odštetu. Tako da imam utisak da imamo potpuno nesprovodiv...

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Ovde imamo spisak lepih želja, ali čak ni taj spisak nije dovoljno dobar. Kaže da se učeniku obezbeđuju kod poslodavca sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu, bez definicije u kom obimu, na koji način.

Naknadu troškova prevoza od škole do mesta izvođenja učenja kroz rad i nazad. Šta ako neko iz Trgovišta upiše školu u Beogradu? Da li će mu plaćati poslodavac taj prevoz ili to važi samo za mesto gde on živi ako je poslodavac sa sedištem u istoj opštini, odnosno u istom gradu? A ako je to tako, onda je to sprečavanje slobode kretanja ljudi i radne snage i učenja.

Naknadu troškova ishrane u skladu sa opštim aktom poslodavca. Ako poslodavac ima opšti akt da ne snosi troškove ishrane, to znači da toga nema. Ništa ne obavezuje poslodavca da snosi ove troškove.

Osiguranje u slučaju povrede, mislim da su to kolege koje su govorile pre mene dovoljno objasnile, tako da nema potrebe da ja to ponavljam.

I, poslodavac može da obezbedi učeniku i pokriće troškova smeštaja i ishrane u ueničkom domu. Može, ali ne mora. To znači da se opet vraćamo na onaj nivo da se ostaje tamo gde je neko rođen i da ne može da se školuje u nekom drugom mestu.

Pitanje za ministra – šta se dešava ako je poslodavac u stečaju, ako je poslodavac u stanju u kome se danas nalazi veliki uspeh Vučićeve vlasti, Srpska fabrika stakla, i ta privatizacija, ili Goša, ili FAP, ili dvestotinak drugih firmi koje niti plaćaju plate, niti plaćaju doprinose, niti plaćaju bilo kakve poreske obaveze? Šta je sa decom koja eventualno odu tamo da se dualno školuju?

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Kao što su moje kolege već rekle, ovaj član 33, i posle član 34, govori o materijalno-finansijskom obezbeđenju učenika. Da imamo pravi zakon o dualom obrazovanju, onda bi se ovde govorilo i o plaćanju troškova učenicima za socijalno, zdravstveno i penziono osiguranje, ali toga ovde nema. Bilo bi verovatno govora o tome kako učenici sklapaju sa poslodavcem ugovor o zaposlenju, ali toga u ovom zakonu nema.

Ono što će ovaj zakon, ponavljamo, proizvesti jeste jeftina radna snaga, zato što će ti učenici obavljati neki posao uz učenje kroz rad kod poslodavca kada poslodavcu to odgovara. Kada zbog obima posla ima potrebu za povećanjem zaposlenih, on će dobiti najjeftiniju moguću radnu snagu, radnu snagu koja će biti plaćena 70% minimalne zarade u Srbiji, bez bilo kakve obaveze da poslodavac tog učenika kasnije zaposli kod sebe, da taj mladi čovek može da napreduje, da može da zasnuje porodicu i da ostane da živi u Srbiji.

Danas u Srbiji nije problem što imamo nekvalifikovanu ili lenju radnu snagu, što mladi ljudi neće da rade. Problem je što imamo takve zakone koji omogućavaju poslodavcima da drže svoje zaposlene u ropstvu, da ih plaćaju minimalno, da ih ne zapošljavaju na neodređeno nego da ih beskonačnim produžavanjima ugovora na određeno drže u stanju ni na nebu ni na zemlji i da mladi ljudi ne mogu da ostvare pristojnu zaradu i da svoj život u Srbiji započnu i nastave.

To je razlog zašto nemamo obrazovane metalostrugare, varioce... Ti ljudi nalaze svoje zaposlenje van granice Srbije, traže posao van, zato što u Srbiji ne mogu da nađu stalan i pristojan posao. Dok to ne rešimo, imaćemo ovaj problem, a ovaj zakon o tzv. dualnom obrazovanju ga ni na koji način ne rešava. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Samo da obavestim da i vaša poslanička grupa više nema vremena za diskusiju.

Na član 33. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, ovde se govori o onome što poslodavac treba da obezbedi, počevši od lične zaštite, prevoza učenika, ishrane, povreda itd.

Tragično je i žalosno što poslanici opozicije podmeću ne samo nama, poslanicima iz pozicije, nego i roditeljima učenika. Zaboravljaju namerno ili ne znaju da je princip očiglednosti, ili što bi rekla braća Hrvati – zornosti, ne jedan od najvažnijih nego najvažniji od 13 didaktičkih principa i da upravo preko dualnog obrazovanja realizujemo taj princip i dovodimo naše učenike do najvećeg stepena znanja, koji će proizvesti najveći stepen produktivnosti, od kojeg će koristiti imati i naši učenici, i naši roditelji i naša država. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, prvo, poslodavac u stečaju ne može da učestvuje u dualnom obrazovanju. Dakle, prošlo je vreme stečajnih upravnika i pojave „Kradulović Del Boj kompani“. To vreme je prošlo. Zamislite da on neko mora da obučava!

Broj dva, molim za razumevanje za mog kolegu poljoprivrednika. Ovde se radi o ishrani, a on je više pažnje posvećivao piću pa mu to pomalo nije jasno. Dakle, radi se o ishrani i naknadi za prevoz, ili smeštaju i ishrani, što se već radi u nizu učeničkih domova građevinske škole, poljoprivredne, to ministar svakako zna bolje od mene. Znam da nabrojim desetak poljoprivrednih škola koje to već čine i to već rade.

Ovo je prilika da roditelji rasterete svoj budžet. Oni roditelji koje je stranka bivšeg režima, a i moj kolega poljoprivrednik, nemilice pljačkala. Oni su im uzeli pravo na dostojanstvo, pravo da mogu da školuju svoju decu. Ovo je prilika da deca imaju džeparac, da kupe sebi patike, farmerke, jaknu, da ne moraju da krađu, da ne moraju da gledaju kako to druga deca imaju.

To je prilika i roditeljima da povrate dostojanstvo, koje im je oduzeto divljom predatorskom privatizacijom. Oduzeta im je prilika da svoje znanje primenjuju u korist društva, države i svoje porodice, da donose plate kući. To pravo im je oduzeto od strane zločinačkog poduhvata koji su izveli stranke bivšeg režima i stečajni upravnici zajedno.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naziv iznad člana 34. i član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Miličić, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Dakle, član 34. govori o tome da učenik ima pravo na naknadu koja iznosi 70% minimalne cene rada.

Rekli smo već, kada pričate o Nemačkoj, na koju se toliko ugledate, u Nemačkoj nikom ne bi palo na pamet da tu decu plaća manje od minimalca.

Ali kada ste nam govorili o Nemačkoj, propustili ste da nam kažete celu istinu. Propustili ste da nam kažete kako se na tu decu koja idu na dualno obrazovanje u Nemačkoj gleda; da njih svi gledaju kao nekakve luzere, gubitnike koji nemaju dalje pravo na školovanje. Niste nam rekli da su to deca iz socijalno izuzetno ugroženih porodica, niste nam rekli koliki procenat te dece odustane od školovanja pre završetka školovanja i da je taj procenat nekoliko puta veći nego kod druge dece u Nemačkoj.

Niste nam rekli koliko kompanija odustaje od procesa dualnog obrazovanja, niste nam rekli da čak i u Nemačkoj ima problema sa uslovima u kojima ta deca rade, a možete misliti kod nas, gde ima problema sa uslovima u kojim odrasli ljudi, radnici, koji vrlo dobro znaju šta su im prava, rade.

Ali sve i da je drugačije u Nemačkoj, nama dualno obrazovanje ne treba. Ne treba nam jer mi nemamo uslova za dualno obrazovanje, jer nama nedostaje drugi partner u dualnom obrazovanju. Jedan partner je država, koju kao imamo, a drugi partner je privreda. E, nama taj privredni partner nedostaje, a sama činjenica da će deca biti potplaćena, da neće imati nijednu garanciju da se zaposle posle završetka govori da to vama nije ni cilj.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Vrlo hrabro je reći da je 60% omladine u Nemačkoj luzer ili da su 70% u Švajcarskoj luzeri. To vam nisam rekao, svakako. Ali, recimo, mogu da vam kažem da je sadašnji nemački ambasador u Srbiji završio dualno obrazovanje, kao i prethodni švajcarski ambasador, kao i generalni direktor „Simensa“.

(Aleksandra Jerkov: Replika.)

PRESEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku.

(Aleksandra Jerkov: Kako nemam?)

Na član 34. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Zoran Krasić, Vjerica Radeta i Aleksandar Šešelj, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja, Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić i zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Kada budete za koji dan usvojili ovaj predlog zakona o dualnom obrazovanju, onda će predstavnici režima, kada budu obilazili po belom svetu razne privatne kompanije, moći da upotpune svoju ponudu. Dosada su nudili najjeftiniju radnu snagu, a sada će moći i besplatnu. I mi to tvrdimo već nekoliko dana, koliko o ovome raspravljamo, a vi pokušavate da ismejete takve tvrdnje, a evo vam član 34. koji to potvrđuje.

Lepo ste u članu 33. napisali koje je materijalno obezbeđenje učenika i tu ste rekli da to materijalno obezbeđenje poslodavac obezbeđuje, i to je u redu. Ali kada je u pitanju finansijsko obezbeđenje učenika, odnosno plaćanje učenika za taj rad, jer oni će, zapravo, kroz to dualno obrazovanje tamo da rade, vi ovde ne dajete garanciju da će poslodavac njima plaćati taj rad.

Kažete u predlogu člana 34 – učenik koji obavlja učenje kroz rad ima pravo na naknadu. A gde piše da poslodavac ima obavezu da mu je isplati? Ne piše.

Gospodine ministre, ne može ovako da stoji. Ukoliko niste na strani poslodavca, a ovaj zakon jeste, ovde je moralo da stoji da je poslodavac u obavezi da učeniku koji obavlja učenje kroz rad obezbeđuje naknadu. Da li je to 70%, manje ili više, to je nešto o čemu takođe može da se razgovara, ali vi ovim članom ne obavezujete poslodavca, već mu ostavljate na volju. Ovakve odredbe zakona uvek su problematične i uvek dovode u primeni do zloupotrebe. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Član 34. zakona o dualnom obrazovanju definiše da će deca koja se nalaze u procesu učenja kroz rad primati novčanu naknadu koja je u visini 70% minimalne zarade u Republici Srbiji i red je sada reći nekih par reči o toj zaradi, i o minimalnoj zaradi, i o prosečnoj zaradi i o 70% te minimalne zarade.

Dakle, siromaštvo u Srbiji je veliko, preko 61% zaposlenih zarađuje manje od 41.800 dinara. Preko 61%. Pošto boljih odgovora na siromaštvo od

2012. godine do danas ova vlast nema, građanima je sada ponuđeno da do novca dođu brže, jače i bolje, šaljući decu što ranije na rad kroz dualno obrazovanje, i u tome leži ključ argumenta zašto će na ovaj način biti ugroženo pravo deteta na izbor, jer će svaki roditelj koji se nalazi u finansijskoj i materijalnoj oskudici, a to osete i deca, pohrliti za ovim brzim rešenjem.

Jer kada je siromaštvo veliko, onda politički ponuđači jeftinih i brzih rešenja na tom siromaštvu pokušavaju da profitiraju kupujući glasove za 2.000 dinara i to im prolazi. I tako osvajaju izbore.

Dualno obrazovanje ovde nama Vlada nudi zapravo kao opšti ključ i opšte rešenje izlaska iz siromaštva, a istinu ćemo videti tek za par godina. I zapravo ova vlast ovim zakonom pokušava sebi da kupi vreme, jer trebaće vremena da dete upiše, završi dualno obrazovanje, nađe posao i shvati da u partnerstvu između škola i poslodavaca nedostaju poslodavci ili da posla ima ali da su zarade male a da poslodavci nedostaju.

Tako da će trebati vremena da se shvati da su dometi ovoga zakona veoma mali, a mogli smo uraditi nešto sasvim drugo i sa malim potezom i malo novca od 25 miliona evra učiniti veliku stvar našim građanima, dati im besplatne udžbenike. Time biste njima rešili mnogo više problema od ovoga. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: U ovom članu zakona se govori o toj famoznoj naknadi za učenje kroz rad.

Ministar je i u načelnoj raspravi govorio da je napisano da će se isplaćivati 70% minimalne cene rada, jer neće ti učenici ni raditi pun fond časova pa nije ni logično da poslodavac isplati punu minimalnu cenu rada.

Međutim, ono što piše u ovome je da će biti isplaćivana po satu provedenom na učenju kroz rad. Znači, satu. Da li će tih sati biti, kao što kaže ovaj zakon, maksimalno 30 nedeljno, iliti 120 mesečno, pa onda 70% cene rada? Minimalna cena rada u Srbiji je po satu 130 dinara, 70% je 91 dinar. Sad pomnožite, 120 sati maksimalno puta 91 dinar, znači taj učenik u tim okolnostima može da zaradi maksimalno 10.800 ili možda malo više dinara. I to je sada cena koja će biti ponuđena poslodavcima.

Kao što je i koleginica rekla, tu se krije jedna mala začkoljica. To nije obaveza poslodavca, to je pravo učenika da ostvari tu naknadu. Ali nije ovde, kao u prethodnom članu, rečeno – poslodavac obezbeđuje naknadu, nego kaže – učenik ima pravo, pa ako mu poslodavac to ne obezbedi, onda će da kažu učeniku – pa dobro, idi ti žali se nekom sudu. Da li prosvetnoj inspekciji, da li inspekciji rada...? Kome, ministre? Kome će učenik da se žali ako poslodavac

neće da isplati ni ovaj minimum minimuma, odnosno ispod minimuma? Kome će moći da se žali i ko će se starati o ovome? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 34. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, evo, kako smo čuli od predstavnika opozicije, oni na svaki mogući način pokušavaju obesmisлити ovaj član zakona. Ne samo ovaj, nego čitav zakon, a i ovaj član u kome se govori da učenik može dobiti 70% od najniže cene rada.

Dakle, najmanje 70%. Ovaj postotak ima vaspitnu funkciju. Oni namerno neće to da kažu, ili ne znaju, ili se ne bave time, ili podmeću. Dakle, u prvom redu vaspitnu funkciju. Zašto? Zato što učenik tokom učenja već stiže jedan svoj vaspitni zadatak, da od rezultata njegovog rada zavisi i visina dohotka danas-sutra. Dakle, ovo je učenje uz rad i kroz rad.

Interesantno je da su protiv ovog zakona oni koji su oštetili budžet, jedan narodni poslanik Republike Srbije, sa 530.000 evra, a bio je predsednik bivše vlade i ministar inostranih poslova, a poznat je po tome što je za ovih 530.000 evra kalemio vinovu lozu na travu. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, saglasno čl. 27. i 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 sati, zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese akte iz dnevnog reda ove sednice.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovde naknada ne može biti manja od 70%. Predviđene su i kazne za poslodavce. Ne može biti manja, što znači da može da bude veća. Može da bude puno veća, ali tih 70% takođe puno znači. Vraća dostojanstvo i učeniku i roditeljima, da se vredi truditi i raditi, da vredi manuelno, rukama proizvoditi nešto itd. Vraća se dostojanstvo svakom od njih. Svako od njih treba da se oseća ponosno zato što je svojim rukama zaradio novac.

Zašto kažem da može biti mnogo više? Govorio sam o instruktorima, govorio sam, recimo, o Domen Leroa, gospođi koja pravi čuvena vina, o vinarijama, o Egonu Mileru u Nemačkoj, govorio sam o Bernaru Arnou, „Dom Perinjon“.

Zašto neko, poslodavci – ne mislim na ovo tipa „Dom Žile Muljator“ nego tipa „Dom Perinjon“ – zašto poslodavci koji bi prodavali bocu vina za

6.000, 7.000, 10.000, ne bi učenika koji je shvatio proizvodnju i zamenio njegove ruke platio i daleko više da bi oni na nekom drugom mestu, odakle su došli, zarađivali onoliko koliko su zarađivali ranije? Zašto bi neki poslodavac, ukoliko je učenik naučio koliko i on, ukoliko je čak prevazišao možda učitelja – što je uvek moguće, društvo stalno napreduje – zašto bi on štedeo, zašto ne bi platio više kad će debelo da zaradi? Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Olena Papuga.

Izvolite.

OLENA PAPUGA: Hvala.

Jako je puno danas rečeno o toj naknadi za rad učenika u preduzećima ili u nekim firmama, ali Ligu socijaldemokrata Vojvodine interesuje kako ste došli do tih 70% minimalne cene rada za nadoknadu.

Hoću da kažem da će ti učenici imati sve obaveze koje imaju i zaposleni u tim firmama, ali jednostavno njihova prava biće ograničena. Na primer, ako poslodavac ne ispunjava sve te obaveze prema njemu, kome će učenik da se žali? On, jednostavno, nije zaposlen u firmi, znači nije za njegov rad nadležna inspekcija rada. Da li će on da se žali školi, direktoru ili kome već? Ko će da štiti prava učenika u tim firmama u tom nekom njegovom učenju uz rad?

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo par odgovora kolegini.

Naravno da se žali svojoj školi, razrednom starešini, direktoru, jer je škola nadležna i prosvetna inspekcija je nadležna. Taj deo povremenog posla je nešto što opet ne daje veća prava nego prosvetnoj inspekciji.

Inače, do ovoga minimum 70%, uvek se kaže 70% a u stvari to je minimum, i minimum se zaštićuje kroz kaznene odredbe i na druge načine, a i postoji mogućnost raskida sa takvim poslodavcima. Međutim, dogovori između sindikata i poslodavaca, koje smo mi koristili u pripremi zakona, doveli su nas do ovih podataka. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naziv iznad Glave VIII i član 35. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan

Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Član 35. govori o nadzoru i mi predlažemo da se briše, pošto je, čak i da bude primene zakona, teško da će ovaj član biti moguće primeniti kada je u pitanju nadzor koji treba da radi Ministarstvo kada je u pitanju inspeksijski nadzor i prosvetna inspekcija, uslovi rada, bezbednost itd., a pogotovo nadzor nad obavljanjem poslova koji su ovim zakonom povereni Privrednoj komori Srbije.

Dosta je diskutabilno, nisam o tome govorila, ali bavim se ozbiljno da pojedinačnom ustavnom žalbom tražim osnov po kojem vi ovakve poslove poveravate Privrednoj komori. Dosta je diskutabilno.

Međutim, ponoviću da je ideja zakona, smišljena od strane eksperata Švajcarske privredne komore, ovde oberučke prihvaćena sa pričom – pa tako je i u Švajcarskoj i u Nemačkoj, gde su konteksti obrazovanja potpuno različiti, pogotovo Nemačka, a da ne spominjem i Švajcarsku, koja je nešto drugačija nego Nemačka.

Ali ono što je zanimljivo, kako to da vam se dopadne da citirate dualno obrazovanje u Švajcarskoj ili Nemačkoj za novac eksperata koji će biti plaćen novcem građana Srbije, a ne vidite kako u Nemačkoj ministar odbrane koji ima plagirani doktorat podnosi ostavku? Kako ne vidite kako u Nemačkoj, u Bundestagu, dijalog koji postoji, postoji zato što razumeju da se Vlada može nadzirati samo zajedničkim naporima vlasti i opozicije? Kako ne vidite poruke novog predsednika Bundestaga, koji govori isključivo o vladavini prava?

To je naša zajednička šteta što mislite da rečenica koju podelimo ovde, što moja Vlada kaže tako je u Nemačkoj, podrazumeva da svi, nanetim obožavanjem uspešne zemlje drugog društva, govorimo pozitivno o zakonu koji je loš, koji kaže da se razvoj Srbije zasniva na besplatnom dečijem radu i koji nijedan nemački ekspert, saslušavši ovde šta se o tome govori, ne bi podržao. Neće proći dugo pa ćete to čuti od Nemaca lično. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 35. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Vjerica Radeta, Sreto Perić i Zoran Krasić, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić, Jasmina Nikolić i zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Član 35. se bavi nadzorom nad sprovođenjem ovog zakona i, da obradujem ljude iz Ministarstva, neće imati prilike da vrše nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, pošto će on biti povučen, rekao sam već juče, iz dva razloga – ili će sam predlagač da shvati da je potpuno besmisleno da se sprovodi ovakav zakon u roku od dve godine, kada je dat rok da počne njegova primena, ili će neka drugačija, bolja, patriotskija, razumnija vlast da ukine ovaj zakon i izvrši neophodne reforme u srednjem obrazovanju, pre svega obaveznost tog obrazovanja.

U članu 34. malopre smo se bavili i naknadom za rad. Kolega Marko Đurišić je došao do neke računice da je to oko 10.000 ili 11.000 dinara, što je maksimalni iznos koji može da se zaradi preko ovoga, što znači da bilo šta da ta deca rade u preduzeću gde imaju to dualno obrazovanje, čitaj „internu kvalifikaciju“, oni su na korist svog poslodavca, makar da čiste krug, to je dobro plaćen deo posla.

Mislim da je i sam predlagač svestan toga da je zakon loš, ali zbog ideje koja je došla sa vrha piramide vlasti nije mogao da odbije. Govorim i o glavnim promoterima ovog zakona u Parlamentu, tu ne mislim na ministra i na njegove saradnike nego na dva ili malo više poslanika koji svojim izlaganjem apsolutno jasno pokazuju, pošto je jedan govorio o nekoj vakcinaciji, da očigledno vakcinacija nije uspela na Tuđmanovim kokicama i petlicima, i to ostavlja trajne negativne posledice na razvoj srpskog društva.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Sreto Perić.

SRETO PERIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, član 35, kao što su kolege rekle, govori o nadzoru. Čitajući ovaj član Predloga zakona, stičem utisak da mi nemamo sekretarijat za zakonodavstvo; jer da imamo i da su radili svoj posao, ovako nešto ne bi moglo da prođe.

Gospodine ministre, vama je dijagnostika dobra o tome u kakvom stanju nam se nalazi obrazovni sistem, ali način lečenja je potpuno pogrešan. Ovaj zakon o dualnom obrazovanju će biti nešto slično kao što je Bolonjski sistem obrazovanja, odnosno primena „Bolonje“ u Srbiji.

Pošto ste vi više puta istakli ovde, sasvim u pravu, i to je činjenica koju niko ne osporava, da ste 38 godina u prosveti, ja sam pokušao da vidim od kada vaše interesovanje za dualno obrazovanje datira. Nisam mogao da pronađem, možda se nisam snašao; ono je otprilike od momenta kada ste postali ministar prosvete. Ali postoji tu jedan čovek koji je znatno ranije to lansirao. On je, zabrinutošću roditelja, vraćajući se iz Nemačke, rekao – moramo početi da primenjujemo dualni sistem obrazovanja „jer moj Danilo ne zna šta je vodomer“. Ja to potpuno razumem, ali mi ćemo ovde doći u jednu situaciju gde neće biti

izlaza. Onaj ko seje lažnu nadu, on će da žanje praznu slamu. Plašim se, gospodine ministre, da ste vi u ovakvoj situaciji.

Analizirao sam u kakvom su nam stanju tri upravna okruga gde je otprilike jedna petina stanovništva, a to su Zlatiborski, Mačvanski i Kolubarski. Kolege koje su govorile o tome i htele da afirmišu ovaj sistem obrazovanja kažu da već postoje neke škole koje primenjuju taj sistem; Poljoprivredna škola u Valjevu je zaokružila svoj ciklus i marljivi direktor i dobri profesori osposobljavaju dobre učenike. Postoji potreba za saradnjom sa privredom, ali ovde nećete postići nikakav rezultat. Znae, poslodavci ne isplaćuju svoje obaveze prema zaposlenima, a kamoli da to sutra čine prema učenicima.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Ovaj deo zakona i član 35. bavi se nadzorom, kako su moje kolege već rekle, i ministar jeste odgovorio na pitanje vezano za prethodni član, šta se dešava ukoliko učenik ne može da ostvari svoje pravo na naknadu za učenje uz rad. Žaliće se, kaže ministar, školi, škola će onda pokrenuti neki postupak, ali postavlja se pitanje kako će učenik da ostvari to pravo. Da li će on morati da ide na sud i šta će se na sudu dešavati kada sudija pita – pa dobro, šta je taj učenik tamo radio, ima li neki ugovor, kakav ugovor? Šta se tu dešava? Iz kojih sredstava će njemu i posle koliko vremena to pravo na naknadu biti isplaćeno?

Ovaj zakon, ponavljamo, ostavlja prostor za zloupotrebe, nažalost, i nije bez razloga da mi govorimo o nekim crnim scenarijima i šta će se desiti u tom slučaju. Zakoni i treba da predvide te neke loše okolnosti i rešenja za njih. Jer kada stvari idu dobro, onda i nema problema, stvari se rešavaju. Međutim, činjenica je da život u Srbiji nije takav, da poslodavci često ne mogu ili neće da isplate i ispune svoje obaveze prema zaposlenima, na koje ih obavezuje i Zakon o radu i drugi zakoni. Sada u tu mutnu vodu ovim zakonom treba da ubacimo i učenike, mladu decu od 15, 16, 17 godina. Umesto da ih obrazujemo, da im otvaramo vidike, da ih osposobljavamo da budu slobodni ljudi i građani, mi ćemo ih ubaciti u ovu mutnu vodu i naterati da u njoj plivaju.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

VLADIMIR ĐURIĆ: Hvala.

Kako će biti vršen nadzor nad poslodavcem i nad stepenom u kome je on ispunio svoje obaveze? Ako ne bude ispunjavao obaveze prema učeniku, učenik će se žaliti školi, škola će raskinuti ugovor sa poslodavcem i pokušaće da pronade alternativnog poslodavca, kojeg u toj vrsti delatnosti verovatno nema do

Horgoša. Apelujem da u referentnoj listi poslodavaca uvedete kriterijum njegove zamenljivosti, ako je moguće.

Dakle, Ministarstvo treba da vrši nadzor radi kontrole i razvoja i što većeg dometa koncepta dualnog obrazovanja. Mi mislimo da je u ovom trenutku domet izuzetno mali, iz nekoliko razloga. U pitanju su trenutno niskokvalifikovani poslovi, dakle takvi su obrazovni profili, niske zarade, i malo dece će u ovo biti uključeno pa će samim tim i, kad ta deca izađu, njihove zarade biti male i stvoriće malu dodatnu vrednost i biće mali doprinos rastu BDP-a.

Zato nemački uslovi ne važe kod nas, jer u Nemačkoj, u konceptu dualnog obrazovanja ne učestvuju samo takvi poslovi, nego učestvuju, recimo, i banke, i osiguranja, i javna uprava, i zdravstvo. Plate rastu deci od prvog do četvrtog razreda, a znamo kakve plate u nemačkom sistemu bankarstva, osiguranja i u nemačkoj javnoj upravi kasnije toj deci iz dualnog obrazovanja dolaze.

Rečeno je u obrazloženju zakona da se interesi poslodavaca uvažavaju. Međutim, u samom tom obrazloženju navodi se da su, recimo, po studiji na koju se predlagrač referira, poslodavci najveću želju iskazali da im se deca na praksu šalju u administrativnim poslovima i u poslovima IT podrške. Nismo za ova tri dana čuli da će u sistem dualnog obrazovanja odmah biti uključeni i takvi profili. Uglavnom su bili profili iz proizvodnog mašinstva, dakle iz industrije.

Očito je da se ovde štiti interes dela poslodavaca, onog dela poslodavaca koji su se prijavili, koji su verovatno uključeni i u sistem subvencionisanja i bliski su sa političkim vlastima, tako da mislimo da će interesi građana biti jako malo zadovoljeni.

Ministre, mogli smo uraditi mnogo više za građane. Ponoviću, samo još jednu rečenicu, molim vas, pitanje na koje uporno ne dobijamo odgovor – zašto nismo budžetirali 25 miliona evra građanima za besplatne udžbenike? Mi ponavljamo to pitanje svakodnevno.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Evo samo nekoliko odgovora.

Nisam radio neposredno u dualnom, jer se u moje vreme to nije tako zvalo. Jesam radio u raznim srednjim stručnim školama, broderskoj, mašinskoj, ekonomskoj, železničkoj, ali sam bio i u „Šuvarskoj fazi“, kada smo škole delili na one trogodišnje i četvorogodišnje, tako da smo na nastavničkom veću i te kako imali dodira. Bio sam svojevremeno i predsednik aktiva direktora škole Rakovice i Beograda, tako da sam imao indirektno dodire s tim.

Ovo kada ste pomenuli Poljoprivrednu školu u Valjevu, teško mi je da kažem ali skoro da je tako, da je ona možda za nijansu bolja od mnogih dobrih i kvalitetnih poljoprivrednih škola u Srbiji i da je taj direktor i škola dobitnik Svetosavske nagrade. Ali upravo radimo na tome da, dok ne dođe kompanija koja će se baviti dalje nadgradnjom na toj poljoprivrednoj osnovi, kažemo – izvolite, imamo u Valjevu, imamo u Futogu, imamo u Požarevcu, imamo u Šapcu izuzetne poljoprivredne škole i kadar. Jer nije sva privreda još došla do tog momenta da privuče i domaće ulagače, ali to je isto osnov kada neko želi da otvara kompaniju.

Kada smo govorili pre nekoliko dana o novim profilima kada su u pitanju dualni modeli, imamo tehničara za obradu i oblikovanje internet sadržaja, to je u okviru dualnog profila, a inače kroz srednje stručne škole, naročito elektrotehničke, imamo modele za nadarene za informatiku. I imamo izuzetnu kampanju i „pilot“ je prošao i iduće godine očekujemo, kroz gimnazije u preko 30 gradova, talentovane za informatiku. Tako da ih ima na sva tri modela. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 35. amandman sa ispravkom, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, u ovom članu se radi o nadzoru nad sprovođenjem ovog zakona o dualnom obrazovanju i potpuno je normalno da to radi Ministarstvo.

Ono što je bitno reći, to je da je ovaj zakon o dualnom obrazovanju najbolji metod učenja koji poznaje pedagogija i koji afirmiše princip očiglednosti.

Ovaj zakon je inicirao naš predsednik Aleksandar Vučić u svom ekspozu 2014. godine. Poštovani narodni poslanici, zato i nije čudno što je ovaj ekspoz na području vaspitanja i obrazovanja citiran u jednom od najprestižnijih međunarodnih časopisa koji se nalaze na *SCImago* listi.

Jedan narodni poslanik spomenuo je Tuđmana, mislim da se radi o poslaniku bivšem premijeru, koji je danas došao u crvenoj pidžami u ovaj visoki dom. Nema razlike nikakve između njega i Tuđmana, i jedan i drugi radili su protiv interesa srpskog naroda, i jedan i drugi pljačkali su srpski narod.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovaj nadzor treba da bude temeljan, posebno za onaj deo za koji se ja zalažem – „Dom Perinjon“, Bernar Arno, kapital.

Sad pažljivo slušajte. Ne mora od države da se otme 550.000 evra. Ne mora. Ako su dobri instruktori, ako je dobar nadzor i ako učenici vole i žele a država hoće i ima dovoljno državnog poljoprivrednog zemljišta. U takvim situacijama ga treba davati, a ne kao za mog kolegu poljoprivrednika „Dom Z. Ž“.

Trideset zarez pet milijardi je kapital vinarije Bernar Arno, u kojoj se pravi čuveni „Dom Perinjon“. E sad zamislite koliki su prihodi države.

Znači, ne treba ljude obučavati za prevaru, za šibice, bunde, prevaru države, već se može stvoriti kapital koji je vredan i u tom nadzoru treba posvetiti pažnju tome.

Cilj države i društva, gospodine ministre, jeste da nadzor bude kvalitetan, da ti učenici što pre po završenoj školi uđu u sistem, zasnuju radni odnos i da njihov radni staž traje 45 godina, da nam ne idu u penziju sa 15 godina radnog staža, zato što će te plate biti velike. Kao što su i u IMT-u plate zavarivača bile veće nego plate direktora. Sevojno je ovde navedeno kao novi primer. Ukoliko budu takvi lični dohoci, penzijski fondovi će biti puni. Naši penzioneri su zaslužili da imaju velike penzije, ali da se one stvore radom, zarađivanjem, a ne da se dobijaju kreditima i prevarama. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naziv iznad Glave IX i član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojić, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem.

Naredna dva člana, 36. i 37, bave se kaznenim odredbama, na osnovu kojih se vidi da vi nemate apsolutno nikakvu nameru da zaštitite decu od mogućih zloupotreba, da im omogućite da nastave školovanje i da vas je, zapravo, za tu decu koju šaljete baš briga.

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj škola ako o raskidu ugovora iz člana 26. ovog zakona ne obavesti Ministarstvo u roku iz člana 26. stav 3. ovog zakona. Možeš misliti, 50.000 dinara za školu koja to ne uradi.

Član 37. je još skandalozniji. Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se poslodavac ako ne ispunjava sve one stvari, ako ne vodi računa

o dostojanstvu deteta koga tera da radi opasne poslove, ako prekine ugovor bez ikakvog obrazloženja. Pedeset hiljada dinara, gospodine Šarčeviću, to je sramota.

Na stranu što donosite ceo ovaj zakon da bi se tim poslodavcima omogućila neograničena količina ekstremno jeftine radne snage, što ne garantujete toj deci ni posao, što im onemogućavate da nastave školovanje, sada sa 50.000 dinara kažnjavate škole i poslodavce ako ne budu vodili računa o njihovim interesima.

Znam da se ljutite kada vam to kažemo, ali zaista treba da vas bude sramota što ste ovakav zakon doneli u Skupštinu. Kakvih 50.000 dinara za poslodavca? Pa na šta to liči? Da li se vama čini da je pošteno da neko ko je zlostavljao dete, ugrožavao mu dostojanstvo, terao ga da radi na teškim poslovima, nije mu plaćao čak ni tih 10.000 dinara, škola koja ne vodi računa o deci, da li se vama čini da je pošteno da ta škola bude kažnjena sa 50.000 dinara, a isto tako i poslodavac? Zaista, stvarno nema smisla. Čak se ne trudite ni da prikrijete ovo što radite ovim zakonom.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Škola će biti kažnjena po ZOS-u – to je onaj zakon, veliki, sistemski, koji smo doneli – upravo ako ne primeni ne samo ovo, nego nasilje nad učenikom, bilo šta da se desi. A mi imamo slučajeve da je to bila redovna pojava. I kad je gospođa Radeta govorila, ja sam juče odgovorio samo ste bili napolju, da će se voditi izuzetno oštra kaznena novčana politika prema direktoru. I ne samo to. Znači, oni su dužni da prijave postupke školskoj upravi, direktno Ministarstvu, tako da bi onda lanac i komandovanja i odlučivanja bio jednoobrazan.

Samo da vam pročitam ovo što je mi je stiglo na poruku preko kabineta oko brige nad učenicima – Elektrotehnička škola iz Niša šalje podršku zakonu, i u toku ove rasprave odeljenje električara je puno sa 30 đaka ali ima zahteva za prelazak đaka iz drugih škola i traže od nas dodatnu podršku. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 36. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: Vjerica Radeta, Nikola Savić, Zoran Krasić, Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić, Jasmina Nikolić i zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Nenad Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Je li vam taj direktor Elektrotehničke škole iz Niša, ministre, na određeno vreme? U v.d. stanju, verovatno.

Članovi 36. i 37, koji govore o kaznenim odredbama, zaista su neverovatni. Bolje bi bilo da nemate kaznene odredbe nego ovo.

Malopre ste pokušali da objasnite da je sistemskim zakonom ovo rešeno, ali ne možete vi, ministre, da kažnjavate direktora većom kaznom od ove, od 5.000 do 50.000 dinara, predviđene u ovom zakonu, zato što neki drugi zakon ima veću kaznu. Morali ste da upodobite, loše su vam radili pravnici koji su ovo radili, ako zaista tako mislite. Jednostavno je nemoguće da je ovde kazna za direktora 5.000 dinara ako ne prijavi da je raskinuo ugovor sa nekom kompanijom, a vi kažete – kaznićemo ga po nekom drugom zakonu. Ne može, to nije moguće.

A u pitanju je prekršaj. Nije nam jasno ko će uopšte podnositi prekršajne prijave. Da neće možda Privredna komora? Neće, naravno. Da neće poslodavac? Neće, naravno. Da neće roditelji? Ne mogu, nemaju mogućnosti. Dakle, ništa ovo ne valja, zaista ništa ne valja.

I ovo je skandal, da vi predviđate kaznu od 5.000 do 50.000 dinara ili maksimalnih 100.000 dinara za poslodavca koji ne obezbedi ono sve materijalno obezbeđenje učenika koje je predviđeno u članu 33. Šta ga briga? Što bi obezbeđivao? Platiće kaznu, i to od 50.000 do 100.000, neće platiti 100.000. Za direktora, odgovorno lice, 5.000 do 50.000 dinara. On se već dobro udilovao što je napravio ugovor tamo sa nekom kompanijom da im obezbedi jeftinu, ili besplatnu, radnu snagu i još će mu biti problem da plati 5.000 dinara zato što vam ne prijavi da je raskinuo ugovor. Jedino ne znam što mora da prijavljuje vama...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Slažem se sa prethodnicima u oceni visina kazni, ali isto tako pitanje – zašto se ova kazna odnosi samo na to ako se ne obavesti Ministarstvo o raskidu ugovora? Zar je to najgora stvar koja može da se desi u ovom dualnom obrazovanju? Zar nema gorih stvari koje mogu da se dese u odnosu instruktor, koordinator, poslodavac, privrednik, Ministarstvo, dete? Ako je najgora stvar da se ne obavesti na vreme Ministarstvo o tome da je ugovor raskinut, onda tu ima neki veliki problem.

Novčana kazna za školu? Pa to će platiti građani Srbije, pošto se škole finansiraju iz budžeta. Prema tome, to ne znači ništa. To je i dosad bio slučaj. Baš briga nekoga u Ministarstvu što se plaćaju po par miliona kazne zato što se ne

daju informacije od javnog značaja ili zato što se krši neki drugi zakon, jer to ne plaća niko iz tog ministarstva nego to plaćaju građani Srbije preko budžeta.

Kazna od 5.000 dinara za direktora škole, u isto vreme kad je za prljavu tablicu na automobilu predviđena kazna od 15.000 dinara, besmislena je. To nije vredno pomena. No, ja sam siguran da neće biti velike prilike da se dođe do tog kažnjavanja, zato što, kako je koncipiran zakon, niti vidim veliko raspoloženje učenika i njihovih roditelja da uđu u ovakav sistem, niti vidim da u Ministarstvu postoji iole jasno definisan put kako podzakonskim aktima da se uredi ovaj haos koji je predložen u zakonu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Ove kazne u ovom članu su propisane kada dođe do raskida ugovora, praktično vezano za raskidanje od strane učenika, odnosno njegovog staratelja, i da je potrebno u tom slučaju – to je član 25 – pa slučajevi kada se ne ispunjavaju određeni uslovi poslodavaca i onda kada treba da se, zbog neobaveštavanja Ministarstva, kazni škola, odnosno direktor škole.

To je verovatno stavljeno ovde iz želje da se pokaže da će Ministarstvo brinuti o učenicima kada dođe do ovih slučajeva, kada će učenici raskidati ugovor zbog nekih propusta ili neispunjavanja obaveza od strane poslodavaca. U suštini, to bi trebalo da bude dobro rešenje, da Ministarstvo bude u toku, da brzo reaguje i da se uključi da se tim učenicima obezbedi nastavak daljeg školovanja. Pretpostavljam da je to bila ideja, i ovi rokovi koji se nalaze i kazne. Međutim, moram da dovedem u pitanje iskrenost dobrih namera Ministarstva iz, recimo, nekih primera o načinu rada sadašnjeg ministra.

Evo, ministar je čitao poruku podrške iz Niša, a ja postavljam pitanje da li je možda podrška stigla iz škole „Svetozar Miletić“, od strane direktora koji nije izabran onako kako ste se vi dogovorili sa zaposlenima, da treba da oni daju predlog pa će biti izabran onaj koga podržava kolektiv. Vi ste dobili tri imena, jedno ime je imalo podršku 47 nastavnika, čini mi se, ostala dva po jednu podršku. Vi ste se, nekim čudom, opredelili za direktora, odnosno vršioca dužnosti onog sa minimalnom podrškom, odnosno bez podrške zaposlenih i time prevarili zaposlene, prekršili dogovor koji ste postigli, tako da sumnjam u vaše dobre namere.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Još jednom, dosledno apelujemo da se ovaj zakon o dualnom obrazovanju povuče iz procedure, jer nama i našem obrazovnom sistemu, u

uslovima i okolnostima u kojima se trenutno nalazimo kao država i društvo, on neće rešiti apsolutno nikakve probleme koji su vezani za naš obrazovni sistem.

Dualno obrazovanje nam nije potrebno. Potrebna nam je sveobuhvatna reforma osnovnoškolskog i predškolskog sistema, u odnosu na finski model. U raspravi u načelu ministar je ovde rekao da ne možemo da se držimo tog modela, jer nismo Finci. Ne slažem se s tim. Smatram da smo više Finci nego što smo Nemci, jer mi, kao i Finska pre nego što je ušla u reformu svog obrazovanja, nemamo razvijenu domaću industriju te nam samim tim i ne treba preveliki broj majstora i zanatlija, koji će raditi u inostranim korporacijama za izuzetno male plate.

Ono što je nama hitno potrebno jesu inovatori, preduzetnici, a to nam dualno obrazovanje neće dati. To će nam dati gimnazijalci, koji će ići na više obrazovanje, koji će pokrenuti svoje kompanije, koji će razvijati domaću industriju, i dok to nemamo, nemamo potrebu ni za uvođenjem dualnog obrazovanja. Uvođenjem dualnog obrazovanja u ovom trenutku mi stavljamo krov na kuću koja ne postoji, na kuću u vazduhu.

Još jednom, apel da se ovaj zakon povuče i da se na njega vratimo, eventualno, tek nakon reforme osnovnog školstva. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Složio bih se sa prethodnim govornicima kada je u pitanju ponašanje direktora određenih škola, odnosno bahatih sekretara određenih škola, izazivanje određenih procesa koji su išli na teret budžeta i građana Srbije. Međutim, ponoviću da po sistemskom zakonu, koji je usvojen prošlog meseca ovde, nije više moguće da direktor sam sebe bira, niti da u kolektivu prave bilo kakve saveze. Znači, tu se sada uloga ministra vidi kao kontrolna uloga. Otuda neće moći da pokreću tako lako te procese i neće praviti štetu. Dosad su to mogli da rade jer su nekažnjeno prolazili. Tako da se ta paradigma u potpunosti menja.

I radi istine samo, kada govorimo o školi „Miletić“, jeste, u pregovorima smo rekli da daju tri kandidata i da ću ja jednog od ta tri podržati kao vršioca dužnosti, a kad krene konkurs neka oni stanu iza svog kandidata. Moja procena je da je pomenuta profesorka u ovom trenutku bila najneutralnija osoba i moje iskustvo mi to pravo daje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 36. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, ovde se radi o sankcijama, o novčanim kaznama, i mislim da su one dobre da učenici već u toku procesa učenja kroz rad osete šta znači sankcija, a osim toga i poslodavac, sa druge strane.

Ono što je bitno jeste da se već minulih 1.500 godina borimo sa devizom – ne učimo za školu nego za život. Meni zaista nije jasno zašto opozicioni poslanici ili negiraju ovaj zakon. Neće da shvate, ili ne znaju suštinu zakona, ili ne znaju suštinu savremenog vaspitanja i obrazovanja. Dakle, ono što oni smatraju da se neće postići, upravo je obrnuto, sve ono što oni negiraju postići će se ovim zakonom o dualnom obrazovanju.

Poštovani roditelji, lažu vas. Ovim zakonom dobijate vi kao roditelji, a dobijaju i naši učenici, nastavnici i dobiće država Srbija. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovde se radi o kaznama, ukoliko škola u roku od osam dana ne dostavi podatke o prekidu učenja itd. Zašto je to bitno? Bitno je u svakom trenutku znati kojim profilima raspolažemo. Veoma je bitno. Ako neko hoće da ima vrhunskog kuvara, vrhunskog konobara i ne želi da troši novac na Maldivima, on mora tačno da zna koje profesije postoje i koje će postojati.

Dakle, po prijavama će se tačno znati da li je to školovanje prekinuto ili nije. Pa će, recimo, pripadnici ove stranke bivšeg režima moći komotno da planiraju da tamo od dve hiljade dvadeset i neke godine ne moraju da troše 25.000 evra na letovanje na Maldivima, da neće morati 1.500 evra dnevno da plaćaju dobrog kuvara, konobara, recepcionera, već da će to moći da nabave u svojoj zemlji, a mi ćemo kao država i društvo na takav način povratiti – kroz usluge, kroz zanate, kroz profesiju, kroz plate, pa čak i kroz praksu dok je učenici vrše – deo prihoda koji je stranka bivšeg režima, zajedno sa stečajnim upravicima, opljačkala od ovog našeg vrednog i napaćenog naroda. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 37. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Zoran Krasić, Vjerica Radeta i Dubravko Bojić, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić, zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstatinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković i zajedno Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja

Videnović, Radoslav Milojević, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima narodni poslanik Dubravko Bojić.

Izvolite.

DUBRAVKO BOJIĆ: Hvala, gospodine Arsiću. Nadam se da mi ovog puta nećete uskratiti reč.

Podneli smo amandman na član 37. ovog predloga zakona o tako nazvanom dualnom obrazovanju, za koji smatramo da je ishitren i isforsiran, bez obzira na činjenicu što će se početi primenjivati tek od 2019. godine i bez obzira na to što elemente ovog zakona imamo već od 2013. godine projektom Nemačke organizacije za tehničku saradnju, mislim da se tako zove.

Srpska radikalna stranka smatra da se ovim zakonom ne da ne štite u dovoljnoj meri učenici, već se ovim zakonom daju velike mogućnosti za njihovu zloupotrebu od strane poslodavaca.

U donošenju ovog zakona korišćena su, a ja bih dodao bila presudna, iskustva nekih razvijenih zemalja, pa smatram da kao takav ovaj zakon ne može biti primenjiv, a Srbiji je upravo potrebno obrazovanje koje je primenjivo. Složit ćete se da privrede Nemačke, Švajcarske ili Srbije, na kraju, nisu jedno te isto.

Sva suština problema je upravo u tome što mi ne uređujemo naše zakone i naš sistem prema našim realnim potrebama i zahtevima, već ih isključivo, podvlačim ovu reč isključivo, usaglašavamo prema propisima i zakonima EU.

Da je sve ovo tačno, u prilog govore činjenice da kod postojećih zakona o obrazovanju zadnjih nekoliko godina skoro da svake godine imamo neke intervencije izmenama i dopunama ovih zakona, umesto da se izgradi jedan i donese temeljan i ozbiljan zakon.

(Dubravko Bojić: Isključili ste mi mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Nisam vam ja oduzeo reč nego je dva minuta i 16 sekundi, a dva minuta je dozvoljeno.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Uvođenje dualnog obrazovanja u ovom trenutku u obrazovni sistem Republike Srbije predstavlja izuzetno neracionalno rasipanje inače oskudnih finansijskih sredstava, koja bismo mogli mnogo korisnije da upotrebimo za gašenje požara koji izazivaju drugi problemi u našem obrazovnom sistemu.

Nama pre svega treba sveobuhvatna reforma osnovnoškolskog obrazovanja kako bi deca u većem broju upisivala gimnaziju i kako bismo imali veći broj inovatora i preduzetnika, a ne dualno obrazovanje koje će da proizvodi

jeftinu radnu snagu za industriju koju nemamo nego ćemo je uvoziti iz inostranstva preko velikih inostranih korporacija kojima ćemo subvencijama plaćati da ovde dođu da zaposle našu decu kao jeftinu radnu snagu.

U tom smislu ponovo apelujem da se ovaj štetan zakon povuče iz skupštinske procedure, da se ne donese, i da se resursi koji su opredeljeni za njegovu primenu preusmere na što hitniju i sveobuhvatniju reformu osnovnoškolskog obrazovanja po ugledu na finski model, a da prvi deo tih sredstava bude opredeljen za pokrivanje troškova nabavke udžbenika, koji trenutno padaju na teret roditelja, koji ne mogu to da podnesu. Nama trebaju besplatni udžbenici, nama Ustav garantuje besplatno obrazovanje i molim vas da se to konačno vidi i u praksi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Ponovo kazne koje su besmisleno male i, kao što sam već rekao, iznosi koji su opredeljeni da se kazni poslodavac ili pravno lice ili preduzetnik su potpuno smešni.

Biće jako interesantno da mi objasnite kako će neko da utvrdi da se učenje kroz rad sprovodi suprotno članu 6. stav 2. ovog zakona. Ako smo u prethodnim članovima zakona i u diskusiji utvrdili da tu edukaciju vrši instruktor, koji je jedini koji zna kako se to radi, da to ne zna niko iz Ministarstva, niko iz Privredne komore, jer to je specifični posao koji radi samo ta firma, samo to preduzeće, specijalista za čačkanje nekih šrafova, recimo, ili izaberite šta god, kuvari i ostali kokošari.

Znači, ko je stručnjak koji će da utvrdi da li instruktor, koji je dobio licencu kao kursadžija posle 40 sati kursa, sprovodi to po zakonu ili ne? Da li to zna ministar da utvrdi? Da li to zna bilo ko od prisutnih činovnika Ministarstva? Da li oni znaju da utvrde da li se sprovodi edukacija na tom poslu na način koji je propisan pravilima?

Svako od vas zna da prepozna 10.000 zanimanja koja su moguća u ovom procesu. Hajde da budemo realni i da se ne bavimo stvarima koje su potpuno besmislene. Ovde će se dovesti do toga da deca budu plaćena kao oni koji su osuđeni, po ovim zavodima za izvršenje sankcija, pa im se ponudi da rade nešto za par hiljada dinara mesečno, pošto smo utvrdili da je to negde oko 10.000 dinara maksimum. Pa će, recimo, u nekoj građevinskoj firmi neko da meša malter ceo mesec za manje od 100 evra i to će mu puno pomoći da bude obrazovan za dalji nastavak svog profesionalnog rada. To je smešno.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ja ne predsedavam niti mogu da opomenem poslanika, ali radi zaštite interesa učenika, rečeno je ovde da su zanimanja „kuvari i ostali kokošari“. Meni uopšte nije jasno šta znači to kokošari, da li su to sva druga zanimanja u dualnom ili samo kuvari nešto vrede.

(Zoran Živković: Replika, da objasnim ministru.)

PRESEDAVAJUĆI: Nema potrebe, uvredili ste i kuvare i kokošare.

(Zoran Živković: Nije tačno da sam ja to rekao.)

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Ovde se, u članu 37, govori o novčanim kaznama koje treba da plati poslodavac. Prvo je stvarno čudno da je ovako napisan ovaj član, da se navodi pojedinačno svaka tačka iz člana 33. i neispunjavanja te obaveze. To je moglo da se kaže – ne ispunjava obaveze iz člana 33, a ne pojedinačno da se stavlja. Ali hajde na stranu to, da kažem ono što je moja bojazan ukoliko se ovakvo rešenje usvoji, imajući u vidu realno stanje u Srbiji i te neke loše slučajeve o kojima ovde govorimo. Kaže – novčana kazna od 50 do 100 hiljada dinara, između ostalog, i u slučaju da poslodavac ne obezbedi naknadu za učenje kroz rad.

Nažalost, u Srbiji je vrlo lako moguće da, evo, ti učenici iz te elektrotehničke škole u Nišu, njih 30, koliko ste rekli da ih ima, odu na dualno obrazovanje, kako ćete to zvati ukoliko se ovaj zakon usvoji, dosadašnju praksu, kod nekog poslodavca i, recimo, rade tamo mesec dana, treba da dobiju svi po 10-11 hiljada dinara, koliko je 70% minimalne zarade, to bi bilo za njih 30 nekih 300.000 dinara, i poslodavac to ne isplati. I onda, po ovom zakonu, može da plati kaznu od 50 do 100 hiljada dinara. Znači, on izračuna, jeftinije mu je da dođe do toga da umesto 300 plati 50 hiljada dinara, ili eventualno 100, ako ga neko kazni. Šta će da bude i kako da ti učenici ostvare svoje pravo da dobiju tu naknadu na kraju? To je moje pitanje na koje nemam odgovor.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Član 37. uvodi prekršaj u iznosu novčane kazne za poslodavca koji u šest tačaka, po predlagaču, ne ispunjava odredbe ugovora iz člana 15.

Dakle, vi ste ovde napravili jedan potpuno nepotreban i neprimenjiv član, pošto hoćete da se za kršenje odredbi ugovora, čijom sadržinom ste obavezali u članu 15. sve potpisnice ugovora, neko, pretpostavljam, nema ko drugi osim prosvetne inspekcije, ne vidim da za sada, moguće je da ne znam, Privredna komora ima pravo da vrši nadzor i tako da podnosi prekršajnu prijavu, znači

prosvetni inspektor će gledati da li su prekršene odredbe ugovora. I onda će šta? Da podnese prekršajnom sudu prijavu zato što je prekršena odredba ugovora.

Ako imate neki primer još u našoj praksi u prekršajnom sudu da prosvetni inspektor podnosi prekršajnu prijavu zbog kršenja odredbi ugovora koji je saglasnost volja, ne bi bilo loše da se to podeli sa nama.

Ono što je još lošije jeste što je ovaj član potpuno jednak kao da Narodna skupština na Administrativnom odboru donese odluku da se svaki član Vlade, svaki član ministarstva kažnjava prekršajno sa 50–100 hiljada zbog toga što zakon nije primenjen, bilo koji zakon, jer vam to piše u ugovoru o radu. To bi imalo jednaki smisao i jednaku pravnu snagu.

Zašto uvodite prekršajne kaznene odredbe nije potpuno jasno ni kod nekih drugih zakona, a ovde ćemo se videti za dve i po godine, tri, sa poslaničkim pitanjem – kako se izriču prekršajne kazne, ko to radi, kako dolazi do suda, prosvetni inspektor nema prava na uvid u tok presude, ko na sudu brani i ko na kraju kaznu plaća? Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 37. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, evo i član 37. govori o kaznama ako poslodavac ne izvrši određene svoje obaveze.

Imao sam dojam i bio sam u pravu kad sam još juče rekao da imam osećaj da najveći deo poslanika stranke bivšeg režima nije pročitao ovaj zakon, jer upravo ono što su juče tražili, evo, danas piše u ovom zakonu od tačke 1) do tačke 6). Zato je vrlo bitno čitati zakon u celini, da bi shvatili pojedine njegove odredbe.

Ja ću se pozvati opet na Josifa Brodskog, dobitnika Nobelove nagrade za književnost 1987. godine, koji je rekao: „Ima većeg zločina od spaljivanja knjiga, a to je nečitanje“. Zato, gospodo iz opozicionih klupa, izvolite, čitajte zakone u celini kako ne biste vršili zločin prema našim učenicima. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja ću da podnesem i ovu galamu, s obzirom na to da znam da pokušava da odbrani mog kolegu poljoprivrednika.

Ja sam ostao u obavezi da objasnim profesiju „kokošarenje“. Evo ja ću da objasnim. To se dobija tako što, kad dođete iz sela Čagrovac, ponesete flašu vina „Dom Žilavka“, a ona je dobijena u vinariji „Dom Muljarka“, odložite pored

kokošinjca u selu Pukovac, ili Pukovce, onda uđete sa rastvorom jogurta i sa špricom, odložite i šibice na stranu, a onda uzmete sledeću svoju alatku, kao moj kolega poljoprivrednik, upadnete u Pukovce u kokošinjac, navučete beli mantil, upadnete kod seljaka u kokošinjac i uzmete i kokoške pelcujete rastvorom jogurta.

Vama je to malo smešno, ali to se dešavalo i to je biografija mog kolege poljoprivrednika. Rezultat te instruktaže, koju on širi i pokušava da prenese na poljoprivrednike, jeste da kokoške posle dan vremena – *is dead*. To je to kokošarenje koje je on sprovodio u praksi, to je ono dualno obrazovanje koje on želi da prenese i, s obzirom na kazne, njega je trebalo daleko više kazniti nego što su kazne iz ovog člana. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo dve opaske.

Koliko znam, a nisam pravnik, ko god pokrene postupak jeste stranka u postupku, tako da prosvetna inspekcija to pravo ima.

Gospodin Marko je rekao da je primer da se više isplati da tuži, znači, ako je 30 učenika pa po deset i nešto hiljada, recimo da je ta minimalna zona. Ali i za svakog učenika može da se pokrene postupak, tako da je maksimalna kazna za poslodavca tri miliona, ako se primeni skala na sto hiljada, ili bar najminimalnije milion i po. Dakle, u svakom slučaju se ne isplati.

PRESEDAVAJUĆI: Na naziv iznad Glave H i član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Balša Božović.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem.

Dakle, predložili smo da se i član 38. briše kako ovaj zakon ne bi stupio na snagu i kako ne bi bio usvojen.

Ono što je za nas veoma važno jeste da su protiv ovakvog predloga zakona svi profesori sa univerziteta u Srbiji koji su pisali Strategiju obrazovanja koja je usvojena od strane Vlade Republike Srbije 2012. godine. Kada sam razgovarao sa nekima od njih, oni su insistirali na tome da je ovo zakon koji će u svakom slučaju vratiti Srbiju decenije i decenije unazad i da nećemo biti u situaciji i mogućnosti da iskoristimo svoje potencijale, a najveći potencijal

jednog naroda jeste njegovo stanovništvo. U tom slučaju najmlađi neće moći da iskoriste svoj talenat niti ćemo mi kao društvo ikada uspeti njihov talenat da iskoristimo na način da modernizujemo našu zemlju i da od njih napravimo najveće stručnjake u oblastima u kojima bi se oni školovali.

Ovaj predlog zakona ne samo da nije u saglasnosti sa Strategijom obrazovanja, on na svaki mogući način produbljuje socijalne razlike u Srbiji. One siromašne porodice će biti još siromašnije, a one bogate će biti još bogatije. Isto tako, ovaj predlog zakona će dovesti do povećanja dispariteta u regionalnom razvoju Srbije na način da će one siromašne opštine, koje su danas zaostale i siromašne, biti u mnogo gorem položaju u narednih deset godina, dok će one bogate opštine i bogati gradovi biti još bogatiji u narednim godinama. To dovodi do neravnomernog razvoja Srbije, a to ugrožava opstanak našeg naroda i naše države. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 38. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici: zajedno Zoran Krasić, Vjerica Radeta, Nataša Jovanović, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić i zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Reč ima narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Došli smo do prelaznih i završnih odredbi i do onoga kako će da se usklađuju podzakonski akti.

Gospodine ministre, rok od šest meseci za vas i vaše saradnike moguće je i moraćete da ispunite, ali što se tiče Privredne komore, moram i ovog puta, juče sam govorila o tome, kao i moje kolege, da izrazim protivljenje zbog ogromnih ovlašćenja koja su data Privrednoj komori da sprovodi instrukciju, odnosno da daje takva ovlašćenja i sprovodi sve ono što je u pripremi za instruktore kako bi obučavali decu, da prati taj proces i da, jednostavno, radi posao koji, čuli smo i danas ovde od drugih kolega, nije posao Privredne komore.

Jer, jednostavno, doći će do mnogobrojnih zloupotreba i videćete, gospodine ministre, da neće proći ni nekoliko meseci od implementiranja ovog zakona, protiv kojeg je SRS, a neko će zatražiti ocenu ustavnosti. Znači, vi imate i član 83. Ustava, koji kaže da je preduzetništvo u Srbiji slobodno, ali ja vam garantujem, i vi ste to pokušali da demantujete još juče, da će upravo Privredna komora, birajući te poslodavce, sa njima, kroz određeni vid pritiska za one koji to neće, jer vi imate možda u jednoj Babušnici nekoga za obrazovni profil ko

mora to da radi a ne želi, a s druge strane, za one koji hoće pojaviće se određeni vid korupcije u toj sprezi Komora–škola–poslodavac, apsolutno sam u to uverena. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Malopre je ministar, koji je ovde ovlašćeni predstavnik predlagača zakona, čitao želje, čestitke i pozdrave koje je dobio iz srednje stručne elektrotehničke škole iz Niša, pošto oni podržavaju uvođenje ovog dualnog obrazovanja. Ravnoteže radi, ja bih pročitala želje, čestitke i pozdrave koje stižu u moj inboks. Nedavno je stigla jedna od ministrovog kolege, jednog našeg bivšeg ministra prosvete, i ona glasi: Svaka čast za argumentovanu borbu protiv nakaradnog uvođenja dualnog obrazovanja. Ima onih koji primećuju i argumente i trud.

U tom smislu, da ponovimo glavne argumente protiv uvođenja nakaradnog dualnog obrazovanja. Nama ne treba dualno obrazovanje, koje za cilj ima samo da legitimise loše rezultate na kraju osnovne škole. Nama treba celovita reforma, korenita reforma kompletnog osnovnoškolskog obrazovanja po ugledu na finski model, koji će podsticati decu da se razviju u inovatore i preduzetnike, a ne da od njih pravi jeftinu radnu snagu za inostrane korporacije koje će ovde doći da ih zaposle u fabrikama koje će one otvoriti, jer mi inovatora koji će pokrenuti domaću proizvodnju nemamo jer nam je loše osnovno obrazovanje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ja sam bio vrlo precizan i u nazivu škole, odeljenja i broja učenika. Ima još uvek mnogo živih bivših ministara. Ako mislimo na istog, njega nije interesovao nijedan vid obrazovanja.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

MARKO ĐURIŠIĆ: Ovaj deo prelaznih i završnih odredaba govori, pre svega, o besmislenosti što se o ovom zakonu ovde u Skupštini raspravljalo po hitnom postupku, ali to je više do načina na koji ova skupština funkcioniše a manje je do ministra.

Ministar je predlogom ovog zakona ostavio sebi rok šest meseci za donošenje akata. Privrednoj komori je dao, po ovom zakonu, rok od tri meseca. Naravno, Privredna komora ima nešto manje posla, ali ja izražavam bojazan da Privredna komora i u ovom roku može to kvalitetno da uradi, a pogotovo na koji način će Privredna komora biti uključena u sprovođenje ovog zakona jer dosada

nije imala apsolutno nikakav kontakt sa obrazovanjem, jer to i nije uloga Privredne komore. Privredne komore se ne osnivaju da bi uticale na obrazovanje građana zemlje u kojoj se osnivaju, nego radi ostvarivanja interesa svojih članova, a to su poslodavci.

Ali, evo, ova Vlada i ovim zakonom stavlja Privrednu komoru kao jedan paradržavni entitet koji se bavi svim i svačim, a verovatno najmanje onim za šta je osnovana. Ali, nažalost, privrednici nemaju izbora. Oni moraju da plaćaju naknadu za članstvo u Privrednoj komori, koje je obavezno, a da za to ne dobijaju ništa. Umesto da se bori za interese svojih članova, Privredna komora će raditi ovaj deo koji zakon propisuje kao obaveze Privredne komore – vođenje registara, izdavanje licenci...

I postavljam ponovo pitanje – koliko je tamo kvalitetnih ljudi koji time mogu da se bave, i da li će oni uopšte moći da se uključe, i u ovom roku od tri meseca, u pripremu za sprovođenje ovog zakona?

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 38. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, gospodine Arsiću, evo, ovaj član 38. govori o rokovima kada podzakonske akte donosi ministar prosvete, što je i logično. Poznajući gospodina Šarčevića i njegove kvalitete, uveren sam da će to zaista biti u šest meseci iako se zakon primenjuje, kako smo videli, 2019. i 2020. godine.

Ono što je bitno da kažem jeste da opozicioni poslanici stalno negiraju celokupni ovaj zakon. Ne mogu da shvatim da naše učenike žele da vrate u srednji vek, jer neprimenjivanjem ovog zakona dovodimo školu u poziciju da se uči za školu a ne za život, umesto obrnuto, za život a ne za školu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ova podzakonska akta treba doneti što pre.

Ja verujem da će 2019. godine biti bolje, ali Srbija nije Beograd. Ima mnogo sredina gde će, recimo, naknada za prevoz, prihodi od najmanje 70% i smeštaj biti veoma značajni za porodice, za učenike. Za one koji tamo žive to će biti ključno i za njihov opstanak na toj teritoriji. Veoma će biti bitno za građevinske, poljoprivredne škole.

Biće veoma bitno da roditelji, čije će siromaštvo svakako biti manje nego što je bilo, čija će egzistencija biti na višem nivou nego sada, čiji će veoma značajni prihodi biti od toga...

Ne trebaju njima staklene kugle i natalne karte. Iz tog džeparca moći će učenici da kupe udžbenike, kompjuter, pametni telefon. Zar onda nisu udžbenici besplatni? Zar neće učenik ceniti udžbenik kad ga on sam kupi? Manje će ga šarati nego ako ga dobije besplatno.

Na takav način smo dobili priliku da se oni samoškoluju. Dakle, i u Americi učenici raznose novine, pice itd. da bi stekli prihode za svoje školovanje. Mi nismo imali sreću da u srednjem obrazovanju imamo takvu vrstu prihoda; iako smo išli na praksu, naši roditelji su plaćali sve. I zato ovaj nadzor treba posvetiti upravo ovome. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 39. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Vjerica Radeta, Nikola Savić, Zoran Krasić, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić, zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković i zajedno Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima narodni poslanik Nikola Savić.

Izvolite.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovaj član 39. zakona odnosi se na licence. Kada se malo bolje pogleda ovaj, a i svi evropski zakoni koje donose ova i prethodna vlast, videćemo da je suština svih ovih zakona licenca. Da li iza tih licenci postoje realno znanje, realne veštine, to apsolutno nije bitno. Danas je licenca važnija od diplome. Sa diplomom ne možete uraditi ništa, ali sa licencom možete uraditi sve.

E sada da vidimo kako se dolazi do licence. Do licence se dolazi po principu *cash-and-carry*, plati i nosi. To je suština ne samo ovog zakona, nego svih zakona koji se donose zbog evropskog puta i evropske perspektive Srbije.

Licenca ne služi kao instrument koji će pokazati da neko zna posao, veštine za koje je zadužen, nego je licenca postala instrument za jedan legalni reket koji nameće obaveze svim akterima u procesu sticanja licence. Da li onaj kod koga se polaže za licencu poseduje neko znanje, to uopšte nije bitno. Često imamo paradoksalnu situaciju da lice koje polaže kod lica za licencu ima bolja znanja i bolje veštine nego onaj kod koga polaže, ali to je naš evropski put, to je

naša evropska perspektiva i zato smatram, pošto se ova rasprava privodi kraju, da ovaj zakon definitivno treba povući iz procedure. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Ovaj član 39. govori o pravu lica koja dosada učestvuju u sprovođenju praktične nastave u srednjem stručnom obrazovanju da podnesu zahtev za izdavanje licence instruktora.

Ne vidim smisao ovog člana ukoliko nije definisano neko olakšanje za one ljude koji već učestvuju u obrazovanju mladih kroz program praktične nastave koja dosad postoji i o kojoj smo slušali od brojnih poslanika ovde navodeći primere iz svoje sredine kako tzv. dualno obrazovanje već postoji u njihovoj sredini. Ne postoji. Donošenjem ovog zakona o lažnom dualnom obrazovanju ono neće postojati i dalje, ali je pitanje zašto, ako već postoji ovaj član, nije dodato da li ti ljudi po nekoj drugačijoj proceduri mogu da dobiju licencu.

Licenca podrazumeva polaganje kursa od 40 sati, ispunjavanje određenih uslova, navodi se tamo, ne znam u kom članu, ko snosi troškove i slične stvari, ali to podrazumeva da neko ko prvi put želi da se uključi u proces obrazovanja mladih u srednjem stručnom obrazovanju po ovom novom zakonu o tzv. dualnom obrazovanju može da dobije licencu. Ali već sada postoje primeri, i ti mladi ljudi iz Niša i verovatno iz nekih drugih srednjih stručnih škola idu negde na neku praksu, kako se to dosada zvalo, i neko je sa njima tamo nešto radio. Da li sada ti ljudi treba da prođu istu proceduru da bi dobili licencu?

Ako treba, onda je ovaj član potpuno besmislen. Šta znači – imaju pravo? Po ovom zakonu svako ima pravo. Ako ga poslodavac odredi da bude instruktor, svako ima pravo da podnese zahtev za licencu. I ne razumem smisao ovog člana ukoliko nema nekih daljih odredaba. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Balša Božović.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Dame i gospodo narodni poslanici, član 39. takođe treba da se obriše, iz prostog razloga što, kada su u pitanju licence, opet dolazimo do toga da je Privredna komora ta koja određuje kako i na koji način će deca u Srbiji u narednom periodu moći da se obrazuju, pod kojim uslovima i ko su instruktori koji će o njima voditi računa.

Dakle, u Strategiji obrazovanja, ponavljam, ovakve stvari apsolutno nisu moguće, niti Privredna komora treba da preuzima ingerencije Ministarstva prosvete. Šta će nam Ministarstvo prosvete ukoliko Privredna komora Srbije i

nekoliko tajkuna sa nekoliko privatnih firmi, kojima je interes da dobiju jeftinu radnu snagu, treba da vaspitavaju, odnosno obrazuju decu u Srbiji?

Na ovaj način ćemo doći do toga da će one firme koje su u poslednjih pet godina doživele neverovatan rast usled nameštanja tendera, usled poslova koje im je omogućila partija na vlasti, moći pored svega toga da dobiju jeftinu radnu snagu koju apsolutno neće plaćati. Dakle, uz instruktore koji će toj deci govoriti šta i kako da rade, koji će imati licencu upravo uz saglasnost tih firmi, na kraju ćemo doći do toga da ćemo imati užasno veliku eksploataciju jeftine radne snage i vraćanje dečijeg rada, koji je ukinut, ponavljam, pre 150 godina. I ono što je jedini cilj Ministarstva prosvete i Privredne komore Srbije, to je profit preduzeća koja su u poslednjih pet godina uz podršku SNS-a doživela ogromne prihode i ogroman rast. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Još jedan apel da povučemo ovaj štetni zakon o dualnom obrazovanju iz procedure i da se, umesto toga, počnemo kvalitetno baviti reformom osnovnoškolskog obrazovanja.

Naš ustav kaže da je osnovno obrazovanje obavezno i besplatno. To je teorija. Prvi deo te teorije tačan je i u praksi. Naše osnovno obrazovanje je obavezno; obuhvat nam je solidan, 98%. Međutim, drugi deo tvrdnje, da je ono i besplatno, apsolutno nije tačan. Troškovi vezani za osnovno obrazovanje koji padaju na teret roditelja dostižu enormne cifre. Prvi udar je u septembru, kada roditelji treba da plate troškove nabavke udžbenika. Prosečno domaćinstvo u Srbiji prihoduje 57.000 dinara mesečno. Troškovi nabavke udžbenika iznose između 10 i preko 17 hiljada dinara po detetu.

Mi se žalimo da nam je natalitet loš, a kažnjavamo roditelje koji imaju više od jednog deteta činjenicom da moraju sami da nabave udžbenike umesto da ti troškovi budu pokriveni iz budžeta Republike Srbije.

Apelujemo, dakle, da se resursi koji su opredeljeni za primenu ovog dualnog obrazovanja preusmere na nabavku udžbenika o trošku budžeta za svu decu u Republici Srbiji ne bi li se roditelji rasteretili ovog troška i ne bi li naše osnovno obrazovanje stvarno postalo besplatno. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 39. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, gospodine Arsiću, ovde se govori o izdavanju licence.

Prosto ne mogu da shvatim da pojedini poslanici iz opozicije ili zaista ne čitaju ove članove zakona ili ne žele da vide ono što u njemu piše. Dakle, sasvim je logično da se izdaje licenca itd.

Nadalje, ne mogu da shvatim da prethodni govornik ne zna da je interes Privredne komore ujedno i interes poslodavca i interes škole. Pa, molim vas, nije interes poslodavca jeftina radna snaga, nego dobit. Ako mu je bolja radna snaga, kvalitetnija, obučenija, ima i on dobit, i država, i svaki radnik. Pa to uče deca u osnovnoj školi, to učenici koji nas sad gledaju vrlo dobro znaju. Zato apelujem na učenike da ih zaista lažu ovi predstavnici koji to tumače.

Nadalje, da će biti neravnomerni razvoj. Obrnuto je. Sve je obrnuto. Rezultati će biti veći ako je učenik završio dualno obrazovanje, bez obzira na to da li je on u Beogradu ili je on u lokalnoj zajednici, bilo gde da se ona nalazi.

Stoga još jednom apelujem i na naše učenike da ne veruju u ono što ovde ne piše, nego što piše. Uostalom, oni to vrlo dobro znaju, i oni i nastavnici koji sa njima rade.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovi što dobacuju omesti me ne mogu. Samo mi nije jasno, dva-tri dana već čovek dobacuje, dobacuje... Kad bih ja to njima radio, bio bih na TV Dnevniku, zato što bi to organizovala kuma Vuka Jeremića, koja uređuje Dnevnik.

No, da se vratim. Instruktori su u pitanju i ovde je temu pogrešio onaj instruktor za kugle ili instruktorka natalne karte itd. Govorila je o besplatnim udžbenicima. Nadam se da nije mislila i na besplatne natalne karte, na besplatne kugle itd. Nadam se da ovaj instruktor za „tuborge“ i ostala piva, „Hajnekena“, nije mislio na takvu vrstu instruktora, ali ja, gospodine ministre, mislim da treba da nabavimo kvalitetne instruktore i ovo školstvo onda neće biti besplatno, a učenici mogu nešto i da zarade.

(Radoslav Milojević dobacuje.)

Ovi drugovi na Srbu „Sisavca“, malo veći sisavci, non-stop dobacuju, ali me ne mogu omesti. Oni bi, verovatno, da instruktore obučava sportsko udruženje „Šarplaninac“. Evo, ima ljudi iz Smederevske Palanke pa neka kažu da li govorim istinu. Pa za 1.890.000 dinara da obučavaju šarplanince kako da se popenju iz Palanku do Šar-planine. I to bi onda vredelo tih 1. 890.000 dinara. Ili iz Glibovac onaj fudbalski klub čiji su igrači dobijali 4.000 evra kao da igraju u Mančesteru. Mora da bi tamo neki instruktor za sport, za trenere, obučavao kako na takav način, na lak način prevariti, zaraditi, kako ispumpati novac. Međutim,

gde je puno dobacivanja i praznih reči, tu hleba nema, budite sigurni, dragi gledaoci. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 40. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Vjerica Radeta, Zoran Krasić i Dubravko Bojić, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić, zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković i zajedno Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima narodni poslanik Balša Božović.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Ono što je Strategija obrazovanja rekla o zakonu, gospodine Šarčeviću, jeste i to da se ne mogu kopirati tuđa obrazovna rešenja, posebno ona koja postoje u zemljama koje ni po čemu ne liče na Srbiju, ne samo po ekonomskom razvoju tih zemalja već i po obrazovnoj istoriji i reformama koje su te zemlje stotinama godina unazad implementirale u svojim društvima.

Dakle, ne možemo se oslanjati na ono što je obrazovna politika u Nemačkoj, u Švajcarskoj, u Austriji, zato što takva obrazovna politika ne odgovara našem sistemu. Pre svega, nemamo jaku privredu, koja je neophodna da se i u teoriji razmišlja o ovako pogubnim rešenjima, nemamo ogroman priliv migranata i slobodnih radnih mesta gde bi se deca migranata koja ne mogu da se asimiluju, ne mogu da nauče jezik, ne mogu da prihvate evropsku kulturu, na neki način obrazovala da rade poslove koje u našem društvu niko neće da radi, odnosno poslove za koje postoji manjak interesovanja kod radne snage da se obavljaju.

Ovde je situacija sledeća – u Švajcarskoj i Nemačkoj ogroman broj škola ne obnavlja ugovore sa preduzetnicima, ogroman broj škola u Austriji i Švajcarskoj već polako napušta sistem dualnog obrazovanja i to je takođe nešto što predstavlja polako trend, jer sledeća faza u koju će stupiti ta razvijena društva neće se odnositi na ovako pogubna rešenja.

Iz tog razloga vas još jednom molim, imamo još jedan amandman koji glasi „briše se“, da nikako ne dozvolite da ovakav zakon uopšte bude usvojen. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Posle nekoliko dana rasprave dođosmo do pretposlednjeg amandmana na Predlog zakona o dualnom obrazovanju i, kad gledam ova poslednja dva člana, sve mi se čini da ne treba mnogo da se plašimo, jer zapravo ova vlada i nema nameru da ovaj zakon sprovede u životu.

Vlada će tek za 60 dana obrazovati, tako je predviđeno, Komisiju za razvoj i sprovođenje dualnog obrazovanja, a zakon će se primenjivati tek od školske 2019/20. godine. Možda da, možda ne. Ali ova Komisija za razvoj i sprovođenje dualnog obrazovanja treba da radi na sprovođenju i unapređivanju dualnog obrazovanja i trogodišnjih vrednovanja ostvarenih rezultata. Dakle, formiraće se za 60 dana, a radiće nešto što će se, zapravo, početi primenjivati tek školske 2019/20. godine.

Ovo govori, zapravo, da je ovo prilično trajavo sve urađeno, da se nije vodilo računa o tome da bar članovi budu jedan s drugim u nekom saglasju i da nam se, kada sve ovo sumiramo danas, bar stvori utisak da je u pitanju jedan formalno dobar predlog zakona, iako smo jasno stavili do znanja, mi iz SRS, da je to suštinski loš zakon i da nikako ne bi smeo da se primeni i da bi bilo najbolje, još nije kasno, da se povuče iz procedure. Ali kažem, i da nismo takvog stava, čuli ste, imali bismo mnogo primedbi zato što i formalno niste dobro uradili zakon.

Da završim sa jednom molbom ministru. Dozvolite par sekundi, Arsiću.

Vi ste, ministre, obrazovan čovek, legalno ste stekli diplome, molim vas, vodite računa da u ovoj komisiji koju obrazujete ne budu ljudi sa kupljenim diplomama. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Na kraju rasprave o zakonu o tzv. dualnom obrazovanju još jednom da ponovimo razloge zbog kojih smo protiv ovog zakona i zbog kojih smo ovako insistirali na tome, kroz ovu raspravu o amandmanima gde smo tražili brisanje svakog člana, da je ovaj zakon loš i da ne treba da se usvoji.

Ovaj zakon ne odgovara potrebama Srbije za obrazovanjem, ovaj zakon ne odgovara snazi i stanju privrede u Srbiji, nije nešto što će doprineti ekonomskom razvoju Srbije. Ovaj model dualnog obrazovanja, onog pravog dualnog a ne ovakvog takozvanog, funkcioniše u ekonomski visokorazvijenim zemljama, a za zemlje u razvoju kao što je Srbija potreban je drugačiji model, model koji će iskoristiti sav ljudski potencijal koji ta zemlja ima, jer naš razvoj

ne može da se zasniva na tonama ili količini nekih proizvedenih proizvoda jer nemamo, nažalost, privredu koja to proizvodi.

Može da se zasniva na inovacijama, na novim idejama, na talentu ljudi, a to je nešto za šta nam nije potrebno dualno obrazovanje nego je potreban što veći obuhvat đaka koji idu u srednju školu i kojima se pruža maksimalno moguće široko obrazovanje. To je model koji je potreban Srbiji; da li je to finski ili neki drugi, ne moramo da ga zovemo imenom, ali sasvim sigurno nije ovo što imamo.

Ovo će, nažalost, kao posledicu imati samo da se poslodavcima koji će biti uključeni u ovaj program kratkotrajno obezbedi jeftina radna snaga, a mladi ljudi će ostati bez perspektive i nastaviće da razmišljaju jedino o tome kako da napuste Srbiju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Evo, pretposlednja prilika da apelujemo još jednom da se ovaj štetan zakon ne donese, da se povuče iz procedure i da se, umesto toga, resursi, finansijski i ljudski, usmere na sveobuhvatnu reformu osnovnoškolskog obrazovnog sistema, kako bi konačno taj sistem počeo da proizvodi inovatore i preduzetnike, a ne ovo što danas imamo, a to je – decu koja treba da idu na dualno obrazovanje ne bi li postala jeftina radna snaga za inostrane korporacije koje će ovde doći da ih zaposle za minimalne novce. Mi ćemo decu izlagati potpuno nepotrebnom riziku da ih poslodavci eksploatišu, i to maloletnu decu, pre nego što su uopšte do punoletstva došli.

Kratko bih se osvrnula i na kristalnu kuglu o kojoj je pričao poslanik Rističević dok je branio svoj amandman o zarezu. Da, ja vidim budućnost, ona je lepa, u njoj ni poslanika Rističevića ni Srpske napredne stranke u ovom parlamentu nema, a udžbenici su besplatni za svu decu u Republici Srbiji. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 40. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, gospodine Arsiću, evo ovaj pretposlednji, 40. član govori o tome kako će Vlada Republike Srbije obrazovati komisiju u roku od 60 dana.

Nije tačno da nije potrebna ova komisija i da je suvišna, kao što predstavljaju predstavnici opozicionih stranaka.

Formiranje ove komisije od strane Vlade, gospodine ministre, govori o vašoj ozbiljnosti kao ministra i vašeg ministarstva i ozbiljnosti čitave Vlade, pa i

predstavnik pozicije, koliko smo ozbiljno prišli ovom zakonu u celini. Zaista sam uveren, ne 90% nego 100%, da će ovaj zakon zaživeti. On je već zaživeo, to pokazuje i činjenica da je 1.800 preduzeća već pokazalo određeni interes.

Zato ne mogu da shvatim da se ubeđuju naši učenici da ovo nije u njihovom interesu. Upravo je u njihovom interesu, u interesu učenika, u interesu roditelja, u interesu Privredne komore, u interesu preduzetnika i u interesu naše države.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, da li me ima u kristalnoj kugli? Mislio sam da je staklena, ali izgleda da se prešlo na viši nivo. Šta kaže Roska? Kaže da me nema. Moram da vidim šta kaže Griša, onaj iz pojave „Kradulović Del Boj kompani“. Možda me kod njega ima, kod njega je bilo svega. Kod njega ima najviše u Inteza banci, možda oni ne znaju. Inače su oni iz te kristalne kugle...

Treba komisiju osnovati, naravno, da pažljivo prati dualno obrazovanje, nama to treba što pre, ali da motri i na stečajne upravnike da namerno ne ubacuju neke firme i neka preduzeća u stečaj da ovi iz dualnog obrazovanja ne bi imali gde da rade. To mi ne bi bilo čudno s obzirom na to da se radi o nekoj vrsti štetočina koje su uništile ovu zemlju.

(Radoslav Milojičić: Šta je sa zekom?)

Ovaj što dobacuje, gospodine predsedavajući, stalno dobacuje. Njega tereti tužilaštvo, a vi znate da ćemo uskoro menjati ovog tužioca u Smederevu koji ga štiti. Proneverio je 459.110.885 dinara i nema veze.

Slučaj „Niskogradnja“, kada je sa preduzećem „Niskogradnja“ zaključio ugovor na 25 godina. Valjda je „Hajnekena“ verovao da će na vlasti ostati do penzije. Sklopio je ugovor na 25 godina. Svi pravnici znaju da duže od pet godina nije mogao, ali eto, u Palanku, istina je živa, nema piva, ostala je samo pena, popio ga „Hajnekena“, ali i 110 miliona dinara. Idemo dalje, slučaj „Komasacija“. Država mu prebacila pare, oni tap, po 320 piva za veče – zato se onaj verovatno i zove Srba Simonović „Sisavac“; izgleda da su to krupni sisari, ko kitovi da su pili to pivo; ili su pili kitovi ili su ovi i pili i kupali se – 45.123.212 dinara. Onda idemo dalje, za izbeglice. Od izbeglica je uzeo 13.813.365 dinara.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po Poslovniku reč ima narodni poslanik Radoslav Milojičić.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Hvala, gospodine Arsiću.

Ukazujem na povredu člana 108. Znam da ne možete ili ne smete da prekinete omiljenog poslanika Aleksandra Vučića i oličenje SNS-a, prethodnog govornika, ali vas molim da ovu sednicu vodite u smeru koji ona treba da ima.

Sledeći put kada se budem javio za povredu Poslovnika iskoristiću svoja dva minuta da ovde nabrajam sve ono što je upropastila SNS, ali sada neću jer vas molim da ovu sednicu vodite kako treba. Sledeći put možda ću reći i koji narodni poslanik je oštetio državu za dva miliona evra, ali ovog puta neću. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Milojeviću, želite li da vam odgovorim na vašu povredu Poslovnika ili ne? Ne želite?

(Radoslav Milojević: Moja žena je kod kuće, a nečija u zatvoru.)

Ali ja ću da odgovorim, zato što osećam potrebu; da ne pravite scenu kako su neki poslanici privilegovani. Već skoro dva sata ja vas slušam kako dobacujete kolegi Ristićeviću kad god govori...

(Radoslav Milojević: Balša slabo čuje i moram jače da pričam.)

Morate jače da pričate?

(Radoslav Milojević: Balša slabo čuje.)

Spominjete mu suprugu i spominjete nekog zeku.

(Radoslav Milojević: Božović ne čuje dobro.)

A vi to šapućete kolegi Božoviću?

(Radoslav Milojević: Da.)

Dobro, ja se onda izvinjavam. Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika?

Na član 41. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Vjerica Radeta, Ružica Nikolić i Zoran Krasić, zajedno Marinika Tepić, Zoran Živković, Jovan Jovanović, Aleksandra Čabraja i Sonja Pavlović, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić, zajedno Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović, Zdravko Stanković i zajedno Aleksandra Jerkov, Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Dragoljub Mićunović, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević, Goran Ješić, Tomislav Žigmanov, Dušan Petrović, Veroljub Stevanović i Dušan Milisavljević.

Reč ima kolega – moram li glasnije da ga prozovem? – Balša Božović.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Ono što je važno, ovo je poslednji član, koji takođe predlažemo da se obriše kako bi ceo zakon zapravo pao, odnosno Predlog zakona.

Dakle, ceo moderan svet teži celodnevnom učenju i celoživotnom učenju, i to je ono što je danas praksa svakog modernog društva, da razvija talente do krajnjih granica da bi mogli da iskoriste sve one prednosti obrazovanja koje jedno društvo ima i koje su neke mlade generacije stekle.

Umesto kontinuiranog i celoživotnog učenja ovde se na potpuno drugačiji način pokušava uvesti trogodišnje učenje. Dakle, umesto celoživotnog učenja imate nešto što traje svega nekoliko godina, i to u fabrikama, i to u onim preduzećima gde je cilj profit, a nije cilj kvalitetno obrazovanje kako bi iz takvog obrazovanja izašli građani koji stoje uspravno i koji su gospodari svoje sudbine.

Isto tako, dualno obrazovanje direktno dugoročno ugrožava ekonomski razvoj Srbije. Mi se konstantno, i ove godine i svake naredne, ograničavamo na neki rast BDP-a 1–1,2%. Dakle, nestaćemo kao narod, nestaćemo kao građani, nestaćemo kao država i dualno obrazovanje će taj proces, nažalost, ubrzati.

Ne možemo da ponudimo nekom mladom čoveku Železaru u Smederevu kao način da postane gospodar svoje sudbine, građanin koji ima svoj stav. Samo jedan dan ako ste proveli tamo, od takvih isparenja, od onakvih uslova rada... Ne možete u 21. veku nekom mladom čoveku ponuditi tako nešto, ili nešto slično, kao garanciju da će biti kompetentan na tržištu radne snage u Evropi sutra.

Dakle, očigledno je SNS odustala od puta ka EU, a dualno obrazovanje je upravo nešto što to potvrđuje. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, na spominjanje političke stranke, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Što se tiče ovog katastrofalnog puta kojim smo mi krenuli uvođenjem dualnog obrazovanja, ja zaista molim, praktično apelujem na narodne poslanike da hitno kontaktiraju sve zemlje EU koje primenjuju ovaj model obrazovanja, da ih obaveste da smo upravo otkrili da su oni na teškoj stranputici i da će propasti. Evo, to smo upravo čuli.

Dakle molim sve koji su ovo slušali da kontaktiraju s predstavnicima Švajcarske, Austrije i Savezne Republike Nemačke, da im kažu da će propasti. I moramo hitno da ih zaustavimo da ne srljaju u tu propast primenom dualnog obrazovanja. Evo, to smo upravo čuli i toliko smo naučili.

Pored toga smo dodatno naučili da se ovim uvodi i trogodišnje obrazovanje. Tako da ujedno molim, kad već budete pri slušalici, da kontaktirate i sa svima onima koji se sada, danas, u Srbiji obrazuju po trogodišnjem programu, da ih obavestite da će to tek biti uspostavljeno, dakle da to do danas nije postojalo; to gde oni idu u škole i to što uče, toga nema.

Toliko na temu ozbiljnosti i konkretnih stvari kada je reč o zamerkama ovom zakonu, koji je po svoj prirodi dobar, koristan. Da je to činjenica, o tome dovoljno govori valjda i to da se primenjuje ovde gde se primenjuje. Mi smo na nekoliko mesta pokušali da utičemo na poslanike da prosto povežu jedan i jedan, nije to toliko teško. Ko neće, ne mora, nije to naš problem, ali na temu odustajanja od evropskih integracija, ne treba to govoriti onima koji postižu dobre rezultate u tom smeru, koji otvaraju poglavlja.

Možda nad tim pitanjem treba da se zapitaju upravo oni koji ga pokreću danas a koji u duhu dobrih međunarodnih odnosa i saradnje brutalno vređaju predstavnike EU malicioznim tvrdnjama da su ti ljudi sami protiv evropskih vrednosti, da su sami protiv vladavine prava, da su sami protiv demokratije, slobode glasa, slobode reči itd., i da to, zamislite, sve tolerišu nama, ovako groznim i nikakvim.

Dakle, prestanite vi da vređate EU. Pokažite da vam je do te Evrope zaista stalo, a u međuvremenu se potrudite da uradite i nešto dobro za građane ove zemlje ako ste nešto naučili kad već o znanju i učenju govorimo. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić.

Izvolite.

MARKO ĐURIŠIĆ: Jedina dobra stvar u ovom poslednjem članu je što se njegova primena pomera za početak školske 2019/2020. godine i imamo šanse da ovog ministra, ili nekog narednog, u ovo vreme, skoro dve godine, ubedimo da se odustane od ovakvog koncepta, jer on nije, ponavljam, dobar za Srbiju. On može da funkcioniše u tehnološki, ekonomski visokorazvijenim zemljama kao što su Švajcarska, Nemačka i Austrija, ali ne u zemlji koja mora ekonomski da se razvija i čiji su najveći potencijali ljudi. Mi treba da iskoristimo ljude.

Kada je ova poslednja Vlada bila birana, u junu, predsednica Vlade izrekla je jednu rečenicu – da je njoj cilj da vratimo poverenje u obrazovanje. Nažalost, u ovih nekoliko dana rasprave, ove nedelje i prethodnih nedelja, nije bilo rasprave o tome kako da vratimo poverenje u obrazovanje. A ja ću da vam ponovim recept koji sam vam rekao i u junu, ministre – poverenje u obrazovanje najlakše ćete vratiti kada proverite diplome svih članova Vlade, svih funkcionera vladajućih stranaka, da vidimo ko je i koliko njih je završilo fakultet.

Kao što smo mogli ovde da vidimo i čujemo ocene iz indeksa predsednika Republike, ja to pozdravljam, ali bih voleo da vidim, recimo, indeks ministra Vulina, koji je studirao u Novom Sadu a završio fakultet u Kragujevcu, kako je rekao, i brojnih drugih članova Vlade, visokih funkcionera. Da vidimo njihove doktorate i razne druge diplome kojima se kite u javnosti, zbog kojih

obrazovanje u Srbiji ima ugled takav kakav ima. Dajte da vidimo sve to pa ćemo vrlo lako i brzo doći do povratka poverenja u obrazovanje.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Ružica Nikolić.

Izvolite.

RUŽICA NIKOLIĆ: Poslanička grupa SRS podnela je amandman na član 41. Predloga zakona o dualnom obrazovanju, kojim tražimo brisanje i ovog člana.

Član 41. glasi: Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS“, a primenjuje se od školske 2019/2020. godine.

Ovaj član jasno i nedvosmisleno ukazuje na to da nema uslova za uvođenje dualnog obrazovanja. Ekonomska i privredna situacija u kojoj se Srbija nalazi ne dozvoljava da se uvede dualno obrazovanje. Da bi se ono uvelo, mora postojati jaka privreda, a to kod nas nije slučaj. Zato smatramo da je potpuno besmisleno donositi zakon za koji se unapred zna da neće biti primenljiv u praksi.

Ovaj predlog zakona je loše koncipiran i on štiti interese poslodavaca, a ne učenika. Hteli vi to da čujete ili ne, ovim predlogom zakona omogućili ste poslodavcima da učenike koriste kao najjeftiniju radnu snagu, da ih koriste da rade najteže i najprljavije poslove i dobijaju 70% od minimalne cene rada.

Zatim, ovim predlogom zakona vi pripremate učenike da budu nepismena radna snaga, uništavate buduće generacije umesto da stvorite uslove za kvalitetno školovanje.

Takođe bih napomenula da ovim predlogom zakona niste jasno definisali osiguranje učenika za slučaj povreda tokom učenja kroz rad. Uzeli ste u obzir osiguranje samo kod trenutnih povreda, ali šta se dešava kod učenika koji zadobiju teške povrede i ostanu sa trajnim invaliditetom?

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Poslednji član ovog zakona o dualnom obrazovanju i samim tim poslednji amandman Poslaničke grupe Dosta je bilo koji glasi „briše se“, još jednom, kao poslednji apel da se ovaj zakon povuče iz procedure, da se ne donese.

Na samom kraju samo ukratko da sublimiramo osnovne poruke koje je u ovoj raspravi, kako u načelu tako i u pojedinostima, imala Poslanička grupa Dosta je bilo. Naš stav u najkraćem mogućem obliku glasi – nama ne treba dualno obrazovanje, nama trebaju besplatni udžbenici.

Radujem se predstojećoj raspravi po amandmanima na preostala tri obrazovna zakona – o predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 41. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Marko Atlagić i Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, gospodine Arsiću, ovo je poslednji član zakona.

Koristim priliku da se obratim roditeljima, učenicima i građanima Republike Srbije i da kažem da ovaj zakon o dualnom obrazovanju predstavlja najveću vaspitno-obrazovnu i radnu pobedu i iskorak naših učenika, naših roditelja, naših nastavnika, poslodavaca, Srpske napredne stranke, ministra Mladena Šarčevića i Vlade Republike Srbije, kao i predsednika Aleksandra Vučića kao inicijatora ovoga zakona koji će doneti izvanrednu obrazovnu i materijalnu dobit naših učenika, na sreću njihovih nastavnika i njihovih roditelja.

Poštovani učenici, sa ovim zakonom vi ćete ući u svet učenja i rada, što je imperativ savremenog naprednog sveta. Svi oni, iz bivšeg režima, koji su ovih dana bili protiv ovog zakona vratili bi vas u svet nerada, neodgovornosti, materijalne nesigurnosti, a od vas bi stvorili velike lezijedoviće i džabalebaroš, kao što su oni sami bili dok su vodili vlast u ovoj državi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo, srećom, nema me u kugli gospođe Roske a ni gospodina Griše, tako da mogu da kažem da ovo dualno obrazovanje omogućava ne samo besplatno obrazovanje, nego i obrazovanje kroz koje nešto može da se zaradi, da kupite i udžbenike i kompjuter. A ovima što viču nećemo poljoprivredu, hoćemo neku virtuelnu ekonomiju, njima moram da kažem, ima stara izreka na selu – kakvo seme poseješ i sadnicu zasadiš, takav i plod možeš da očekuješ.

Ovi koji su od javnih funkcija napravili privatne biznise treba da znaju da je ovo što danas radimo upravo to seme i upravo ta sadnica koju ćemo zasejati i zasaditi. Da biste jednoga dana jeli ukusnu voćku, da biste jednoga dana jeli ukusan kolač, sem što ćete seme posejati i drvo zasaditi, morate imati i dobre kuvare, morate da imate i dobre konobare, morate da imate mlinare, morate da imate traktoriste, morate da imate traktore, morate da imate majstore koji će traktore napraviti.

Ovi koji nam prigovaraju, moram radi gledalaca da kažem, oni meni liče na ekipu koja secka maglu onako nasitno i to želi da proda narodu i liče mi na gazdinstva, takvih je bilo kod nas, liče mi na ljude koji, umesto da zaseju seme koje imaju, oni ga skuvaju, pojedu, pa onda kukaju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Tatjana Macura.

TATJANA MACURA: Poštovani predsedavajući, želim da ukažem na povredu Poslovnika, člana 106. stava 1 – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres. I prethodni govornik i onaj govornik koji je govorio pre njega govorili su o svemu samo ne o onome što je danas tema na dnevnom redu Skupštine.

Rasprava se završava i završava se rasprava o 41. amandmanu Predloga zakona o dualnom obrazovanju. Doprimos narodnih poslanika Marijana Rističevića i prof. Marka Atlagića u svakom od ovih amandmana bilo je dodavanje jednog jedinog zareza u tekstu izmena koji predlažu u okviru članova koje žele da menjaju.

I u ovom poslednjem, 41. članu oni su dodali zarez. Nažalost, gramatički neispravno su ga dodali, tj. dodali su ga tamo gde mu nije mesto, ali su uspešno iskoristili vreme da zloupotrebe raspravu o pojedinostima kako bi govorili o svemu što nije tema dnevnog reda danas.

Primećujem da ste danas visokotolerantni i u to ime se i nisam javljala za povredu Poslovnika dosada iako je bilo osnova da se javim za svaki od ovih članova koji su povređeni, pa vas molim da se u danu za glasanje izjasnimo o povredi Poslovnika. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice, ja sam pokušao da prema svim poslanicima primenjujem iste kriterijume. Zakon o dualnom obrazovanju ne podrazumeva besplatne udžbenike, je l' tako? Možda besplatne strugove, ali ne bih sada o tome. I niko se dosad nije žalio na to. Pa onda pustite i druge poslanike da imaju svoj način rasprave u vezi s nekim zakonom, kao što je to i vama dozvoljeno.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici – evo još jedne povrede dobacivanjem – reklamiram član 103. stavove 7. i 8.

Molim vas da preduzmete radnje i, ukoliko je toj poslaničkoj grupi ostalo vremena, da joj oduzmete dva minuta s obzirom na to da neko ko nam je zamerao da se nismo držali dnevnog reda a odgovarali smo samo na primedbe koje su u

komentarima iznosili i oni, dakle da oduzmete ta dva minuta jer je ovo bila klasična replika, komentar naših amandmana itd.

Ja cenim vašu tolerantnost, samo da znate da to može pomalo da eskalira. Naime, gospođa je poznata po tome da je svojevremeno pljunula mene, ali ja mislim da je pljunula sebe. Moja preporuka svima njima je da ne pljuju nas, da pljunu u šake, zavrnu rukave i počnu da rade. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ja bih da se zahvalim svim narodnim poslanicima na diskusiji oko ovog zakona i, u stvari, da podsetim još jednom da je ovo samo deo sistema srednjeg obrazovanja, koji je vrlo minoran u ovom trenutku ali ne treba da zaboravimo da možda u narednom periodu može da se razvija.

Srbija nije prebogata zemlja, ali svakako nije ni puka sirotinja. Neki njen razvoj je vidljiv, ja sam lično poverovao da je moguće da bude i bolje i brže, tako da sam i prihvatio ovo da radim. Ali radimo i na promeni svih vidova obrazovanja, što je danas često spočitavano da se ne radi, a upravo je obrnuto.

Ono što je jedino istina – to dolazeće vreme, koje je ispred nas, samo će potvrditi da li je ova priča danas bila dobra ili nije. Imamo i ono kontrolno vreme, a to je 19/20. godina, da kažemo – čekajte, izvinjavamo se svima, možda smo pogrešili. Ali, ceneći sve iskustvo koje smo mi u pripremi ovog zakona stekli obilazeći brojne države, i nama slične i koje su malo pobile od nas itd., pokušali smo da uhvatimo trenutak, da damo šansu deci kojoj ovo odgovara, roditeljima i privredi, jer mnoga deca su sama, birajući ovo, prvo popunila dualne profile.

Ima izuzetno dobrih dualnih profila. Ponovo da vam kažem, i to je bitna činjenica, na vazduhoplovnim profilima interesovanje je išlo jedan prema sedam. Mislim da ćemo dokazati da je ovo bilo jako dobro. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona o izmenama i dopunama zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju podneli narodni

poslanici: Marijan Rističević, Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić, Jasmina Nikolić, Milan Lapčević, Gorica Gajić, Dejan Šulkić, Nenad Čanak, Olena Papuga, Nada Lazić, Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Vjerica Radeta, Aleksandra Belačić, Zoran Krasić, Sreto Perić, Damjanović Miljan, Nataša Jovanović, Nemanja Šarović, Tomislav Ljubenović, Božidar Delić, Vesna Nikolić Vukajlović, Ružica Nikolić, Aleksandar Šešelj, Ljiljana Mihajlović, Milorad Mirčić, Miroslava Stanković Đuričić, Marina Ristić, Balint Pastor, Elvira Kovač, Arpad Fremond, Aleksić Miroslav, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović, Marko Đurišić, Zdravko Stanković, Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović, Zoran Živković, Vojislav Vujić, Jelena Vujić Obradović, Marija Jevđić, Đorđe Kosanić i Petar Petrović.

Primili ste izveštaje Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo, Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo, na osnovu člana 163. stava 2. Poslovnika Narodne skupštine, odbacio je kao nepotpune amandmane narodnih poslanika: Branke Stamenković, Ljupke Mihajlovske, Ane Stevanović, Vladimira Đurića i Jasmine Nikolić na članove 1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 19, 21, 22. i 24. i narodnih poslanika Marka Đurišića, Miroslava Aleksića, Nenada Konstantinovića, Gorana Bogdanovića i Zdravka Stankovića na član 5.

Odbačeni amandmani ne mogu biti predmet rasprave i o njima se ne glasa.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stavu 3. Poslanika Narodne skupštine, otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, radi se o vaspitno-obrazovnom radu koji se ostvaruje na srpskom jeziku, za nacionalne manjine se ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, a ministar može da propiše i tamo gde će to biti dvojezično. Mi smo amandmanom želeli samo da pojačamo to što Vlada želi i da kažemo da snažno to podržavamo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milan Lapčević, Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Milan Lapčević.

MILAN LAPČEVIĆ: Uvaženi predsedavajući, gospodine ministre, predložili smo amandman na član 1, gde se govori o tome da se za pripadnike nacionalne manjine vaspitno-obrazovni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, a može da se ostvaruje i dvojezično, na jeziku nacionalne manjine i na srpskom jeziku, ako se za to opredeli najmanje 50% roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika dece.

Mi smo predložili da se za pripadnike nacionalnih manjina može izvoditi vaspitno-obrazovni rad i na jeziku nacionalne manjine i tada se vaspitno-obrazovni rad organizuje dvojezično, dakle i na srpskom jeziku i na jeziku nacionalne manjine. Zašto? Ako mi u startu, odmalena, dakle kada deca imaju dve, tri, četiri ili pet godina, vaspitno-obrazovni rad organizujemo samo na jeziku nacionalne manjine, pa onda kroz osnovno i srednje obrazovanje opet imamo istu priču, da se organizuje nastava samo na jeziku nacionalne manjine, onda ulazimo u problem da će ta deca biti upućena samo na svoju nacionalnu manjinu, neće dobro znati srpski jezik i neće moći da se uključe normalno u društvo.

Mislimo da to ne treba da bude tako i da treba da im pružimo priliku da obavezno ostvare svoja prava na jeziku svoje nacionalne manjine, ali nikako da budu isključena, odnosno da budu upućena samo na školski sistem koji se organizuje na njihovom jeziku a da ne znaju zvaničan jezik države u kojoj žive. Onda je to problem koji može da eskalira kasnije kroz izolaciju u društvu, kroz nacionalne tenzije, kroz razne druge probleme. Mislim da je ovo rešenje koje smo predložili vrlo prihvatljivo i normalno, i da se time niko ne ugrožava, a s druge strane pomažemo nacionalnim manjinama da ostvare svoja prava koja im po svim konvencijama i, naravno, po našim zakonima pripadaju.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Gospodine Božoviću, po kom osnovu? Po Poslovniku?

Izvolite

BALŠA BOŽOVIĆ: Gospodine Arsiću, radi korektnosti, tokom jučerašnjeg dana sumnjičio sam da niste pošteno merili vreme i da je vreme koje mi je preostalo zapravo meni uskraćeno za dalju diskusiju, međutim, proverio sam na e-parlamentu i bili ste u pravu. Iz tog razloga želim da vam se izvinim za jučerašnju raspravu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Niste morali, kolega Božoviću. Služba vodi računa o vremenu, ne mi predsedavajući.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Koliko će dece predškolske aktivnosti imati na jezicima nacionalnih manjina mi smatramo da ne treba da se određuje procentom roditelja ili zakonskih zastupnika dece. Jezik životne sredine ili fakultativno učenje jezika koji se inače govori u društvu kakvo je Srbija, srećom, trebalo bi da je vrednosno dobra stvar.

Odrasla sam u delu Novog Sada gde je odlična Osnovna škola „Vasa Stajić“, gde smo imali fakultativni mađarski jezik – nije se tražilo da roditelji to utvrđuju, niti je trebalo 50% – kao što ima drugih škola gde deca kojima je maternji jezik jedan, uče fakultativno i drugi jezik. Da ne govorim o bilingvalnoj deci, čiji su roditelji sa različitim maternjim jezicima. Srećom, imam u porodici i takvu decu.

Dakle, zašto bismo ostavili da se za to treba opredeliti najmanje 50% roditelja? Ako je očigledno da vam treba jezik nacionalne manjine, koji god da je, što vam trebaju spiskovi 50% roditelja? Što vam trebaju procedure za to? Zašto ne kažemo – ovo je dobro, dobro je za svakog, kakav god da mu je jezik kojim su ga učili mater i otac, da ga zna za ubuduće, da može da se sporazume sa onim ko mu je u komšiluku, da radi sa ljudima koji govore drugačiji jezik? Ovo nije dobra poruka ni onima koji govore jezik većine, koji god da je, niti jezik manjine.

Ono što je poseban problem, znam da ćete vi reći da se ovo ne odnosi na to, ali imate sredina gde je većinski jezik manjinski jezik, jer su drugi jezici relativna manjina. Hoćete i njima tražiti da 50% njih kaže – e, mi hoćemo da učimo srpski?

Nemojte to da radimo. Znati jezike, imati ih u svojoj okolini je bogatstvo i kažimo – takvi smo, govorimo šest jezika, što bi rekao Mika Antić, dobro je. Nemojte procenite.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Balint Pastor, Elvira Kovač i Arpad Fremond.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo

smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Aleksandra Belačić i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Član 1. odnosi se na član 5. osnovnog zakona i govori o upotrebi jezika u predškolskim ustanovama.

Amandman koji smo podneli ima za cilj da uskladimo Predlog zakona sa Ustavom Republike Srbije i sa Zakonom o upotrebi jezika i pisma. To u ovom članu nije tako urađeno, nije precizirano, a vi u obrazloženju zašto ne prihvatate amandman još kažete – ne prihvatate zato što se pitanje službene upotrebe jezika i pisma uređuje Zakonom o službenoj upotrebi jezika i pisma. Mi smo vam to i rekli, a ne stoji vam to u ovom predlogu zakona.

Vi kažete – način i uslove ostvarivanja programa vaspitno-obrazovnog rada na stranom jeziku, odnosno dvojezično, propisuje ministar. Ministre, ne možete vi mimo zakona.

Statutom predškolske ustanove, kažete, uređuje se jezik na kojem se ostvaruje vaspitno-obrazovni rad, a predškolskim programom način ostvarivanja.

Dakle, ovo ne može da se uređuje Statutom predškolske ustanove ukoliko taj statut nije u skladu sa Zakonom o upotrebi jezika i pisma. Lokalne samouprave svojim statutima uređuju upotrebu jezika i pisma i, naravno, nije sporno da se tamo gde postoje manjine koristi jezik manjina, ali ovako kako ste vi napisali, i u načelnoj raspravi sam vam rekla, može se desiti da neko traži da se u Lapovu otvori vrtić na mađarskom jeziku ili u Senti na bugarskom jeziku. To, jednostavno, ne može.

Zato smo hteli ovim amandmanom samo da vam pomognemo, da zakon, kad ga već menjate, ima smisla i da bude usklađen sa članom 10. Ustava i članom 11. Zakona o upotrebi jezika i pisma. Trebalo je da prihvatite ovaj amandman iz praktičnih razloga.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Sreto Perić i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Sreto Perić.

SRETO PERIĆ: Amandman koji smo podneli odnosi se na član 6. osnovnog zakona.

Gospodine ministre, cenimo što se trudite da nešto i uradite u ministarstvu za koje ste zaduženi, ali imajući u vidu koliko treba da donesete

podzakonskih akata, koliko predloga zakona ste već ovde pred narodnim poslanicima pokušali da branite, stičem utisak da ste vi neki superministar, ili nešto više od toga, pa je negde otprilike oko 260 podzakonskih akata koje je potrebno da vi donesete u narednom periodu da bi ovi zakoni mogli da zažive i da se sprovedu u praksi.

Predložili smo da se član 2. Zakona o izmenama i dopunama zakona o predškolskom obrazovanju i vaspitanju briše iz razloga što već postojeći član 6. manje ograničava prava lica o kojima se govori u članu 6 nego što to vi sada predlažete. Čini mi se da izlazite iz okvira mogućeg, odnosno ulazite u jednu zonu gde zaštita podataka o ličnostima neće biti sprovedena do kraja.

Čitajući obrazloženje ovog zakonskog predloga, videli smo da ste pobrojali sve probleme koji su evidentirani, koje mi kao građani ove naše države prepoznajemo. Računali smo da ćete Predlogom zakona pokušati da ih rešavate, međutim, toga nema. Ja ne vidim ni u jednom članu ovog predloga zakona kako vi mislite da povećate obuhvatnost dece koja treba da pohađaju predškolsko obrazovanje.

Videli ste i sami da je velika razlika u pojedinim sredinama. Naravno, kažete da to zavisi od socijalne prirode tog podneblja, i to je potpuno tačno. Ne znam da li znate da u pojedinim lokalnim samoupravama imate slobodnih mesta u dečjim ustanovama a da u Beogradu i nekim drugim mestima nema čak ni dovoljno. U sredini iz koje ja dolazim, iz Ljubovije, zaposlenima u predškolskoj ustanovi bilo je smešno kad je jedan naš sugrađanin došao iz Beograda i već želi da najavi da će za dve godine da upiše dete u predškolsku ustanovu. To, prosto, nije takva situacija.

Mi očekujemo da vi predlozima zakona o izmenama i dopunama pokušate nešto da uradite da uvedemo neku bolju organizaciju, bolji sistem. I probajte, gospodine ministre, kad dođe do promene lokalne samouprave, da ne diraju direktore koji su bili uspešni; to je vrlo česta pojava i nastaju kasnije problemi. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Možda je prilika sada da ponovim ono što smo u glavnoj raspravi govorili.

Kada su u pitanju podzakonski akti, nije ih 260, nego tačno 59. I ne moraju svi da se usklade, nego samo oni koji nisu usklađeni. I već su timovi napravljeni, ne moram ja da budem nikakav superministar, nego je samo dobro organizovan posao.

Kada je u pitanju obuhvat dece, mreža svega toga, i predškolska, i rad sa lokalnom samoupravom, imamo onaj akt koji se usvaja, a to je deo onog kredita kojim će se jedan deo tog posla rešiti, a ja ću vrlo brzo krenuti na budžet kad budemo ovde, da budžetiramo timove koji će se baviti novom mrežom. Tako da imamo nameru da iskoristimo sve postojeće kapacitete. U Beogradu smo već počeli i negde oko 2.000 mesta isplanirali. Taj projekat se već polako realizuje, najviše na Novom Beogradu, Zvezdari i drugim delovima grada.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, po ovom članu i po amandmanu predškolska ustanova, odnosno osnovna škola koja ostvaruje pripremni predškolski program vodi evidenciju o deci, roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima i o zaposlenima, u skladu sa zakonom koji uređuje osnove sistema obrazovanja i vaspitanja i ovim zakonom.

Ustanove iz stava 1. ovog člana vode matičnu knjigu upisane dece, evidenciju i pedagošku dokumentaciju o vaspitno-obrazovnom radu, evidenciju o izdatim javnim ispravama.

Evidencija iz stava 2. tačke 2. ovog člana može se voditi i elektronski – što je dobro; to ide u prilog onom dualnom obrazovanju.

Na osnovu evidencije iz stava 2 tačka 1 i 2 ovog člana, predškolska ustanova, odnosno škola koja ostvaruje pripremni predškolski program izdaje javne isprave o pohađanju pripremnog predškolskog programa, i to: 1) prevodnicu o prelasku deteta iz jedne u drugu predškolsku ustanovu, odnosno osnovnu školu koja ostvaruje i pripremni predškolski program – što je dobro, da se zna ko je gde kad prešao; 2) uverenje o pohađanju pripremnog predškolskog programa.

Evidenciju javnih isprava iz stava 2. i 4. ovog člana ustanova vodi i izdaje na srpskom jeziku, ćiriličnim pismom, na propisanom obrascu – što je svakako dobro, jer moramo negovati srpski jezik i ćirilično pismo koliko je to moguće s obzirom na to da on spada gotovo u ugrožene jezike.

I to ne sprečava nikakve procese prema EU, jer su za to najbolji primer Bugarska i Grčka. Svi narodi čuvaju svoj jezik i pismo. Tako i mi moramo, jer ima ona stara izreka – ukoliko izgubiš jezik, izgubio si i narod. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Izmene i dopune zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ovde nude novu odredbu kojom će se obavezati predškolska ustanova, odnosno osnovna škola koja ostvaruje pripremni predškolski program da vodi evidenciju o deci, roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima i o zaposlenima, a u skladu sa zakonom koji uređuje osnove sistema obrazovanja i vaspitanja.

Mi predlažemo da dodate i deo koji kaže – u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. Znam da ljudi hoće da kažu – to se podrazumeva. I onda dočekamo skandal sa podacima o ličnosti pa vidimo da se ne podrazumeva.

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti neće nestati iz našeg sistema, može samo da se komplikuje. Nažalost, komplikovaće se baš u obrazovanju, zbog prikupljanja podataka osetljive vrste, različitih uzrasta i slično, i mislim da bi bilo dobro da obavežemo sve one koji će rukovati tim podacima da moraju imati i onog ko je ovlašćen za rukovanje podacima o ličnosti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo kratko, da bismo otklonili ovu situaciju. Ja sam isto to mislio, međutim, rekli su mi da je u sistemskom Zakonu o obrazovanju i vaspitanju to već sadržano, da je ovo poseban zakon i da bi tako to bilo duplirano.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Član 3. predlažemo da se ukloni iz ovog zakona. Radi se detaljno o – u jedan, dva, tri, četiri, pet, šest, sedam, osam stavova – evidenciji o detetu. Čak i da se saglasimo da je potrebno da se u zakon, bez upozorenja o potrebi da se poštuje Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, unosi evidencija, ovo što je uneto u zakon, u zakonu ne treba da piše.

Evo samo da vam kažem pretposlednji stav – podatak kojim se određuje zdravstveni status deteta je podatak o tome da li je dete obuhvaćeno primarnom zdravstvenom zaštitom. Vi ste stavili to u zakon kao podatak koji može a ne mora biti obuhvaćen obavezama iz Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Da ne govorim o tome da delite podatke, kaže – podaci kojima se određuje socijalni status deteta. Da ne govorim o tome da u trećem stavu imate i da izjašnjenje o nacionalnoj pripadnosti nije obavezno, a u petom stavu da je

jedan od podataka podatak o individualnom obrazovnom planu, maternjem jeziku i nacionalnoj pripadnosti, u skladu sa zakonom. Ako ste već rekli da nije obavezno, što ga sad uvodite u petom stavu? Nije dobro da ovo ostane u zakonu.

Prateći i ono što prati moja vlada, koja hoće da menja zakonodavstvo u skladu sa EU, imaćete nepotrebno u glavi koja je privremeno zatvorena i dobra, uz male asistencije nas koji tako molimo hajde uradite već odmah kad može – imaćete primedbu od Evropske komisije. Ovo ne sme da stoji u zakonu.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Hvala.

Imao sam sastanke sa ljudima iz Evropske komisije, koji su dobro ocenili usvojene krovne zakone.

Uvođenjem jedinstvenog informacionog sistema mi idemo na jedinstven obrazovni broj, kojim će sada ti podaci biti zaštićeni, tako da je to u postupku. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Miljan Damjanović i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Naš amandman se odnosi na ovaj član o kome se priča, ali mi smo tražili da se samo nešto promeni u vezi s matičnim brojem, zato što, kada Vlada predlaže neki zakon, ona ima status predlagača. Međutim, mi u proceduri već imamo i Predlog zakona o jedinstvenom matičnom broju.

Ali da proširim malo ovo. Svako dete je do 15. godine života po sili zakona u obaveznoj zdravstvenoj zaštiti. I sada vi pravite anketu da li je. Pa, jeste. Zakonska prezumpcija. To je prvi nedostatak ovog stava 3, ili 4. Međutim, napravili ste jednu grešku. Vi ste prilikom taksativnog navođenja svih tih podataka koji su interesantni za predškolsko vaspitanje i, ja bih rekao, negu deteta, jer u prvim godinama života to je više nega nego vaspitanje, morali da počete od principa obaveznih i fakultativnih podataka. Tim pre što su izvor podataka roditelji, koji saopštavaju te svoje podatke.

U obaveznim podacima koji moraju da se saopšte su, svakako, podaci o zdravstvenom stanju deteta, ne samo sa gledišta da li je kliconoša, da li može da izazove neke zaraze itd., nego radi praćenja i nege, a vi ste ovo sve zgurali u nekoliko stavova i sami sebi nametnuli obavezu da vas neko prati i sa gledišta Zakona o zaštiti podataka o ličnosti a da pritom mi nemamo odgovor u zakonu – a šta ako roditelj ne saopšti podatke?

Ovi podaci o socijalnom statusu deteta... Mislim da ste morali da budete izuzetno oprezni, tim pre što je Republika Srbija u obavezi da vodi politiku

nataliteta, borbu protiv bele kuge, po sistemu – svako dete je drago dete, bez obzira na socijalni položaj roditelja i na druge specifičnosti. Svako dete je željeno dete. Nama su potrebna deca i sva deca treba da budu, sa gledišta države i zakona, izjednačena.

I zato vam i kažem, pošto ovaj zakon praktično prati dete od šestog meseca života do polaska u prvi razred osnovne škole, i tu imate dve-tri faze...

PRESEDAVAJUĆI: Privodite kraju, gospodine Krasiću.

Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, radi se o prikupljanju podataka.

Gospodine ministre, tu morate biti izuzetno oprezni, mada ja verujem da ćemo se nekih ljudi iz takozvanih nezavisnih regulatornih tela rešiti na vreme. Kad imate Poverenika koji preraste u političkog zaverenika, onda morate da budete oprezni sa ovim. Imam vrlo loše iskustvo. Vrlo oprezni morate biti, zato što, nažalost, i u toj instituciji se sve politički tumači. Ljudi prave političke karijere na mestima gde to ne bi trebalo da rade. Pa ukoliko sad ja nešto kažem protiv Poverenika, on na Tviteru objavi kako su lažljivi lupeži u Skupštini govorili to i to. I onda imate neku vrstu prijave zbog navodnih ličnih podataka, a u stvari se radi o političkim ambicijama.

Te političke ambicije onih koji takve ambicije ne bi trebalo da imaju po zakonu morate da imate u vidu. Ja sam, na primer, dobio prijavu zato što sam rekao da su oni koji su prekinuli Šljivančaninu tribinu iz Čačka, Beograda, Rijeke itd. Onda je počeo da me tereti samo zato što sam rekao odakle su došli oni koji su tu tribinu prekinuli.

Smatram da nije lični podatak reći da je neko, kome čak ni ime nisi pomenuo, došao iz određenog grada. Tako da postoje kod njih dileme, znači sve se gleda kroz političke naočare, pa dobro vodite računa oko ovih prikupljanja podataka i dobro pogledajte ovaj zakon, ukoliko treba neka izmena još ili ispravka, što je odborski, možda, moguće, s obzirom na to da imamo posla sa politički veoma ambicioznim čovekom, kome, nadam se, mandat ističe – gospodine Martinoviću, beše 2018. godine? – pa verujem da će umesto njega doći neki profesionalac, kao što je to slučaj bio sa Zaštitnikom, koji je ranije bio samo zaštićenik. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Dodat je nakon člana koji definiše evidencije o roditeljima, pa člana o evidenciji o detetu, sada i član evidencije o zaposlenima. Kao i u prethodnom slučaju, tražimo da se taj član briše.

Zašto je to razumno učiniti? Ako je ideja da će biti jedinstvenog informacionog obrazovnog broja, šta će vam ovde išta? Ako je ideja da se osnovni zakon pokriva obavezom da mora poštovati i Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, šta će vam ovde išta? Ako je ideja da to bude samo prelazno rešenje, koje može da bude i u podzakonskom aktu, Ministarstvo je vlasno da sve ovo o tome šta treba da sadrži evidencija zaposlenih u predškolskim ustanovama stavi u podzakonski akt, šta će vam u zakonu? Nije racionalno i nije razumno zadržati u zakonu sve ove članove koji se tiču ličnih podataka.

Većina kojoj pripadate ima prava da ukloni i stavi van snage i Zakon o zaštiti podataka o ličnosti i, nezavisno, šta god hoćete može da se stavi u raspravu i da kažemo – to u ovoj državi neće biti problem. Ali dok je na snazi, mislim da je dobro da, svaki put kada radimo predlog da se evidentira nečiji lični podatak, imamo u vidu šta hoćemo da uradimo za godinu dana, za dve, šta je na snazi, šta smo propustili da uradimo a šta možemo zato što imamo Zakon o zaštiti podataka o ličnosti.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo da napomenem da je članom 175. sistemskog zakona o obrazovanju, ZOSOV-a, propisano da Ministarstvo vodi registar ustanova, dece, učenika, odraslih, zaposlenih u ustanovama – u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete – pa da ne nabrajam dalje.

Ovo ste možda i u pravu. Međutim, kad sam tražio mišljenje raznih tela da bismo ovde došli u Skupštinu, od Poverenika smo dobili odgovor da ovo ne može da ide u podzakonska akta, tako da smo ga ponovo uradili ovako.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Balint Pastor, Elvira Kovač i Arpad Fremond.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, u predloženom članu i amandmanu radi se o evidenciji o zaposlenima.

Takođe, gospodine ministre, morate povesti računa u narednom periodu o ovoj evidenciji, s obzirom na to da sam vas već u prethodnom obraćanju upozorio na mogućnost da tamo gde ne bi trebalo da bude političke ambicije, a gde je nažalost ima, može doći do pogrešnog tumačenja, odnosno do različitog odnosa u zavisnosti od toga prema kome on mere podnosi.

Dakle, tu imate ime, prezime, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština itd. Ja mislim da u lične podatke spadaju, pre svega, ime, prezime, adresa, broj lične karte, jedinstveni matični broj, broj osiguranja, broj indeksa, a da drugo nisu lični podaci.

Ali vi imate čoveka koji je zauzeo jedno važno mesto, pa sam već govorio po pitanju toga da kad kažete da je neko došao iz nekog grada, ukoliko mu se on politički ne sviđa, onda vi tu imate problem sa navodnim iznošenjem ličnih podataka, rukovanjem itd. Ukoliko kažete i pohvalite državu u nekoj oblasti, da na bolji način nešto radi, on onda postavlja pitanje na koji ste način vi došli do podataka, o statistici, koja je sasvim normalna, i onda vas tereti za obradu podataka itd.

Morate biti izuzetno oprezni, barem neko vreme, ali ja mislim da će vreme kada je Poverenik za informacije od javnog značaja bio zaverenik protiv vlasti, a ne radi se o nezavisnoj ličnosti, uskoro biti iza nas.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 5. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su: zajedno narodni poslanici Vjerica Radeta, Nataša Sp. Jovanović i Zoran Krasić i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić.

Reč ima narodni poslanik Nataša Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine ministre, možda niste bili toliko upoznati sa činjenicom da naši sunarodnici iz Republike Srpske i iz Crne Gore, zato smo i tražili brisanje ovog člana 5, imaju velike probleme sa dobijanjem državljanstva, samim tim i njihova deca.

To su procesi koji traju, verovali ili ne, po nekoliko godina, a mi smo još 2006. godine usvojili zakon po kojem, eto, baš je splet okolnosti takav, član 5. daje mogućnost svima njima da, ako priznaju državu Srbiju kao svoju maticu, to znači da je neko od njihovih roditelja rođen ovde, ili neko od njihovih baka ili deka, ili su se oni naselili pa daju priznanje da je ovo njihova matična država,

onda samim tim, po toj našoj tadašnjoj zamisli, mi smo to podržali iako najveća opoziciona stranka, taj proces treba da se ubrza.

Ovako ćemo doći u situaciju da će neko od tih porodica i roditelja da podnese zahtev da dete pohađa predškolsku ustanovu po ravnopravnim uslovima kao i druga deca u Srbiji a da će im biti barijera to što još uvek nisu dobili državljanstvo.

Najpre to morate da precizirate i da vidite da to bude po ubrzanom postupku za tu decu, a to nećete moći da uradite bez podrške Ministarstva unutrašnjih poslova, i u tom smislu smo podneli ovaj amandman da bismo vam to predočili kao veliki problem, jer on zaista jako dugo traje, i zbog toga što je to neophodno, jer jedino tako ta deca mogu da ostvare svoja prava ovde kod nas u Srbiji, bez obzira na to u kom gradu pohađaju ili žele da pohađaju predškolsku ustanovu.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Đurić.

Izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Zahvaljujem.

Član 5. predloženih izmena i dopuna Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju vrši usklađivanje sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja, koji je usvojen na prethodnoj sednici, i mislim da je u ovom trenutku jako važno, zarad Narodne skupštine, pokušati odgovoriti na jedno prethodno pitanje, a to je način donošenja Zakona o osnovama sistema obrazovanja i postaviti to prethodno pitanje zakonitosti njegovog donošenja, samim tim i pitanje potrebe usklađivanja sa njim, jer na prethodnoj sednici taj zakon je donet tako što je rasprava u pojedinostima obustavljena u trenutku kada je za raspravu o amandmanima ostalo više od četiri sata tzv. amandmanskog vremena, koje pripada svim podnosiocima svih amandmana svih poslaničkih grupa, dakle i vlasti i opozicije. Na taj način onemogućeno je podnosiocima preostalih neobrazlaganih amandmana da u preostala četiri i nešto sata te amandmane obrazlaže.

Teorijski gledano, ti amandmani mogli su biti podneti i od strane poslanika pozicije, dakle vladajuće većine. Ti amandmani su mogli vršiti neke suštinske korekcije Zakona o osnovama sistema obrazovanja i ostalih zakona. Nažalost, o tim amandmanima se nije raspravljalo i samim tim je nezakonito onemogućeno da oni postanu deo usvojenih zakonskih rešenja i time je ozbiljno narušeno dostojanstvo Narodne skupštine i ozbiljno je derogirana njena zakonodavna uloga.

Dakle, u tom smislu je prethodno pitanje, koje se mora rešiti pre nego što se pređe na dalja usklađivanja sa usvojenim Zakonom o osnovama sistema

obrazovanja i vaspitanja, i mora se odgovoriti na pitanje zakonitosti njegovog usvajanja, jer kršenje Poslovnika o Narodnoj skupštini, kada je predsedavajuća samoinicijativno proglasila da je vreme potrošeno iako smo svi bili svedoci da na e-parlamentu stoji da za raspravu ima još više od četiri sata, dovodi u pitanje zakonitost rada ovog tela i to je ozbiljno narušavanje i dostojanstva Narodne skupštine i ugrožavanje demokratskih prava svih građana koji su narodne poslanike na izborima izabrali i poslali ovamo.

Ovo je vrlo važno pitanje, na kojem se mora insistirati, i veoma je bitno da i mediji shvate da je narodnim poslanicima jednostavno bespravno, samovoljom predsedavajuće, tada oduzeto preko četiri sata za raspravu i da je rasprava nezakonito prekinuta.

(Aleksandar Martinović: Šta je ovo? Je l' ovo po amandmanu?)

Takođe bih molio predsedavajućeg da opomene šefa poslaničke grupe vladajuće većine da ne dobacuje.

Predsedavajući bi trebalo da sačuva svoj integritet i da bez ometanja šefa najveće poslaničke grupe u Skupštini samostalno vodi sednicu, jer sam siguran da je predsedavajuća na prethodnoj sednici upravo podlegla pritisku vladajuće stranke i nezakonito prekinula raspravu o amandmanima, a to je nešto što ne bi smelo da se dešava. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Đuriću, sad, pošto ste ispričali svoja tri minuta, vi ni slovo niste rekli o amandmanu.

(Vladimir Đurić: Obrazložio sam zašto smo tražili brisanje.)

Niste obrazlagali. Vi ste pričali o nekakvim vremenima, o šefovima poslaničkih grupa, o ko zna čemu ste pričali. I onda hoćete da nam kažete kako se u Parlamentu sprovodi diktatura.

(Vladimir Đurić: Poslovnik.)

Po Poslovniku hoćete?

Izvolite.

VLADIMIR ĐURIĆ: Obrazlagao sam zašto smo amandmanom predložili brisanje člana zakona kojim se vrši usklađivanje sa, po našem mišljenju, nezakonito donetim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, jer je njegovim usvajanjem prekršen član 158. stav 5. Poslovnika, u kom piše da rasprava po amandmanima traje do deset časova. Četiri i po sata pre isteka tog vremena ta rasprava je prekinuta. Dakle, to su razlozi zbog kojih smo predložili brisanje, i to sam obrazlagao u dva minuta na koja imam pravo, da u okviru njih obrazložim podnošenje amandmana. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Gospodine Đuriću, nešto da vam kažem. Vi ne možete da obrazložete zašto ste podneli amandman, nego obrazložete zašto ste podneli amandman na Predlog zakona.

Obrazložili ste da ste tražili da se Predlog zakona briše zato što... Predlog zakona, član, svejedno... Zato što smatrate da nam gospodin Martinović dobacuje šta da radimo u vezi sa predsedavanjem i vođenjem sednice.

(Zoran Krasić: Ne, ne.)

Ma ja sam ga odlično razumeo, samo ne želim da neko način vođenja sednice predstavlja kao diktaturu, jer nije diktatura.

Znači, pričao je dva i po minuta, a dozvoljeno je dva minuta. Skoro tri je bilo. Nije bilo o temi, nije bilo o amandmanu, i opet je diktatura.

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovde se radi o izmenama koje se tiču zakonskog zastupnika i tražioca državljanstva, koliko ja znam, a gospodin ministar će reći da li sam u pravu.

Mi želimo to da podržimo i ja ću kao podnosilac amandmana iskoristiti svoja dva i nešto minuta.

Gospodine predsedavajući, vi svakako znate da je u ovoj skupštini primenjivano pravilo od davnina, još iz „žutih“ vremena, da se, bez obzira na to koliko traje izlaganje, da li dve sekunde ili dva minuta i 10 sekundi, beleže dva minuta. I ja sam gledao da uštedim vreme, i to sam govorio građanima prilikom prethodnih obrazlaganja, da želim da uštedim vreme, i štedeo sam svoje vreme. Znači, tih 240 minuta o kojima se govori, po njihovim pravilima, štedeli smo gospodin Atlagić i ja, želeći da snizimo troškove.

S obzirom na to da se oni bune, ne misle valjda da ću ja vreme za obrazlaganje ovog amandmana ostaviti njima, stoga ću ja koristiti puna dva minuta, da iskoristim sve vreme predviđeno za obrazlaganje, da ne bi došlo do tih problema, da oni ne bi mislili da je vreme koje sam ja uštedeo njima ukradeno.

Dakle, ja pozdravljam to što je i tražilac državljanstva obuhvaćen ovim izmenama i dopunama, tako da i oni imaju pravo na predškolsko vaspitanje. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Reč ima kolegistica Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Amandman kojim smo predložili da i lica bez državljanstva i tražilac državljanstva imaju pravo uvodi i kategoriju tražilaca azila. Objasniću zašto.

Svaka moja Vlada Srbije koja bude radila strateški na evropskim integracijama, odnosno na menjanju Srbije u saglasnosti sa Evropskom unijom, koja bude radila na normalizaciji odnosa Beograda i Prištine, imaće moju javnu i aktivnu podršku. I ova vlada je to radila, nedovoljno dobro, ali to je za kritiku, zato što imate pravo i da kritikujete baš onda kada podržavate.

Ovo što je Vlada Srbije uradila u tretmanu talasa pa reke izbeglica je treći, dodatni razlog za podršku, jer smo jedina zemlja koja je rešavala izbegličku krizu sa aspekta ljudskih prava. Jer jeste etički problem da li da unosite tražioce azila. To je upravo razlog zašto unosimo i ovu izmenu, jer migranti koji prelaze i prolaze Srbijom nisu talas, nisu jednokratni. Radi se o tome da je to reka ljudi koja će kroz teritoriju Srbije ići od juga ka severu, odnosno, što se nas tiče, u zemlje Evropske unije.

To je jedini razlog zašto smo hteli da se ovim zakonom omogući i onima koji su tražioci azila, bez obzira na to koliko ih bio mali broj – jer znamo da jako mali broj ljudi traži azil u Srbiji, neverovatno mali broj, oni ne žele da ostanu u Srbiji, oni su na putu ka drugim zemljama, zemljama EU – ali i za taj mali broj, više da ostane zabeleženo da je Srbija rešavala probleme izbeglica i migranata sa aspekta ljudskih prava. Azil jeste ljudsko pravo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 6. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Vjerica Radeta, Nemanja Šarović i Zoran Krasić, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Članom 6. Predloga zakona vrši se intervencija na članu 15. stav 3. osnovnog teksta u skladu sa izmenama i dopunama koje su nedavno usvojene u Narodnoj skupštini a tiču se osnova sistema obrazovanja i vaspitanja. To deluje poprilično jasno, ali oni koji su bili protiv onog predloga zakona, valjda bi trebalo da budu i protiv ovog predloga zakona u ovom delu.

Meni je drago što u ovoj raspravi ima puno amandmana sa svih strana, i poslanici vlasti i poslanici opozicije su ih podneli, i svi su ih podneli sa ciljem da se popravi tekst, mi iz opozicije malo da vas kritikujemo, pa ovi koji su sa druge strane, i oni da vas malo kritikuju, da utiču na vas da popravite ovaj predlog

zakona. I to je dobra rasprava i dobro je što Arsić vodi ovako demokratski ovu raspravu, da sučelimo mišljenja da bismo pomogli ministru.

Gospodine Šarčeviću, kada ste radili ovaj predlog zakona i one prethodne predloge, onaj ko vam je činio pomoć ili uslugu, ko se konsultovao, kako ste vi rekli, sa 22 državne institucije itd., očigledno nije konsultovao neke elementarne stvari. Znači, kada su u pitanju zaposleni, postoji Zakon o evidencijama u oblasti rada, gde je tačno navedeno šta se sve vodi, koji podaci se registruju kad su u pitanju zaposleni.

Gospodine Šarčeviću, u Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju nema mesta za odredbu o upotrebi pečata. To treba da ide u statut predškolske ustanove. Znate, ne može sve da se gura u zakonsku normu. Jednostavno ne može. Vi ste ovde to ubacivali, neko vas je... Ja vas ne optužujem, ali neko od ovih 22 je zakazao.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Želim da iskoristim vreme da ne bi došlo do zabune, da se opet ovi ne bi bunili kao Grk u 'apsu.

Dakle, član 6 – u članu 15. stav 3 briše se. To je u zakonu član 15, programi predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, član 15 – predškolsko vaspitanje i obrazovanje ostvaruje se u skladu sa osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Stav 2. glasi – osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja donose se u skladu sa zakonom.

Treći stav je veoma bitan, zato što se briše, verovatno, kao nepotreban – osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja sadrže osnove programa nege i vaspitanja dece uzrasta od šest meseci do tri godine, osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja dece od tri godine do polaska u školu, uključujući i osnove pripremnog predškolskog programa.

Dakle, taj treći stav koji sam pročitao se briše. Mislim da je Vlada bila u pravu i amandman ide u tom smeru. Želimo da podržimo vladu koju smo birali.

Mislim da tu ništa ne treba da bude sporno, kao što ne bi trebalo da bude sporno da ja skratim svoje obrazlaganje amandmana da je ovde malo više volje i više razumevanja i da na takav način uštedimo neko vreme, a time i neki novac građanima Srbije, koji kroz poreze i doprinose ne samo da plaćaju predškolsko

vaspitanje, već plaćaju rad ovog parlamenta, a ja, ne želeći da svoje vreme ustupim onima koji misle da vreme za obrazlaganje amandmana gospodina Atlagića i moje treba da pripadne njima, u svakom slučaju želim da iskoristim to vreme maksimalno. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 7. amandmana, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Tomislav Ljubenić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Reč ima narodni poslanik Tomislav Ljubenić.

Izvolite.

TOMISLAV LJUBENIĆ: Hvala.

Ovim amandmanom predloženo je brisanje člana 7. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, zato što Poslanička grupa SRS smatra da predlagač u ovom članu nije dao nikakve suštinske izmene svojim predlogom. Članom 7. predložene su izmene i dopune člana 16. osnovnog zakona i, kao u čitavom ovom predlogu zakona, ne menja se ništa bitno u osnovnom zakonu.

Sam predlagač je u obrazloženju datom za izmene člana 16. osnovnog zakona naveo da se ovo čini zbog usklađivanja sa novim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, i to pre svega da bi se uskladile odredbe koje se odnose na planove predškolskih ustanova u onom delu koji govori da predškolski program sadrži podatke o ostvarivanju saradnje sa savetom roditelja i formiranjem u jedinici lokalne samouprave.

Pored toga, planovi se sada zovu pripremni planovi. Ukoliko ovaj predlog zakona bude usvojen, ništa se značajno u predškolskom vaspitanju i obrazovanju neće promeniti.

Po mišljenju SRS, istinska promena u predškolskom vaspitanju i obrazovanju značila bi stvaranje uslova da se ukinu dugačke liste čekanja dece za upis u predškolsku ustanovu pa bi roditelji bili pošteđeni takvih trauma. Istinsku promenu bi predstavljala i mogućnost da se iz budžeta Republike vrši finansiranje vaspitača za mešovite grupe dece. Na taj način bi se izbeglo zatvaranje predškolskih ustanova u nekim, najčešće seoskim sredinama, u slučaju kada jedinica lokalne samouprave nema mogućnosti da finansira rad vaspitača ovakvih grupa.

Takve i slične konkretne poteze bi trebalo povući ukoliko se istinski želi unaprediti predškolsko vaspitanje i obrazovanje, da se pomogne roditeljima dece predškolskog uzrasta i samoj deci u tom uzrastu.

(Predsedavajući: Privedite kraju.)

Srbija se suočava sa ogromnim problemom negativnog prirodnog priraštaja, sa problemom iseljavanja mladih ljudi sa decom, i neophodne su hitne mere kojima bi se izašlo u susret roditeljima i deci predškolskog uzrasta.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Kao i prethodni, ovaj amandman spada u grupu amandmana koje sa kolegama podnosim a koje ja kolokvijalno zovem „vaspitni amandman“. Koji su to „vaspitni amandmani“? Kada imate zakon čije ste izmene i dopune doneli i onda prosto morate da imate nekoliko drugih propisa koji su vezani zakonom, neminovno da ih unosite u proceduru izmena i dopuna. Mi smo ovde zato podneli amandman da bih mogla da obrazložim ideju koju nose „vaspitni amandmani“, a da tekst u prethodnom tekstu zakona smatramo boljim, jer svi ovi zakoni su došli posledično, zato što smo menjali zakon. Znači, to mora da prođe kroz Skupštinu pa mora.

Šta je bio naš predlog kada su u pitanju ovakve procedure? Kao što imate u Rezoluciji o zakonodavnoj aktivnosti Republike Srbije, donete jednoglasno 2013. godine u junu, da predlagač donosi podzakonske akte zajedno sa predlogom zakona, i to je jedino rešenje koje će Vladi olakšati posao, koje će učiniti razumljivijim kakav je uticaj zakona, tako sam imala predlog da, kad donosite izmene i dopune zakona, iz kojih proističu neminovno posledice, da ih unesete odmah i da to bude deo Poslovnika Narodne skupštine. Tako rade moderni parlamenti.

Više vam objašnjavam zašto ja ove kolokvijalne amandmane zovem vaspitnim. Da li ćete zadržati postojeću ili staviti ovu, razlike su minimalne, zaista.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 7. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, član 7. obuhvata promene u članu 16; izmene i dopune Zakona se vrše na članu 16. Ovde se radi o saradnji predškolskih ustanova sa lokalnim samoupravama, roditeljima, posebno roditeljima dece sa teškoćama u razvoju. Pohvaljujem to što država vodi računa i što širi broj dece koja treba da uživaju ovu vrstu podrške i vaspitanja.

Nemojte da vam se ponovi Heterlend. Verujem da ova Vlada to neće uraditi. To je bila nečuvena saradnja lokalne zajednice, Novog Sada, Pokrajine. Gde beše onaj Heterlend, gospodine Martinoviću? Lokalna zajednica Bečej ili tako nešto. To je bila nečuvena saradnja. Ne daj bože da se ponovi.

Zamislite kad političari sa posebnim potrebama oduzmu od dece ometene u razvoju, samo zato što oni imaju posebne potrebe. Posebne potrebe za skupim odelima, posebne potrebe za draguljima, posebne potrebe za penthausima, posebne potrebe za stanovima u Beču. Zamislite, Sulejman Veličanstveni nije uspeo da zauzme Beč, a Goran Ješić zauzeo uži centar Beča. Dvesta metara kvadratnih. I to zauzimanje centra Beča zaboravio da prijavi. Treba da se ponosi. Pa on je bio uspešniji od Sulejmana Veličanstvenog, zauzeo je centar Beča. Doduše, novcem građana Srbije. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Gordana Čomić, po Poslovniku.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Potpredsedniče, bili ste dužni da, u skladu sa članom 107. i članom 27, objasnite narodnim poslanicima koji se rugaju izrazu „lice sa posebnim potrebama“ da je to nedopustivo.

Objasniću, nije problem. Dakle, kao što je iz govora, podrazumevano, izbačeno da nekom govorite da je bogalj ili da ga vređate zbog fizičkih nedostataka ako ima bilo koji invaliditet, tako je nedopustivo da se kao politička metafora koristi da je autističan, jer je to vređanje osoba sa autizmom, i da se sa veseljem rugamo želeći da, sasvim razumljivo i opravdano, kritikujemo one koje smatramo političkim protivnicima izrazom „lice sa posebnim potrebama“. Iz nekoliko razloga. Prvo, što radi se o licima sa smetnjama u razvoju, bez obzira na uzrast, a drugo, što se to ne radi.

Molim vas, naše zajedničke skupštine radi, nemojte to da dozvoljavate. Ako hoćemo da omalovažimo političkog protivnika, radimo to bez uplitanja izraza koji se odnose na živote mnogih ljudi, dece i odraslih, koji su ceo svoj život označeni izrazom „lice sa smetnjama u razvoju“. Svih nas radi. A ostalo, udrate, to bar nije sporno.

PRESEDAVAJUĆI: Verujem, koleginice Čomić, da kolega Rističević nije imao želju, da nije čak ni pomislio da uvredi lica koja imaju zdravstveni problem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, po Poslovniku.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, reklamiram čl. 103, 108. i 109.

Gospodine potpredsedniče, sit sam njihovog političkog delovanja na tuđim nesrećama. Sit sam i podvala. A ja sam ovde doživeo najveću podvalu, da je premijer morao da čita šta sam napisao, da nisam smeo da pohvalim državu koja je lečila decu. Ovu podvalu neću trpeti i dužni ste da izreknete opomenu zbog ovog podmetanja.

Upotrebio sam izraz „deca sa teškoćama u razvoju“, a za političare koji su Heterlend zloupotrebili rekao sam „političari sa posebnim potrebama“ i naveo da su te posebne potrebe bile penthausi. Da li je to tačno? Oni bez sto kvadrata ništa ne uzimaju. Da li ovaj njihov predsednik ima 300 i nešto kvadrata na pašnjaku? Da li su to njegove posebne potrebe? Da li ima odelo od 10.000 evra? Da li su to njegove posebne potrebe? Da li Goran Ješić ima stan u Beču? Da li se vodi postupak zato što ga nije prijavio? Da li je osvojio centar Beča, za razliku od Sulejmana Veličanstvenog? Da li su to posebne potrebe? Mislim da jesu.

Evo, spreman sam da dam ostavku ako nisam rekao ovo što tvrdim da sam rekao. Uzmite stenogram. Dajem ostavku ako političare nisam nazvao političarima sa posebnim potrebama i naveo sve penthause i sve što su... Ma ne mogu ja sve da navedem šta su oni zloupotrebili. Daću ostavku ako sam to rekao. Ako nisam, neka gospođa da ostavku. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Vi ste sami ponudili svoju, ali nemojte da tražite od drugih. Napomenuo sam i prilikom odgovora kolegini Čomić da vi niste imali želju nikoga da uvredite.

Na član 8. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Božidar Delić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Miložičić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Pa evo, ovo što je obuhvaćeno članom 17, na koji se odnosi intervencija iz člana 8. Predloga zakona, dobar je primer da je pola dobro a pola ne valja. Pola koje je dobro, to je ono što brišete, a druga polovina, koja ne valja, jeste ovo što dodajete.

Ali stvarno, gospodine Šarčeviću, nešto nije u redu s ovim predlogom zakona kada vas kritikuju i vlast i opozicija. Vidite i sami, skoro na svaki član Predloga zakona najmanje dva poslanika iz vlasti su podneli amandmane da vas upozore da nešto nije dobro. Hajde što nas iz opozicije ne slušate, to dođe nekako normalno, ali što ove vaše iz vlasti ne slušate, e to se zamislite, tu mogu da lipnu kraci, da znate. Za čas se skupe 126 i vas mogu da razreše.

Gospodine Šarčeviću, pošto je ovo predškolsko vaspitanje, svi ti programi koji se koriste imaju za cilj da na neki način kod te dečice podstaknu nešto što, u krajnjem slučaju, treba da bude reč – odgovornost, i to društvena odgovornost. Kada su kod kuće sa roditeljima, babama, dedama, rođacima, to je jedna socijalna sredina, u kojoj dobijaju neke navike koje možda i ne moraju da budu društveno prihvatljive i verifikovane i neophodne za obrazovni proces, koji je sledeća etapa u njihovom razvoju.

Predškolske ustanove su dobre sa gledišta te socijalne aklimatizacije deteta, da shvati i ono što znači bezbednost, da shvati šta to znači društvo, da shvati koje su to vrednosti koje društvo nagrađuje a koje su to mane koje društvo na neki način kažnjava, a sve u cilju pripreme da dete, kad krene u školu, može da primi neophodnu količinu informacija koja će u životu da predstavlja znanje i prihvatanje društvenih vrednosti.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Da ne bude da Zoranu ništa ne odgovorim na ovo što me pita.

Naravno da slušam šta mi kažu i poslanici opozicije i pozicije, ali slušam i praktičare. Ovog puta smo slušali ljude koji rade u predškolskim ustanovama i napravili smo izmene koje su u korist programa. Jer se ovde donosi finansijski plan na godišnjem nivou, kao u bilo kojoj poslovnoj godini, a ne prati ga nekakav program koji se određuje od 1. septembra pa na 31. avgust. Tako da su i te promene ovde usledile.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Reč ima koleginica Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Amandman je, praktično, jedan od onih koje sam nazvala kolokvijalno „vaspitnim“. Oni nisu ključni amandmani, niti kao amandman kad predložimo azil i hoćemo da obeležimo trenutak u zakonu kada će biti, možda, dvoje tražilaca azila. Ovde se samo radi o malo promenjenoj formulaciji; smatramo da naša predložena formulacija bolje definiše i oblike i programe vaspitno-obrazovnog rada.

U kratkoj 30-sekundnoj digresiji, meni je žao što nikako nisam mogla da napravim nijedan „vaspitni“ amandman koji bi se ticao onog što ja zovem predškolsko vaspitanje od treće godine. Nažalost. Ali ostajem privržena tome da nam je strašno potrebna ozbiljna debata – ne da bude predškolskog, nego da znamo da i u naseljima sa 2.000 ljudi postoji neko dete koje od treće godine kreće u socijalizaciju. To su strašno važne stvari. Izvinjavam se na digresiji, ali nigde nisam mogla, osim ovde, u smislu obrazovnih programa.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Kratko, radi dobrog dijaloga.

Apsolutno sam to tako i razumeo. Mi jesmo mnogo toga uradili na pripremi svega toga o čemu vi pričate i jako ćemo voditi računa u okviru usvajanja svih ovih zakona i programa, onih koje radimo sa Svetskom bankom, koji imaju to za cilj.

Ako ste baš ovaj član posmatrali, on ima za cilj da se izbace razni komercijalni programi, razni programi koji prave neke vidove segregacija u ovakvim ustanovama, a na neki način obavezujemo samu ustanovu i dajemo joj podršku da sve to radi i više nego što je dosad bilo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Reč ima narodni poslanik Olena Papuga.

Izvolite.

OLENA PAPUGA: Hvala, predsedavajući.

Ovim amandmanom smo hteli da dopunimo član na neki način, i da podstaknemo, opet na neki način, lokalnu samoupravu da finansira fakultativno učenje maternjeg jezika u predškolskim ustanovama, jer se ovim članom govori o tome da lokalna zajednica može da upotpuni kvalitet onog vaspitnog i obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi uvođenjem nekih vannastavnih aktivnosti, kao što su i fizičko i muzičko i engleski jezik.

U tom članu i piše da treba da se poštuju specifičnosti sredine. Znači, ako je multinacionalna sredina, da se poštuje i uvođenje maternjeg jezika kao fakultativnog, ali znam iz prakse – to već postoji u nekim predškolskim ustanovama, na primer u Novom Sadu, u Kuli, u Vrbasu, gde se neguje rusinski jezik, na primer – tu nastavu u predškolskoj ustanovi niko neće da finansira. Mislili smo da se barem u tim predškolskim ustanovama, u tim opštinama gde su jezici u službenoj upotrebi, na neki način ovim članom natera lokalna zajednica da finansira tog nastavnika-vaspitača koji će jednom ili dva puta nedeljno dolaziti, da se taj jezik nacionalne manjine podstiče i da se to finansira.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 9. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Vesna Nikolić Vukajlović, Vjerica Radeta i Zoran Krasić i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

Izvolite.

ZORAN KRASIĆ: To su programi vaspitanja i obrazovanja kod posebne kategorije dece koja se nađu u određenoj situaciji, ono što se kaže – ne daj bože da neko bude u toj situaciji. I dobro je što postoji. I ranije je postojala ta specifičnost, i to nije neki problem. Vi ste to neznatno promenili. U ovom delu koji ste menjali ima jedan deo koji mi se sviđa, što ste na prvo mesto stavili odgovornost Ministarstva, a ovo drugo je već problematično i zato smo to i obuhvatili ovim amandmanom.

Međutim, i povodom one rasprave o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja skrenuo sam vam pažnju. Svaki državljanin Republike Srbije, svaki građanin, svako dete na teritoriji Republike Srbije, kada ostvaruje neko pravo koje je garantovano Ustavom Republike Srbije i dignuto na nivo odgovornosti države, to pravo ostvaruje na svakom kvadratnom santimetru Republike Srbije u punom obimu, na jednak način i putem neke ravnopravnosti.

Lepo je što ste vi neke stvari ovde uradili, ali se stvarno postavlja pitanje da li je to moguće. Vi ste ovom izmenom izbacili porodicu kao prostor gde može da se vrši ostvarivanje tih programa. Samo ste terminološki to uradili, ali sam potpuno siguran da suštinski to niste izbacili, jer na nekim lokalitetima, prosto, ne postoji druga mogućnost – ne postoje ustanove društvene brige o deci, niti predškolske ustanove, a postoji obaveza države da to bude ravnopravno i jednako za svu decu.

Hteli smo samo da potenciramo to da Srbija ima neku svoju razuđenost, ima neki svoj kapilarni sistem, nije sve isto, da vam skrenemo pažnju na to da morate i u tom delu da vodite računa i da na drugačiji način pristupate lokalnim

samoupravama, jer na čelu tih institucija, toga što mi zovemo vrtići i predškolske ustanove, svega i svačega ima u rukovodnom kadru. Kako se menja lokalna vlast, tako se menja ekspert, tako se menja stručnjak, a niko ne vodi računa o deci i njihovim potrebama.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Slažem se sa gospodinom Krasićem, ali ovde je napravljena jedna izmena. Ovaj deo koji se odnosi na kućne varijante prebacuje se u poseban pravilnik, nije mu mesto ovde. Ovde se formiraju grupe sa bolničkim uslovima, koje idu direktno iz budžeta. Tako da su sada tu neke razlike jako važne.

Složio bih se sa vama, izbori direktora predškolskih ustanova sada su u domenu ministra prosvete, tako da će se tu neke stvari menjati.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 11. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

U raspravi u načelu ministar i ja kao predstavnik Poslaničke grupe Dosta je bilo čini mi se da smo se složili da je predškolsko obrazovanje i vaspitanje izuzetno važno. Složili smo se da mu treba reforma. Čuli smo da dolazi neki kredit koji će potpomoći i proširenje mreže ustanova. To nije sporno.

Ono što je po meni sporno jeste što nismo dobili potpuno nov predlog celokupnog zakona nego samo izmene i dopune pojedinačnih odredaba koje se kao usklađuju s onim krovnim zakonom koji smo pre mesec dana ovde u Skupštini donosili.

Mislim da je ovo bila prilika da jasno napišemo kojim pravcem nameravamo da idemo. Po komentarima na društvenim mrežama vidim da ljudima uopšte nije jasno zašto je bitno da obuhvat dece od treće godine nadalje u vrtićima bude mnogo veći nego što je danas. Oni misle da će to značiti da deca polaze u školu. Moramo jednim delom edukacijom da objasnimo da to nije škola, nego da oni moraju da budu izloženi, u to doba kad se razvijaju više kognitivne funkcije i moždane sinapse, što boljoj stimulaciji, što stimulativnijem okruženju, što vrtić svakako pruža.

Naročito je za učenje stranog jezika bitno da budu tome izložena upravo u ovom periodu. To ne znači da treba da uče nepravilne glagole, ali znači da treba da budu izložena melodiji jezika, da hvataju akcent, da pevaju na engleskom, ili na nekom drugom stranom jeziku, na ruskom, nije bitno. Znači, moramo da poradimo i na edukaciji zašto to nije servis za čuvanje dece, nego je to bitno i za jednake startne pozicije u trenutku kad se kreće u osnovnu školu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo da se priključim onome što ste rekli. Jednostavno, mi smo u prvom danu govorili o još tri dokumenta, dva iz nuklearne bezbednosti, jedan vezan za kredit Svetske banke koji, kad se pretvori u evre, iznosi 47 miliona evra. Tu imamo tri komponente: gradnja, adaptacija, drugi deo je edukacija, programi, popularizacija cele priče i jedan manji deo za servis ljudi koji će raditi. Ovih dana je ta priča završena i kreće punom parom u javnost. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 12. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, amandman na član 12. U članu 23. reč „staratelja“ zamenjuje se rečima „drugog zakonskog zastupnika“. Amandmanom sam potvrdio to i radi se o članu 23. st. 1 i 2 – jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju i obaveštava predškolsku ustanovu, odnosno školu koja ostvaruje pripremni predškolski program, i roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika deteta, to se dodaje umesto staratelja, o deci koja su stasala za pohađanje pripremnog predškolskog programa, najkasnije do 1. aprila tekuće godine za narednu godinu.

Dakle, radi se o drugom zakonskom zastupniku. Reč „staratelj“ se briše i uvodi novi pojam koji glasi „drugi zakonski zastupnik“, što je širi pravni pojam. Već smo u prethodnim slučajevima objašnjavali zašto je to bolje nego staratelj. Zato što je onaj uži oblik i postoje potrebe da deca imaju zakonskog zastupnika koji će štititi njihove interese u obrazovanju, u ovom slučaju u predškolskom obrazovanju.

Drugi stav – predškolska ustanova, odnosno škola koja ostvaruje pripremni predškolski program dužna je da obavesti roditelja, odnosno, dodaju se reči, „drugog zakonskog zastupnika deteta“ i jedinicu lokalne samouprave o deci koja se nisu upisala, koja ne pohađaju redovno ili su prestala da pohađaju

pripremni predškolski program, najkasnije 15 dana od dana protoka roka za upis, odnosno od dana prestanka redovnog pohađanja pripremnog predškolskog programa.

Mislím da je ovo što je Vlada napisala bilo vredno i trebalo ga je podržati, što smo mi našim amandmanom i uradili, želeći da imamo pregled svega što smo predložili da lakše pratimo raspravu. Mislím da nije u redu da samo sedimo. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Rističeviću.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Jedan od velikih problema našeg predškolskog sistema obrazovanja i vaspitanja jeste činjenica da nemamo dovoljno razvijenu mrežu predškolskih ustanova. Naravno, ne može preko noći da se izgradi sve što nam je potrebno, pa se rešenje tražilo, jednim delom, u uvođenju privatnog sektora i privatnih vrtića u mrežu svih vrtića.

Kad nam gori pod nogama i nemamo dovoljno novca da sami zidamo sve vrtiće, to jeste jedno od mogućih rešenja. Samo jednu zamerku imamo tim povodom, to je da se dobar broj tih privatnih vrtića nalazi po nekakvim stanovima, u nekim vrlo čudnim uslovima.

Smatramo da se moraju propisati mnogo striktniji uslovi za privatne vrtiće, makar kada je reč o onim vrtićima koje ćemo primiti u tu mrežu koja će biti plaćena iz budžeta, da bi standard državnih i javnih vrtića bio podjednak. U tom smislu pitanje je za predlagača zakona – da li je prepoznato to kao problem i da li radimo nešto, imamo li neki plan?

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Verovatno se od mene očekuje da rešim sve probleme unazad..., da ne licitiramo koliko.

Prepoznati su ti problemi i, ako bih rešavao jedan po jedan inspekcijom, ne bih stigao u narednih 10 godina. A ne odnosi se samo na vrtiće, nego sve do fakulteta. Znači, kad se radila akreditacija, kada se radila verifikacija, taj postupak se nekada tako zvao, kada govorim o privatnim osnovnim i srednjim školama, lično sam radio to 18 puta tako da znam odlično o čemu razgovaramo.

Mnogo puta kad se završi proces, ljudi sebi daju luksuz da promene uslove koji su bili bitni, pa nema dovoljno kadra koji je propisan, pa se presele iz objekta koji je odgovarao u neadekvatan, pa se zanemari uslov dvorišta potrebnog za uzrast dece.

Kada su fakulteti u pitanju, mi vodimo inspekcijske nalaze. Jedan je tražio promenu akreditacije prostora a da je nije ni dobio; znači išli su na čist trik, jer misle da se Komisija za akreditaciju time dalje ne bavi i svi peru ruke.

Znate, ima puno rupa u sistemu, ne mislim da ih rešavam na ovaj način jednu po jednu. Ali sva podzakonska akta koja se rade imaju za cilj da uredi sve normative koji su bitni i država ima pravo da to proveriti ponovo za sve. Hvala.

(Branka Stamenković: Može replika?)

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku.

Na član 13. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Nisam bio toliko kreativan da danas samo sedim i slušam, pa amandman na član 13. Predloga zakona koji je podnet – u članu 24. stav 1. posle reči „roditelj“ dodaje se zapeta i reči: „odnosno drugi zakonski zastupnici deteta“. U stavu 2. reč „staratelja“ zamenjuje se rečima: „drugog zakonskog zastupnika deteta“.

Zašto smo podržali Vladin predlog? Iz čistog razloga što je krovni zakon, Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, ovo pitanje već regulisao. Mi smo raspravljali o tome zašto treba da stoji ovaj širi pojam „drugi zakonski zastupnik“ umesto užeg pravnog pojma „staratelj“ u ovom zakonu i to je vezano za član 24.

U prvom stavu piše – roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta dužan je da upiše dete u predškolsku ustanovu, odnosno školu, radi pohađanja pripremnog predškolskog programa, u skladu sa zakonom.

Mislim da ovaj širi pojam, odnosno „drugi zakonski zastupnik“ svakako daje širinu i omogućava da niko ne može da izbegne tu vrstu obaveze i verujem da je Vladin predlog sasvim u redu. Stoga smo mi taj predlog podržali.

U drugom stavu člana 24, koji se menja ovim izmenama i dopunama, nadležni organ jedinice lokalne samouprave podneće zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protiv roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika deteta čije dete nije blagovremeno upisano, odnosno koje ne pohađa pripremni

predškolski program, najkasnije u roku od 15 dana od dana kada je o tome obavešten.

Ne znam šta nekim kolegama smeta u ovome, ja mislim da je ovo sasvim u redu, da je sve obuhvaćeno. Stoga smo mi ovim amandmanom želeli da podržimo Vladu Republike Srbije, koju smo, naravno, ovde i birali, a ministar ovde predstavlja upravo tu Vladu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić, Jasmina Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Razumem problem – nastavljam diskusiju gde smo stali – shvatam da se to dešava. Htela sam da dam jednu sugestiju kako je to možda moguće rešiti. Svima nam je u interesu da se reši. Transparentnost. Ne postoje kapaciteti inspekcijских službi koji mogu da izađu na kraj sa takvom jednom pojavom. Kad imamo pojedinačne slučajeve, mogu, ali kad je nešto masovna pojava, džaba inspekcija, onda moramo na neki drugi način to da rešimo.

Ako bismo mogli nečim drugim da propišemo, da li zakonom, da li uredbom, da li pravilnikom, da su svi privatni vrtići koji dobiju akreditaciju dužni da imaju internet prezentaciju, na primer, i da su obavezni elementi te prezentacije ti, ti i ti, koliko ima zaposlenih..., onda vi imate saveznike u roditeljima, koji će, naravno, da odu da pogledaju gde im dete ide u školu pa će da vide da se ne slažu možda ti podaci koji su tamo objavljeni, pa će onda eventualno da jave to inspekciji a onda, čim propišete i samim subjektima da moraju transparentno nešto da rade, oni već razmisle da li nešto da rade.

Zato je transparentnost jedna od glavnih tačaka u programu Dosta je bilo. Mi smatramo da je to jedna od vrlo efikasnih korektivnih mera kada nemamo dovoljno velike kapacitete inspekcijских službi a imamo masovna kršenja nekih propisa. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Samo trenutak, da vidim koliko je kolegi Vesoviću ostalo vremena. Još 23 sekunde.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsjedavajući.

Zašto sam ja protiv amandmana koji je kolega podneo? Ovde se radi o detetu predškolskog uzrasta. Voleo bih da mi kolega objasni koji je to drugi zakonski zastupnik a da nije roditelj ili staratelj. U slučaju predškolskog deteta, koji je drugi zakonski zastupnik? Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Nažalost, moramo da se dovijamo sada da bismo nešto uradili. Ali mislim da je razumno, kao i kad menjamo direktore, ne menjamo ih još uvek, svima dajemo šansu, idu na obuku, polažu licencu. Znači, kada uradimo normativ prostora, uslova, kadrova, kao da ne važi ništa dosada. Nije to toliko baš masovno, a nije ni slučajno. Ostaje da se sve stvari provere, da se svima da razuman rok, da se pozovu na standarde, a onda se ide, zaista, samo do kraja. Nikako drugačije.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 14. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Podneo sam amandman na član 14 – u članu 25. stav 2. reč „staratelj“ zamenjuje se rečima „drugi zakonski zastupnik deteta“.

Član 25. zakona koji menjamo ovim izmenama i dopunama glasi: „Dete može da izostane sa pohađanja pripremnog predškolskog programa samo u opravdanim slučajevima. Roditelj, odnosno drugi zastupnik deteta, dužan je da najkasnije u roku od osam dana opravda izostanak deteta.“

Mi smo prošli put detaljno raspravljali povodom usvajanja Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja zašto je termin pravne prirode „drugi zastupnik deteta“ veoma bitan i širi od pojma „staratelj“, time se obuhvata veći broj dece. Obaveza je da to dete bude školovano, odnosno u ovom slučaju da pohađa predškolsku nastavu, i s tim u vezi mi želimo da podržimo nastojanje Vlade da ovaj član 25, koji se menja samo ovim delom „drugi zakonski zastupnik deteta“, omogući da što veći broj dece može da pohađa predškolsku ustanovu.

Dete može da izostane sa pohađanja pripremnog predškolskog programa samo u opravdanim slučajevima i nikako drugačije. Verujem da je Vlada, želeći da omogući da što veći broj dece bude obuhvaćen predškolskim vaspitanjem, opravdano promenila reč „staratelj“ u „drugi zakonski zastupnik deteta“ i time

omogućila većem broju dece da imaju predškolsko vaspitanje. Mislim da to neće predstavljati problem.

Znam na šta kolege misle kada su protiv ovoga...

(Predsedavajući: Privodite kraju, gospodine Rističeviću.)

... Međutim, ja čvrsto verujem da se to neće desiti i da se neće dešavati u ovoj zemlji, a neko ko politički želi da upotrebi neke pojave...

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 15. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Ružica Nikolić, Vjerica Radeta i Zoran Krasić i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Ružica Nikolić.

RUŽICA NIKOLIĆ: Ovim amandmanom tražimo da se član 15. Predloga zakona briše, jer je postojeće rešenje dobro i treba da postoji u novom zakonu.

Model centra, koji je definisan ovim članom, unapređuje rad predškolske ustanove. On daje mogućnost sveobuhvatnom pristupu detetu sa posebnim potrebama, čime se postižu bolji rezultati u vaspitanju i obrazovanju, odnosno razvoju samog deteta.

Navešću primer kako se odvija vaspitanje i obrazovanje u jednoj predškolskoj grupi u redovnoj i u specijalnoj školi po aktuelnim programima, a kako bi to izgledalo kroz model centra i kakvi bi se rezultati postigli koji se ukidanjem ovog modela centra uskraćuju.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje u okviru specijalne škole funkcioniše tako što se formiraju grupe sa šestoro-sedmero dece, ponekad i više, sa kojima radi jedan vaspitač-defektolog po IOP-u.

U redovnoj školi u jednoj vaspitnoj grupi može biti do dvoje dece sa smetnjama u razvoju, koja svoje obrazovanje i vaspitanje takođe stiču po IOP-u. Izvoditi nastavu u takvoj grupi je veoma komplikovano. Ako se posvetiš detetu sa posebnim potrebama, odnosno sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, ostala deca trpe, a ako radiš sa ostalom decom, to dete će biti zapostavljeno.

Zbog nedostatka stručnog kadra nemoguće je kvalitetno i maksimalno biti posvećen potrebama deteta, istovremeno raditi sa decom sa smetnjama u razvoju, sa ostalom decom i sa nadarenom decom.

Kroz model centra deca sa smetnjama u razvoju mogu da ostvaruju svoje pravo na obrazovanje i vaspitanje u vaspitnim grupama u kojima bi bilo između šestoro i sedmero dece, sa kojima rade dva vaspitača-defektologa.

Rad može biti individualan, grupni i frontalni, odnosno rad koji se izvodi u učionici. Individualni pristup u radu sa detetom omogućuje detetu podršku od strane stručnog lica – defektologa, logopeda ili psihologa – da razvije sve svoje potencijale uz poštovanje detetovih individualnih potreba, dok grupni rad u učionici...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolegice.)

... Pomaže boljoj socijalizaciji sa vršnjacima u grupi.

(Isključen mikrofon.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Neće niko da trpi. Evo, ja dajem garanciju.

Pošto smo imali model centra, u sistemskom zakonu ima model ustanova. Ovo je bio dobar primer, ali smo ga proširili na osnovnu školu, srednju školu i na sve nivoe do akademskog obrazovanja. Pa, pošto ta rešenja postoje, obuhvaćena su na svim nivoima, onda smo samo ovo transformisali u ono što je možda i bolje napravljeno. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 15. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, kao i ranije, mi smo želeli ovim amandmanom da podržimo Vladu Republike Srbije i resorno ministarstvo. Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja je umesto modela centra uveo model ustanovu, tako da, pošto je to krovni zakon, makar sam ja kao zemljoradnik koji čita zakone shvatio da, kad je nešto obuhvaćeno krovnim zakonom, onda druge zakone, koji pomažu krovnom zakonu, treba uskladiti sa tim zakonom i stoga se model centra, odnosno Vlada je predložila a mi amandmanom takođe osnažili da se član 29, koji obuhvata model centra, briše.

Da bi naši gledaoci znali, član 29. glasi:

„Predškolska ustanova može steći status model centar ako:

1) je kao ogledni centar učestvovala u naučnoistraživačkom projektu kojim su uvedene inovacije u ostvarivanju vaspitno-obrazovne prakse ili je razvijen novi model programa predškolskog vaspitanja;

2) postoje kadrovski i prostorni uslovi za organizovanje obuke i stručnog usavršavanja vaspitača i stručnih saradnika.

Visokoškolska ustanova ili naučnoistraživačka organizacija koja je rukovodilac projekta daje mišljenje o sticanju statusa model centra za uvedenu inovaciju, odnosno model na period od pet godina.

Bliže uslove o načinu rada i finansiranju model centra propisuje ministar.“

Dakle, nećemo imati više ovo što sam pročitao kao model centra, ali ćemo Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja dobiti model ustanovu, što je isto, tako da nema potrebe da član 29. stoji u ovom zakonu. Zato je zakonom o izmenama i dopunama zakona predloženo da se član 29. briše, što ja podržavam. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Još jedna stvar o kojoj treba, čini mi se, više razgovarati i razmišljati o menjanju kada je reč o predškolskim ustanovama, to su kriterijumi za upis deteta u vrtić. Pošto nemamo dovoljno predškolskih ustanova, kod nas se redovno dešava da postoje neke liste čekanja i da sva deca koja žele da idu u vrtić na kraju ne mogu da budu upisana u vrtić.

Prema trenutno važećim kriterijumima prednost imaju deca čiji su roditelji zaposleni. Ja smatram da je to potpuno naopaka logika, koja šalje pogrešnu poruku. Time šaljemo poruku – vrtići su servis za čuvanje dece. A mi se ubismo ovde četiri dana da objasnimo, i predlagač zakona se sa tim slaže, da je taj rani razvoj, od treće godine nadalje, vrlo važan za obrazovanje. Moramo, čini mi se, da prestanemo roditeljima da šaljemo tu pogrešnu poruku.

Upravo deca roditelja koji ne rade imaju veću potrebu za polaskom u vrtić, jer roditelj koji ne radi nema dovoljno novca da kupi igračke koje će detetu biti stimulacija za rani razvoj moždanih sinapsi, ali će u vrtiću to dete moći da ima takvo stimulativno okruženje. Roditelji koji rade to pak mogu i od svoje plate deci kod kuće da priušte, ne moraju dete da šalju u vrtić.

Naravno, ne kažem da treba sad zabraniti deci zaposlenih roditelja da idu u vrtić, nego treba da izjednačimo te kriterijume i da kriterijum ne bude zaposlenost roditelja nego neki drugi, dok ne izgradimo dovoljno široku mrežu predškolskih ustanova da može da obuhvati svu decu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, za razliku od ovih kolega koji bi sve besplatno, da emituju prava bezgranično, ali ne znaju ko će to da plati... Kažu – nećemo poljoprivredu, nećemo rad, nećemo dualno obrazovanje, hoćemo, ne znam, virtuelnu ekonomiju. Od virtuelne ekonomije i magle ne može se živeti.

Dakle, član 30. se menja članom 16. ovog predloga izmena i dopuna. Član 30. glasi: „Vaspitno-obrazovni rad sa decom organizuje se u vaspitnim grupama. Vaspitne grupe mogu biti jaslene, za uzrast od šest meseci do tri godine, i grupe vrtića, za uzrasni period od tri godine do polaska u školu. Vaspitne grupe mogu biti formirane za decu istog ili različitog uzrasta.“

Zbog gledalaca, ne zbog ovih koji galame, da pročitam: „Broj dece koja se upisuju u vaspitnu grupu istog uzrasta jeste: od šest meseci do jedne godine – 7, od jedne do dve godine – 12, od dve do tri godine – 16, od tri do četiri godine – 20.“

Izmena se odnosi na decu od četiri godine do pet i po godina, a ne do polaska u školu – 24, a od pet i po godina do polaska u školu – 26. Kao nepotrebno briše se: „Broj dece u grupi pripremnog predškolskog programa je 26.“

Mislim da su ove grupe i broj dece koji je u grupama sasvim u redu i s tim u vezi želim da podržim Vladu Republike Srbije. Znam da sve ovo mora da se plati. Znam da to mora da se plati zarađenim novcem. Znam da je novac sredstvo za razmenu robe i usluga, da se novac zarađuje, da se ne može živeti od zaduženog, da se mora živeti od zarađenog.

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Rističeviću.)

Zato podržavam Vladu Republike Srbije po pitanju ovog člana. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Jako mi se sviđa kod narodnih poslanika kada oni govore dva minuta i dvadeset sekundi i ne prave problem, a onda dobacuju kada neko u dva minuta i desetoj sekundi produži svoju diskusiju.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Ružica Nikolić i Zoran Krasić.

Reč ima narodni poslanik Ružica Nikolić.

RUŽICA NIKOLIĆ: Ovim amandmanom tražimo brisanje člana 17. Predloga zakona, jer je postojeće zakonsko rešenje jednostavnije i lakše za primenu. Ovim članom definiše se način pružanja dodatne podrške deci sa posebnim potrebama, zatim broj vaspitne dece u grupi, prelazak dece iz razvojne grupe u vaspitnu grupu, koji je moguć na osnovu predloga tima za inkluzivno obrazovanje.

Inkluzija dece sa posebnim potrebama u redovnu nastavu u našim školama obavlja se tako što obični vaspitači, nastavnici i profesori drže nastavu, a trebalo bi da bude uključen defektolog, baš zbog kvaliteta nastave koju je potrebno pružiti i rezultata koji se žele postići.

Da bi inkluzija funkcionisala kako treba, potrebno je obezbediti dva vaspitača po grupi. Zatim, potrebna je edukacija, kako dece tako i vaspitača. Kao diplomirani defektolog-surdolog pokušaću da vam na jednom primeru objasnim kako to izgleda u praksi i koje su to sve teškoće sa kojima se susreću roditelji i koliko se vremena, koje je dragoceno za decu ovog uzrasta, gubi.

Ukoliko pedijatar proceni da kod deteta postoji problem u razvoju, trebalo bi da uputi roditelja na stručnu procenu kod defektologa, logopeda i psihologa, i potom se predlaže dalji individualni tretman, uključivanje u određenu predškolsku ustanovu u zavisnosti od stepena i tipa individualnih potreba deteta.

U cilju postizanja što boljih rezultata u radu sa decom sa posebnim potrebama potrebno je detetu obezbediti adekvatnu podršku, što najpre podrazumeva rane intervencije i individualni rad sa detetom kako bi se ono što pre integrisalo u socijalnu sredinu u prvih sedam godina života.

U predškolskim grupama su velika pomoć i podrška detetu i osobe koje su lični pratioci, koji u saradnji sa vaspitačem osposobljavaju dete da razvije svakodnevne veštine, naravno u skladu sa detetovim individualnim mogućnostima i potrebama. Time se stiče bolje i veće samopouzdanje.

Veoma je važna i...

(Predsedavajući: Privodite kraju, koleginice Nikolić.)

Evo, završavam. Samo još jedna rečenica. Veoma je važna i saradnja sa roditeljima, odnosno sa celom porodicom, savetodavni rad od strane stručnjaka, kako bi dete i kod kuće sa roditeljima, uz pristup i poštovanje dnevnog ritma, što bolje razvilo svoje kapacitete.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 17. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo, član 17. se odnosi na podršku deci iz osetljivih društvenih grupa. Žalim što je prošli put došlo do zabune i što je koleginica namerno loše čula.

Dakle, član 34 – detetu kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnje u razvoju, invaliditeta i drugih razloga potrebna dodatna podrška u vaspitanju i obrazovanju predškolska ustanova obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacionih prepreka, odnosno vrši prilagođavanje i, ukoliko je potrebno, obezbeđuje izradu, donošenje i realizaciju individualnog vaspitno-obrazovnog plana (IOP 1), u skladu sa zakonom.

Predškolska ustanova u koju je upisano dete iz osetljive društvene grupe može da utvrdi potrebu za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške detetu. Inicijativu za pokretanje postupka procene potreba deteta za dodatnom podrškom, koju vrši interesorna komisija, može da pokrene roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta, ili predškolska ustanova uz saglasnost roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Ovo „drugog zakonskog zastupnika“ moram da ponovim da smo već prošli kroz Zakon o osnovama obrazovanja i vaspitanja i da je to širi pravni pojam zato što roditelj može da bude sprečen, a roditelj i staratelj ne moraju da budu isključivi imaooci prava. Dakle, možete ovlastiti, ukoliko ste u inostranstvu, nekog da bude zakonski zastupnik, da može da upiše dete itd. To čisto radi kolega koji nisu razumeli zašto se uvodi pojam zakonski zastupnik.

S tim u vezi, u jednoj vaspitnoj grupi može biti do dvoje dece sa smetnjama u razvoju i invaliditetom. Broj dece u vaspitnoj grupi utvrđen ovim zakonom umanjuje se za 3 po detetu iz stava 3 ovog člana, koja ostvaruju pravo na dodatnu podršku u vaspitnoj grupi uz plan individualizacije i individualni vaspitno-obrazovni plan. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Sonja Pavlović, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Jovan Jovanović.

Izvolite.

JOVAN JOVANOVIĆ: Zahvaljujem.

Na početku moram da izrazim žaljenje što smo ogromnu većinu vremena potrošili na samo jedan predlog zakona, ma koliko taj zakon bio važan i kontroverzan, zakon o dualnom obrazovanju, jer se preostali obrazovni zakoni, uključujući i Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, tiču znatno većeg broja građana Srbije.

Međutim, mi smo ovde imali dugu i razvodnjenu raspravu koja često nije prevazilazila baš predškolski nivo, recimo o tome ko je imao veći prosek na fakultetu, pri čemu istovremeno oni koji su najveći zagovornici dualnog obrazovanja negiraju značaj formalnog obrazovanja i stečenih diploma. Ako bi prosek na fakultetu bio glavni kriterijum za obavljanje najviše funkcije u državi, onda bi se veliki broj građana koji su imali veći prosek od sadašnjeg šefa države, među koje spada i moja malenkost, u najmanju ruku kvalifikovalo da budu na tom mestu.

Kada je reč o predškolskom obrazovanju, značajan broj svetskih istraživanja pokazuje društvene koristi ovog nivoa obrazovanja, među kojima su bolji uspeh u daljem školovanju, bolje plaćeni poslovi i ređi sukobi sa zakonom. Pošto je ovde često pominjan finski obrazovni model, ja bih iskoristio priliku da skrenem pažnju na još jednu državu, Estoniju, čiji su se učenici na poslednjem PISA testu, koji meri naučnu, matematičku i funkcionalnu pismenost, u sve tri kategorije našli u samom svetskom vrhu – prvo, drugo i treće mesto. Sami Estonci kao jedan od glavnih uzroka ovakvog uspeha navode kvalitetno predškolsko obrazovanje, i to posebno učenje estonskog jezika.

Iz razloga što je neophodan sistem koji će doprineti kvalitetnom celovitom razvoju i dobrobiti dece predškolskog uzrasta u skladu sa njihovim potrebama, ovim amandmanom smo predložili uvođenje obaveze, umesto samo mogućnosti, da predškolska ustanova u koju je upisano dete iz osetljive društvene grupe utvrdi potrebu za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške detetu. Istovremeno, trebalo bi voditi računa i o potrebama nadarene dece, koja bi trebalo da imaju jednako pravo na individualni rad i podršku u napretku. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Vladimir Orlić.
Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Članovi i 106. i 107. bi mogli sada da budu dobar osnov da se mi malo nešto zapitamo ovde.

Vi, gospodine predsedavajući, pretpostavljam, to niste čuli, a ja sam čuo. Poteglo se pitanje načina na koji smo mi vodili ovu raspravu, da ne pokazujemo dovoljno interesovanja za ono što zastupamo, je l' tako, nego govorimo, mislim da je rečeno „neke besmislene stvari“ onog trenutka kada se pozabavimo

pitanjem uspeha na fakultetu i čitanjem nečijih ocena. To je neko rekao verovatno samo da bi iskoristio priliku da se pohvali da je i on imao odličan uspeh na studijama.

Svaka čast na tome, samo jedna napomena – i ne tražim da o tome glasamo – mi smo ovde raspravljali o ocenama koje su postigli na fakultetu kandidati za predsednika Republike. Zašto onaj ko je osetio snažnu želju da se samopohvali ovde nije bio kandidat za predsednika Republike ako je bio toliko dobar, važan ili ako je sada uopšte dobar i važan? S druge strane, što ne prokomentariše kakve su ocene bile njegovog kandidata za predsednika Republike na proteklim izborima? Možda zato što tamo nema ništa, baš ništa za pohvalu. I sam je svestan da tu nema ništa za pohvalu pa izgleda i nema želju da brani svog kandidata za predsednika Republike. Biće da su te stvari koje su upisane u taj indeks još manje važne i manje vredne od ionako nevažnog i bezvrednog rezultata na tim izborima 2017. godine. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Pošto ne želite da se Skupština izjasni u danu za glasanje, smatram da nisam dužan da vam dam obrazloženje na vašu reklamaciju Poslovnika.

(Jovan Jovanović: Replika.)

Gospodine Jovanoviću, po kom osnovu?

Koliko je meni poznato, niste spomenuti, a i bila je povreda Poslovnika a ne redovan rad.

Na član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić.

Da li neko želi reč?

Reč ima Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Reč je o tome ko treba da pokriva troškove rada predškolskih ustanova. Poslanička grupa Dosta je bilo smatra i da je, osim što treba da proširimo mrežu ustanova tako da one mogu da prime svu decu uzrasta od tri godine do polaska u školu, jedini pravedan sistem da to predškolsko vaspitanje i obrazovanje bude u potpunosti pokriveno iz budžeta Republike Srbije. Trenutno rešenje je da se 80% tih troškova pokriva iz budžeta lokalnih samouprava. Beograd to može sebi da priušti, mnoge lokalne samouprave ne mogu. Odgovornije bi bilo da se to prebaci na budžet Republike Srbije. Mi smo izračunali, naravno, da je to izvodljivo.

Postavljala su se ovde pitanja ko će to da plati kad smo mi protiv dualnog i kad ne damo poštenijim majstorima i zanatlijama da zarade pare za

finansiranje predškolskih ustanova. Odmah da vam kažem, naša vizija nije da radnici koji rade u fabrikama i imaju niske plate plaćaju ovakve troškove. Na nivou Beograda, na primer, sve je to moguće isfinansirati ukoliko se naplati porez na neizgrađeno gradsko građevinsko zemljište, koje je oteto u pljačkaškim privatizacijama a koje ima ogromnu vrednost i nikad nije ni naplaćeno koliko treba niti oporezovano koliko treba. Od tih tajkuna i pljačkaških privatizatora mi nameravamo ovakve projekte da finansiramo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 18. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

A zašto da ne naplatimo od stečajne mafije? Pa stečajni upravnici i tajkuni, isto mu dođe. Jedni bez drugih ne mogu da žive. Koliko stečajeva je bilo sumnjivih? Šta beše sa onim firmama koje je Mišković gurao u stečaj, pa ono...? Pa, to nije moglo bez stečajnih upravnika.

Sad oni kažu – nećemo da to plaćamo iz fabrika. Radnici imaju niske plate, nećemo to da finansiramo iz fabrika, već ćemo to da finansiramo ubirajući porez. Pazi, stvarno.

Da li neko od njih uopšte zna šta je BDP? Znaju samo šta je stečaj, otimačina, presipanje iz šupljeg u prazno i kombinacije. Oni samo o kombinacijama. Pa ne možete da živite od magle, ni sitno seckane ni prosejane kroz rešet. Bez fabrike i bez robe ne možete da vozite automobil. Ne možete da vozite traktor i da orete ako nemate traktor. Ne možete da jedete prazan tanjir. Možete da gledate u njega kao neko pomoćno sredstvo, staklena kugla ili tako nešto. Možete da gledate u prazan tanjir i u staklenu kuglu, ali ne možete da je jedete.

Novac je sredstvo za razmenu robe. Mi moramo radom, manuelnim radom... Svaka čast onima koji doprinose da naš rad ima bolji dizajn, da bude naučno potkrepljen itd. Svaka čast arhitektama, ali to neko mora da napravi. Stan mora da se napravi, odelo da se sašije, obuća da se zalepi. Morate da imate zlatara, obućara, morate da imate krojača. Bez toga ne možete da oporezujete. Možete da emitujete novca koliko imate robe.

Možete da imate pojavu „Kradulović Del Boj kompani“, ona može da traje dok ima odakle da se krade. Posle toga nema ničega. Ne možete živeti prodajući maštu i iluzije, usput zadužujući zemlju pa glavni proizvod bude dug.

To ima svoje limite, to ima svoj kraj. I to je gotovo, ma šta mislili tajkuni i stečajni upravnici. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić, Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić.

Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Što se tiče izmena i dopuna Zakona o predškolskom obrazovanju i vaspitanju, gospodine ministre, one uglavnom preciziraju i definišu jezik na kome se realizuju predškolski nastavni program, odnose se na raznorazne evidencije pri predškolskim ustanovama, podršku dece iz osetljivih grupa, što je svakako jako bitno, i nekako je neka celina i zadaci koje će imati vaspitači i stručni saradnici i saradnici u okviru predškolske ustanove.

Mi smo ovde amandmanom reagovali na član 19, koji menja i naziv i sadržaj člana 38. osnovnog zakona, gde ste pored zadatka vaspitača, zadatka vaspitača – medicinskih sestara, uveli i defektologa-vaspitača. Znači, imamo tri kategorije vaspitača i sve te tri kategorije vaspitača ovde u osnovi imaju zadatak, kaže se, da svojim kompetencijama osiguraju uvažavanje principa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, ostvarivanje ciljeva predškolskog vaspitanja i obrazovanja, ostvarivanje i unapređivanje vaspitno-obrazovnog rada, s tim što se kod defektologa-vaspitača dodaje da su oni dužni da sve ove ciljeve sprovedu u skladu sa IOP-om, individualnim obrazovnim programom.

Mi smo odreagovali amandmanom na stav 2 da bi trebalo uz pojam vaspitač – medicinska sestra, s obzirom na specifično znanje medicinskog radnika – ona je prva koja prati, između ostalog, i zdravstveno stanje deteta – pored toga što stoji da brine i unapređuje negu deteta i vaspitno-obrazovni rad, malo smo precizirali da stoji – i brine o zdravstvenoj nezi deteta. Da ona bude ta prva osoba koja prati zdravstveno stanje deteta u saradnji sa saradnikom, odnosno stručnim saradnikom, kome u članu 43. stoji u opisu da brine i o preventivno-zdravstvenoj zaštiti dece. Znači, prosto da povežemo to dvoje zaposlenih koji neposredno brinu i o zdravstvenoj nezi dece. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 19. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, želeći da podržimo nastojanje Vlade u ovom predlogu zakona, ja sam podneo ovaj amandman, koji ću pokušati da obrazložim. Radi se o promenama u članu 38, ukoliko se ne varam, i veoma je bitno, član 38. glasi – zadatak vaspitača jeste da svojim kompetencijama osigura uvažavanje principa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, ostvarivanje ciljeva predškolskog vaspitanja i obrazovanja, ostvarivanje i unapređenje vaspitno-obrazovnog rada.

Stav 2 – zadatak medicinske sestre – vaspitača jeste da svojim kompetencijama osigura uvažavanje principa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, ostvarivanje ciljeva predškolskog vaspitanja i obrazovanja, ostvarivanje i unapređivanje nege i vaspitno-obrazovnog rada.

Treći stav je, naime, nov. Ova prva dva stava menjaju bivši član, treći stav je nov i veoma bitan zbog dece sa teškoćama u razvoju – zadatak defektologa-vaspitača jeste da svojim kompetencijama osigura postizanje ciljeva i principa predškolskog vaspitanja i obrazovanja u skladu sa IOP-om i programom vaspitno-obrazovnog rada.

Ovaj treći stav je nov i njime se pomoću defektologa oplemenjuje ovaj član i dobijamo unapređenje predškolskog vaspitanja. S obzirom na to da Vlada i država izdvajaju znatna sredstva, treba tome posvetiti pažnju. Za razliku od nekih prethodnika, koji su decu sa teškoćama u razvoju videli samo kao priliku da tamo neku šupu odmere, da upute neki novac koji bude proneveren. Vlada, za razliku od tadašnjih vlastodržaca, koji su u Srbiji vladali do 2012. godine, u Vojvodini, nažalost, do 2016. godine, na sasvim drugi način, pristojno uređenim zakonom uređuje ovo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, Ana Stevanović, Vladimir Đurić i Jasmina Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Zatražite samo reč, kolega Rističeviću.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Amandman je na član 20. Predloga zakona. U članu 39. stav 1. tačke 1) i 2) menjaju se i glase:

1) sa decom uzrasta od šest meseci – evo opet neka buka, opet neko tandrče – do dve godine – lice koje ima srednje obrazovanje, medicinska sestra – vaspitač, a sa decom uzrasta od dve do tri godine – lice koje ima srednje

obrazovanje, medicinska sestra – vaspitač i lice koje ima odgovarajuće više obrazovanje, odnosno odgovarajuće visoko obrazovanje na studijama prvog stepena (osnovne strukovne studije ili specijalističke strukovne studije) na kojima je osposobljen za rad sa decom jaslenog uzrasta – vaspitač;

2) sa decom uzrasta od tri godine do polaska u školu – lice koje ima odgovarajuće više obrazovanje, odnosno odgovarajuće visoko obrazovanje na studijama prvog stepena (osnovne strukovne studije, osnovne akademske studije ili specijalističke strukovne studije) ili na studijama drugog stepena – ja stvarno ne znam gde vodi ovo dobacivanje i ne znam čemu zbog predškolskog vaspitanja neko ko nema uopšte nikakvo vaspitanje želi da dobacuje – (master akademske studije, specijalističke akademske studije ili master strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine po propisima koji su uređivali visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine – vaspitač, u skladu sa Zakonom.

To je član koji je Vlada predložila i koji mi podržavamo. Bez obzira na ovo dobacivanje nevaspitanih, mi želimo da pohvalimo Vladu i zbog krovnog zakona koji reguliše vaspitanje. Daj bože da je ranije stupio na snagu, ne bismo imali ovako nevaspitanu primerku koji dobacuju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI (Đorđe Milićević): Zahvaljujem.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Sonja Pavlović, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Reč ima narodni poslanik Jovan Jovanović.

Izvolite.

JOVAN JOVANOVIĆ: Hvala.

Prvo bih se zahvalio na inicijativi za neku buduću kandidaturu, ali ono što sam hteo da kažem jeste da prosek na fakultetu, visina proseka, ne može da bude kriterijum za obavljanje bilo koje javne funkcije.

Što se tiče ovoga amandmana, povezao bih sa sledeća dva amandmana, na članove 22. i 24, da bih uštedeo vreme, jer se svode na isto, da se obezbedi da odgovarajuće poslove, pa i poslove stručnog saradnika, mogu da obavljaju strukovni specijalisti koji su stekli drugi stepen obrazovanja po propisima koji su uređivali visoko obrazovanje do 29. septembra ove godine, jer im je to pravo oduzeto nedavno usvojenim zakonom. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Cenim nestrpljenje svojih kolega, i dobacivanje.

Radi se o članu 21. Vlada je predložila, a mi amandmanom takođe. Član 41. menja se i glasi, a on definiše zadatke i poslove stručnog saradnika, što je veoma bitno, a s obzirom na to da se radi o predškolskom obrazovanju i vaspitanju, ja sam u obavezi, čisto zbog gledalaca, da pročitam da znaju kako koji član glasi, jer su veoma zainteresovani za ovu vrstu vaspitanja.

Član 41. menja se i glasi – zadaci stručnog saradnika su da svojim kompetencijama osigura uvažavanje principa i ciljeva predškolskog vaspitanja i obrazovanja; da savetodavnim radom i drugim oblicima rada doprinosi unapređenju vaspitno-obrazovnog rada, pruža stručnu podršku deci, roditeljima, odnosno njihovim zakonskim zastupnicima, vaspitačima, direktoru po pitanju od značaja za vaspitanje i obrazovanje; ostvaruje saradnju sa roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima, drugim zaposlenima u ustanovi, kao i sa predstavnicima nadležnih institucija i različitih organizacija, zastupajući interes dece i delatnosti u celini.

Dakle, to je član 21, kojim se menja član 41. osnovnog zakona. Mislim da se ovim definisanjem zadataka i poslova stručnog saradnika unapređuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje, i s tim u vezi, mi kao poslanici smo u obavezi da podržimo Vladu u onom delu u kom, kao poslanici, mislimo da su vredni te podrške, tim pre što smo mi toj Vladi svojom većinom i svojim glasovima dali mandat, i ministarstvu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.

Na član 22. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Član 22. definiše ko može da obavlja poslove stručnog saradnika i mislim da je to veoma bitno. Članom 22. ovog predloga zakona o izmenama i dopunama zakona menja se član 42. Zakona. Taj član 42 ću, zbog gledalaca i onih koji su zainteresovani za predškolsko vaspitanje i obrazovanje, svakako pročitati, ujedno želeći da ova rasprava ostane u ovom mirnom toku. Moji

politički protivnici uvek kažu da sam ja razlog za neku svađu. Da ne bih bio razlog za to, ja ću ovako, gotovo suvoparno, pročitati član 22. Predloga zakona o izmenama i dopunama, kojim se menja član 42.

Član 42. glasi – poslove stručnog saradnika može da obavlja lice sa odgovarajućim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije ili master strukovne studije), to moje kolege poljoprivrednici znaju, te studije i sve, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine po propisima koji su uređivali visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine, u skladu sa Zakonom.

Mislim da je naša obaveza kao narodnih poslanika da predložimo zakonska rešenja našim gledaocima koji su zainteresovani za ovu vrstu obrazovanja i s tim u vezi, kao neko ko je glasao za izbor ove Vlade a time i za izbor ministra koji je ovde prisutan, mislim da smo u obavezi, a ja ovim amandmanom to želim da učinim, da podržimo Vladu da u vezi s kompletnim obrazovanjem i vaspitanjem donese ove zakone i da uredi tu oblast. Nekad je važnije nešto uređivati nego vladati. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Sonja Pavlović, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Kao i za prošli član 20, ovde je pitanje zašto nema specijalističkih strukovnih studija kao kvalifikacije za poslove stručnog saradnika. To pitanje je vrlo jednostavno i voleo bih od ministra da čujem odgovor zašto oni nisu obuhvaćeni ovim popisom zvanja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Kada smo govorili u načelu, tad smo to objašnjenje dali. Razlika je u broju ESPB poena koje ostvaruju tokom studija. Novi koji upisuju treba o tome da vode računa, svi zatečeni se prihvataju i priznaju kao što jeste.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 23. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Aleksandar Šešelj i Zoran Krasić, zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav

Milojčić i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

Izvolite.

ZORAN KRASIĆ: Ovaj amandman se odnosi na član 23. Predloga zakona, a to je u stvari član 43. osnovnog teksta. Inače, taj član se odnosi na saradnike, ali izmena koja se vrši ne vrši se u pogledu saradnika i drugih saradnika, nego oko naziva tih drugih programa; sad su to različiti programi obuke u okviru predškolskog programa.

Verovatno je to u skladu s onim Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i verovatno imate osnova da vršite ovu izmenu, ali i mi imamo potrebu da amandmanima obezbedimo i neko vreme.

Ja sam prosto iznenađen, ovde postoje poslanici koji su sami podneli više amandmana nego svi drugi poslanici i vi, ministre, nijedan amandman niste usvojili tim poslanicima, a još oni glasaju za vas. Izabrali vas za ministra, a vi njima odbijate amandmane. To nije korektno. Politički nije korektno.

Kada ljudi ulože toliki napor da vam poboljšaju tekst, uzvratite ljubav i usvojte neki amandman. Nemojte da ste tako kamenog srca, jer onda sledeći put ljudi neće da pišu amandmane da vam poboljšavaju tekstove nego će da pređu na opozicionu stranu gde mi pišemo amandmane da vam unakazimo zakone. A ja neću da vam se unakazi zakon, ja želim da taj zakon bude dobar. Znao kako je to u Srbiji, začas su izbori, pa i vi odoste u bivše predstavnike režima. U ovoj zgradi su sve bivši predstavnici režima, počev od ovoga iza vas što klima glavom.

Eto, mi smo pokušali da vam pomognemo. Nije epohalna promena ako se promeni naziv planskog dokumenta, ali uvažavamo potrebu da treba i naziv da se usaglasi sa nečim što je prethodno promenjeno.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Krasiću.

Reč ima narodni poslanik Ana Stevanović.

Izvolite.

ANA STEVANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Mi smo dodali amandman kojim ističemo da je predškolsko obrazovanje pravo svakog deteta. Mislim da se ministar mora složiti sa tim, zato što se građani Srbije uveliko slažu sa tim da svako dete predškolskog uzrasta mora da pohađa predškolsko obrazovanje.

Velika greška koja u našoj zemlji vlada jeste mišljenje da su vrtići i predškolske ustanove ustanove za čuvanje dece. To je velika greška i jako pogrešan stav, zato što deca prva svoja znanja upravo stižu u predškolskim ustanovama.

Mi ističemo i smatramo da je Republika Srbija dužna da obezbedi sredstva, sva potrebna finansijska sredstva kako bi sva deca u Srbiji mogla da pohađaju predškolske ustanove.

Prema podacima koje smo mi našli, samo 48% dece, dakle oko 84.000 od 177.000 dece pohađa predškolske ustanove. To je strahovito loše. Zbog čega je to loše? Psiholozi vrlo dobro znaju da kognitivni razvoj dece kreće i da svoj maksimum doživljava oko treće godine. Dakle, ukoliko dete ne pohađa predškolsku ustanovu, ono automatski gubi šanse za jednaki dalji razvoj, za jednake startne šanse kasnije u životu.

Ovo je pogotovo veoma opasno zbog ugroženih grupa. Mi imamo taj podatak da samo 20% dece iz najugroženijih društvenih i socijalnih grupa ima pristup vrtiću. Kako bi se smanjila svaka socijalna i svaka druga segregacija među decom u našoj zemlji, mi insistiramo i predlažemo da država Srbija snosi sve troškove predškolskog obrazovanja, zato što je to ključno kako bi sva deca imala jednake šanse za jednaki razvoj i kasnije jednake šanse za uspeh u životu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Vreme ovlašćenog predstavnika.

Nisam siguran da li su predlagači sad pobrkali amandmane, pošto mislim da je na ovaj član konkretno bilo „briše se“ a ono obrazloženje na neki drugi, ali ako već pričam o njemu, mislim da su opet predvideli da se kupe neki računari, ovog puta za decu koja idu u predškolsko, pa da nam samo kažu koliko to košta. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 23. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja predškolsko obrazovanje je besplatno. Da li sam ja pogrešno razumeo ili nisam, i ono što sam ja pozdravio tada, čini mi se, bilo je da se u školama na selu vrši priprema i na takav način deca iz ruralne sredine imaju ono što dosada nisu imala, tako da ovi koji bi da emituju prava koja nema ko da plati to treba da znaju.

Takođe, vezano za član 23, u kome se menja član 43, kaže se – poslove kojima se unapređuju nega, ishrana, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita u

predškolskoj ustanovi obavljaju saradnici. Predškolska ustanova koja ostvaruje posebne i specijalizovane programe, različite programe, to sad stoji, i oblike u okviru predškolskog programa, može da ima i druge saradnike, uz saglasnost osnivača.

Osnivač može da bude lokalna samouprava, ali i Republika. Kad je Republika Srbija osnivač predškolske ustanove, saglasnost iz stava 2. ovog člana daje Ministarstvo.

Saradnici su verovatno psiholozi, logopedi i druga stručna lica. Mislim da i socijalni radnici mogu da obavljaju poslove saradnika i s tim u vezi je dobro što o tome odlučuje osnivač, jer on mora da vodi računa o prikupljenim sredstvima i koliko može ne samo da emituje prava, već koliko može i da plati. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milan Lapčević, Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Milan Lapčević.

Izvolite.

MILAN LAPČEVIĆ: Poštovani ministre, u ovom članu 23. govori se o saradnicima koji su zaposleni u predškolskim ustanovama, koji brinu o nekim stvarima koje su specifične za negu dece i između ostalog se kaže da poslove kojima se unapređuju nega i ishrana, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita obavljaju saradnici u predškolskim ustanovama.

Mi smo predložili da, pored ovih kategorija koje su definisane, bude ubačeno da poslove koji se tiču razvijanja motoričkih i fizičkih sposobnosti i telesnog vaspitanja dece takođe obavljaju saradnici, jer je očigledno, to sva istraživanja pokazuju, da su naša deca zadnjih dvadesetak godina toliko preokupirana kompjuterima, sedenjem i jako malo se bave fizičkim aktivnostima da je neophodno da se predvide i saradnici u predškolskim ustanovama koji će se baviti upravo ovim problemima, odnosno razvijanjem motoričkih i fizičkih sposobnosti kod dece.

Statistike kažu da je čak do 50% dece predškolskog uzrasta gojazno, a da je čak i veći procenat, u nekim ustanovama se kreće i do 70%, dece koja nemaju apsolutno nikakvu motoriku, ne umeju da potrče, ne umeju da se igraju loptom. Mi smo sportska nacija, treba da razvijamo i da napravimo takav sistem koji će odgajati našu decu u onom pravom smislu da zdravo napreduju, da zdravo žive, da se zdravo razvijaju.

Zaista je neophodno ustanoviti sistem koji će od predškolskih ustanova nadalje, kroz osnovno obrazovanje, ustanoviti takav program gde će deca prolaziti, gde će ih neko pratiti kako rastu, kako se razvijaju, da li imaju motoričke sposobnosti, da li im je kriva kičma ili ne, da li umeju da potrče, da li su gojazna. Jer, znate, kada dođe sedmi-osmi razred, to više ne može da se ispravi.

Statistike kažu da u nekim osnovnim školama imate čak preko 90% dece sa krivom kičmom. Najbolji način da se to reši je da se sistemski radi od predškolskih ustanova i mislim da to zaista neće biti nikakav preveliki trošak ni za državu niti za ustanove ako se ustanovi po jedan saradnik, ili već koliko, na određeni broj dece u predškolskim ustanovama koji će se baviti ovim problemima.

Zato vas molim da, prosto, razumete razloge i mislim da je neophodno na sistemski način prići ovom problemu i rešiti ga zbog budućnosti naše dece. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Kolega, radi vas i javnosti, da ne ostanemo nedorečeni, u timovima vaspitača imate i pedagoge koji se bave sportom, imate nutricioniste koji se bave ishranom. I verovatno predškolska ustanova nije mesto gde će se dete preterano gojiti i gde se neko neće baviti njegovom motorikom. Edukacija pre treba da se odnosi na onaj kućni deo i roditelje, tako da je sve to već sadržano.

I nije se ponovilo samo ovde u grupaciji. Videli ste u ranijim članovima da se govori i o raznim programima, gde se izbacuju upravo komercijalni programi koji su nuđeni vrtićima i školama pod raznim šiframa, i sporta i svega, tako da je to već organizovano. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 24. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Član 45. osnovnog zakona, član 24. ovog predloga zakona o izmenama i dopunama zakona, pa ću ja, čisto gledalaca radi, da pročitam kako će glasiti taj član 45 posle, nadam se, usvajanja koje će biti u danu za glasanje. On definiše koje poslove saradnik može da vrši.

Poslove saradnika može da obavlja lice, i to: 1) poslove unapređivanja socijalne zaštite – lice koje ima odgovarajuće visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, specijalističke akademske studije ili master strukovne studije) ili na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine po propisima koji su uređivali visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine, u skladu sa Zakonom; 2) poslove unapređivanja preventivno-zdravstvene zaštite – lice koje ima odgovarajuće obrazovanje na studijama prvog stepena (osnovne strukovne studije, osnovne akademske studije ili specijalističke strukovne studije), odnosno na studijama u trajanju od tri godine ili višim obrazovanjem zdravstvene struke, u skladu sa Zakonom; 3) poslove unapređivanja, planiranja, organizacije ishrane – lice koje ima odgovarajuće obrazovanje na studijama prvog stepena (osnovne strukovne studije ili specijalističke strukovne studije), odnosno na studijama u trajanju od tri godine ili višim obrazovanjem zdravstvene struke, u skladu sa Zakonom, 4) poslove nege i preventivne zdravstvene zaštite – lice koje ima odgovarajuće srednje obrazovanje zdravstvene struke, u skladu sa Zakonom.

Moja je obaveza da ovakvo rešenje koje je predložila Vlada prihvatim. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.

Na član 24. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Sonja Pavlović, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Ministar je malopre dao odgovor na pitanje koje se postavlja ovim amandmanom, tako da nemam komentara dalje.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Živkoviću.

Na član 24. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milan Lapčević, Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Reč ima narodni poslanik Milan Lapčević.

Izvolite.

MILAN LAPČEVIĆ: Dakle, ovaj član je povezan sa prethodnim i amandman je sledstven onome što sam prethodno govorio, da se precizira da poslovima razvijanja motoričkih i fizičkih sposobnosti i telesnog vaspitanja kod dece u predškolskim ustanovama treba da se bave lica koja imaju odgovarajuću struku, koja su u toj materiji i koja treba da poseduju stručno obrazovanje.

Da nastavim priču od malopre. Ja znam da u određenim predškolskim ustanovama postoje saradnici koji se bave praćenjem razvijanja motoričkih i fizičkih sposobnosti kod dece, da ih vode napolje, organizuju igru itd., ali to nije slučaj u svim predškolskim ustanovama. Naprotiv, samo u velikim gradovima. Ima toga u Nišu, ima u Beogradu, verovatno u Novom Sadu, ali u manjim mestima to nije slučaj.

Dakle, 90% predškolskih ustanova u Srbiji nema stručnog saradnika ovakve struke, koji brine o tome kako će se deca razvijati, igrati u vrtićima, da li će razvijati smisao za sport, za trčanje, za neku fizičku aktivnost. Zbog toga mislim da je zaista neophodno da se ovakvi saradnici predvide da postoje obavezno pri vrtićima. Ne mora to da bude ne znam koji broj, dovoljan je jedan saradnik u vrtiću, ali bi to znatno unapredilo i zdravlje dece i, naravno, poboljšalo njihove i fizičke, pa ako hoćete, i mentalne i sportske sposobnosti.

Sigurno znate, posebno vaši saradnici koji se bave konkretno ovom problematikom, da je, recimo, u Skandinaviji slučaj da deca koja idu u vrtiće preko 70% vremena koje provode tamo provode u prirodi. Bio je skoro jedan video-snimak na društvenim mrežama koji pokazuje kako vaspitačice izvode decu iz vrtića. Kako ih dovode roditelji, one ih izvedu odmah napolje. Sneg je, one ih vode do jezera, deca se svlače, ulaze u to jezero, kupaju se, vraćaju se nazad.

To je nezamislivo u Srbiji, ali se zato u tim zemljama bukvalno od pet dana tri ili četiri dana obavezno provodi po ceo dan u prirodi. Odvode ih do farmi, odlaze na planinu, odlaze na jezera, trče, igraju se. Dakle, najveći deo vremena koji treba da provedu u vrtiću ne provode u zatvorenim prostorima već provode napolju.

Sušтина priče je da pružimo deci, odnosno da programi budu takvi da deca što više vremena provode napolju da bi razvijala i zdrave stilove života, da bi se kroz tu priču razvila svest i o ekologiji, o očuvanju prirode i da bi oni, naravno, zdravo odrastali. Te poslove na ovaj način treba da obavljaju oni ljudi koji su za to stručni, pre svega ljudi koji su završili fakultete iz oblasti sporta i fizičke kulture, ali naravno i oni iz oblasti zdravstvene nege.

Mislim da ova država treba toliko da pruži deci, jer ako ih odmalena naučite, još od vrtića, od predškolskih ustanova, preko osnovnih škola, onda imate zdrave i sposobne ljude kasnije kroz život.

Jako je dobro što je od petog razreda uvedeno obavezno fizičko vaspitanje, ali nemate stručnog čoveka koji će to raditi u prvom periodu osnovnog obrazovanja, od prvog do petog razreda. Ništa nije ni skupo ni preterano teško da imate profesora fizičkog vaspitanja koji će se u osnovnoj školi

baviti samo time. Dakle jedan profesor na sve razrede, od prvog do petog. To će u znatnoj meri popraviti i zdravstveno stanje naše dece i razviti kod njih neke druge sposobnosti, koje su očigledno potrebne deci da se kasnije istaknu i kao normalni ljudi, da zdravo odrastaju i da imaju određene sposobnosti u nekom sportu. Mislim da je ovo preko potrebno.

Iskoristiću preostalo vreme da ukažem na još jednu anomaliju u osnovnom i srednjem obrazovanju, a to su ekskurzije. Imate stravičan problem da se, kad dođu ekskurzije i organizacije ekskurzija, roditelji hvataju za glavu od visine cena tih ekskurzija. Postoji amandman koji sam pisao da se predvidi da se ekskurzije organizuju tematski, da budu vezane za ono što deca uče, to je jedno, i drugo, da se izbegnu one turističke ekskurzije, gde deca odlaze, pre svega u Grčku, idu po raznim diskotekama ili u šoping, a pritom u sklopu tih ekskurzija ne obiđu ni Zejtinlik, ni Krf, ni Kajmakčalan. Mislim da je to zaista otišlo u neku drugu krajnost.

Takođe je nenormalno da deca plaćaju razrednim starešinama i onima koji ih vode na te ekskurzije dnevnicе koje se kreću od 30 do 40 evra dnevno. Pa vidite sad, recimo, srednjoškolac šest dana putuje, po 40 evra, 250 evra treba da da za čitav period. Desi se, recimo, skoro je bila ekskurzija u jednoj srednjoj školi u Nišu, gde su deca provela šest dana, tri dana u Beču, po jedan dan u Budimpešti i u Bratislavi. To je koštalo 300 evra a bili su u hotelu koji je 40 kilometara od Beča, koji prokišnjava, u kome je vlaga i koji u principu ne može da košta više od 20 evra. Agencije su na tome zaradile dvadesetak hiljada evra, nastavnici i profesori su dobili po 50, 60, 70 hiljada za tih pet dana, a pitanje je koliko roditelji mogu to da plate.

Mislim da mora da se ustanovi sistem da su ekskurzije obavezne i da su obavezni deo radnog procesa. Da oni koji ih vode, dobijaju redovnu dnevnicu kao i svako ko radi u državnom organu, a ne da ima preko onoga što im plaćaju agencije; tu se već otvara put za korupciju.

Hvala vam što ste me saslušali.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Lapčeviću.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Poštovani gospodine Lapčeviću, ja da krenem od srednje škole, ekskurzije, pa da se vratim na vrtić, ako može.

Pre nedelju dana je formiran tim od strane ministra koji je dobio zvaničan zadatak da uredi područje svih đачkih putovanja, od rekreativne nastave, izleta, ekskurzija i ekskurzija van Srbije.

Rejonizuje se Srbija po tim modelima i biće isključivo na drugi način ponuđena, a i mnoga od ovih rešenja koja ste vi rekli su takođe sadržana. Znači, biće apsolutni red u tom smislu, i u smislu finansija, i u smislu korišćenja resursa, naših tehnoloških viškova nastavnika, za izradu programa, sprovođenja i upravo profesora tehnoloških viškova iz oblasti sporta, koji će biti u tim procesima animatori, i ta će se priča uvezati sa drugim timom. Mi smo napravili negde oko 40 posebnih timova, od ishrane, sporta, sve ovo o čemu vi pričate.

Evo, decenijama se time nije niko ozbiljno bavio, ali imamo i ozbiljne pritužbe raznih ministara koji znaju šta je sad bitno ili nebitno a mogli su to da urade i pre toga. Tako da će javnost vrlo brzo biti upoznata sa novim konceptom ekskurzija.

Kada je u pitanju ovo prvo o čemu ste govorili, znate kako, došli bismo onda u veliki problem ako bismo sad odmah zaposlili toliko nastavnika sporta u svim predškolskim ustanovama. To traže i učitelji, to se nekad zvalo spuštenu nastavu. Ali onda ulazite u drugu vrstu problema. Šta ćete napisati u radnoj listi tom učitelju koji je to polagao, kao i tom vaspitaču, koji je to učio na fakultetu? On je za to obučen. On ima razredni vid procesa rada, nema predmetni.

Svakako, mentori, koji mogu da se obezbede, kao i lekari, s njima imamo sada drugačije ugovore i sa lokalnim samoupravama će vršiti dodatne obuke i neke pokazne aktivnosti. Ako ih relaksiramo u svakom tom smislu, onda ulazimo u strukturu rada i budžeta, ali o tome će se takođe voditi računa. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Milan Lapčević: Replika.)

Nemate osnova za repliku, gospodine Lapčeviću. Samo ste dobili odgovor na pitanje. Mislim da ste imali dovoljno vremena da obrazložite razloge zbog kojih smatrate da je neophodno prihvatiti amandman, a onda ste dobili odgovor.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Povreda Poslovnika, član 158. stav 4 – svaki podnosilac amandmana ima pravo da obrazloži svoj amandman u trajanju do dva minuta, s tim da ukupno trajanje pretresa u pojedinostima po ovom osnovu ne može biti duže od šest časova.

U stavu 3. se kaže da predsednici, odnosno ovlašćeni predstavnici poslaničkih grupa za ukupni pretres u pojedinostima imaju dodatno vreme od 15 minuta, koje ne ulazi u ovo. Takođe, i ukupno vreme pretresa u pojedinostima

raspoređuje se za poslaničke grupe. Poslaničke grupe imaju neko vreme u odnosu na broj poslanika koje imaju.

Mi imamo, znači, 600 minuta za raspravljanje, po dva minuta po svakom amandmanu. Je l' tako?

Pre nego što je kolega Lapčević krenuo da priča, u elektronskom sistemu nam je na raspolaganju ostalo 28 minuta. On je pričao sedam minuta, svih sedam minuta skinuto je u elektronskom sistemu od ovog iznosa i ove cifre. Ja razumem da on, kada potroši dva minuta, može da troši još vreme poslaničke grupe ili vreme ovlašćenog, ali to vreme ne sme da se skida od ovih 600 predviđenih minuta.

Šta radite, kako brojite ovo? Hajde, prihvat ćemo vaša pravila, samo nam transparentno objasnite šta radite da bismo mi znali koliko je vremena ostalo. Otkad je počeo pretres u pojedinostima, postavljali smo pitanje kako da dođemo do tih podataka; niko da nam objasni. Objasnite građanima Srbije, i oni imaju pravo to da znaju. Mi ovde, na kraju krajeva, njih predstavljamo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolegice Stamenković.

Smatram da nisam povredio član 158. Sve je transparentno i javno, i vrlo precizno i jasno definisano Poslovníkom o radu Narodne skupštine Republike Srbije. Član 158. stav 8. kaže – narodni poslanici koji nisu članovi poslaničkih grupa međusobnim dogovorom određuju najviše tri učesnika u pretresu o pojedinostima, koji imaju pravo da govore samo po jednom, do pet minuta, što je gospodin Lapčević kao samostalni poslanik i iskoristio.

(Branka Stamenković: Ali ne da odbijate od 600 minuta.)

Molim vas, kolegice Stamenković, nije na meni da merim vreme već da vodim sednicu. I ne da vodim dijalog sa vama nego, ponavljam, da vodim sednicu u skladu sa Poslovníkom o radu, što ću nastaviti da radim. Zahvaljujem.

Na član 25. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Postavljeno je pitanje malopre od čega će se platiti naš predlog da predškolsko vaspitanje i obrazovanje za decu od tri godine do polaska u školu bude potpuno besplatno i dostupno svoj deci, od čega će se platiti sve igračke i uređaji tipa tableta i kompjutera koji treba u tim vrtićima da obezbede dovoljno stimulatívno okruženje da deca u tom intenzivnom ranom razvoju imaju što

stimulativniji razvoj viših kognitivnih funkcija, pa osećam potrebu, i dužnost na kraju krajeva, da odgovorim.

Da nismo poklonili zemljište za „Beograd na vodi“, tj. da neodgovorna vlast u naše ime to nije poklonila, mogli smo od tog novca to da finansiramo. Mogli smo i da izgradimo dobar broj vrtića od tog novca. Ali sad šta je, tu je. S obzirom na to da smo poklonili, ono što možemo da uradimo jeste da to sad oporezujemo onako kako to i vredi. Od tog novca i od novca koji će doći od oporezivanja neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta koje je oteto u masovnim pljačkaškim privatizacijama ćemo sve to da finansiraćemo.

To ćemo imati priliku da pokažemo već u Beogradu nakon sledećih izbora s obzirom na to da lokalna samouprava trenutno ima nadležnost nad vrtićima i pokriva troškove boravka dece u predškolskim ustanovama. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, po amandmanu.

Izvolite.

(Branka Stamenković dobacuje.)

Dvadeset tri sekunde kolega Orlić ima. Ukoliko već želite precizno, javno, transparentno, molim vas da vodite računa.

Kolega Orliću, izvolite, imate 23 sekunde po amandmanu.

VLADIMIR ORLIĆ: Pozivam da se ne usvoji. Prvo, jer ne umeju da objasne šta će deci od šest meseci do jedne godine računar. Drugo, jer ne umeju da kažu koliko to sve zajedno košta. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Vidite, vrlo precizno i jasno u 10 sekundi.

Zahvaljujem, kolega Orliću.

(Branka Stamenković: Ima još 14 sekundi.)

Ima još 14 sekundi, naravno, i to će iskoristiti.

Na član 25. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, pomalo sam i srećan. Dobro je što koleginica nije predložila da se, pored laptopova i računara, deci od godinu-dve dana dele natalne karte i staklene kugle. Stoga sam srećan što se zaustavila na tabletima, računarima i laptopovima.

Dame i gospodo narodni poslanici, nema besplatnog ručka i s tim u vezi ne možete oporezovati ništa. Znači, da biste ubrali porez, morate da ga uberete od nekog kapitala, od nekog rada, od nekog proizvoda. Ne možete da živite u državi koja će samo oporezivati.

Slažem se sa prethodnim govornikom da treba oporezovati sve one koji su doprineli divljoj, predatorskoj grabizaciji koju nazivaju privatizacijom. Al' to nije radila samo Vlada i bivši režim; to su radili i stečajni upravnici. Neki od njih su nam došli kao američki proizvod, uvozni, koji tamo nešto zabrljaju pa dođu ovde pa misle da mogu nekažnjeno da pljačkaju a onda se ti isti zalažu da se oporezuje. Šta? Stečajni upravnici jedino, i tajkuni.

Ali ne može se živeti od magle, mora se živeti od proizvodnje. Oni kažu – nećemo proizvodnju, nećemo dualno obrazovanje, nećemo radnike, nećemo fizički rad, nećemo proizvod, mi želimo samo da oporezujemo. Možete da oporezujete samo nešto što stoji. Novac je sredstvo za razmenu robe i kao takvo ga treba gledati.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Još jednom da ponovimo za šta se zalaže Poslanička grupa Dosta je bilo kada je u pitanju predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Pod broj jedan, da naziv „predškolsko vaspitanje i obrazovanje“ promenimo u „predškolsko obrazovanje i vaspitanje“ ne bismo li edukovali malo širu javnost o tome da vrtići nisu servis za čuvanje dece, već da period od treće godine pa do polaska u školu kod dece predstavlja period njihovog najbržeg ranog razvoja, kada su najprijemčiviji, najlakše uče. Oni tad i ne uče, oni prosto usvajaju.

Ako dete sa tri-četiri godine izložite okruženju u kome se priča neki strani jezik, on taj strani jezik neće naučiti, on će ga usvojiti i biće bilingvalan. Znači, toliko je moćan taj period, toliko deca u tom periodu lako i brzo primaju iz okruženja stimulanse. Sve to pomaže razvoju njihovih moždanih sinapsi da je neophodno da svu decu što pre obuhvatimo predškolskim obrazovanjem i vaspitanjem već od treće godine.

Da bismo to mogli da uradimo, naše predškolsko obrazovanje i vaspitanje mora da postane potpuno besplatno, jer samo tako može biti dostupno svima. Ne sme da zavisi od finansijske snage roditelja. Štaviše, upravo deca siromašnijih roditelja imaju potrebu za tim stimulativnim okruženjem, u kojem će biti podstaknut njihov rani razvoj, da bi na početku osnovne škole bili na istim startnim pozicijama sa ostalom decom. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Za mene je izraz „vaspitanje i obrazovanje“ i „obrazovanje i vaspitanje“ potpuno istovetna stvar. Ovo je tradicionalno kod nas, da se u ovom uzrastu kaže prvo vaspitanje. Ja bih čak menjao da se i kod ostalih uzrasta zove „vaspitanje i obrazovanje“. Jer ako je neko nevaspitan, ne možete ga naučiti ničemu.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 26. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja bih pre vaspitanja i obrazovanja dodao negu dece, s obzirom na to da se radi gotovo o bebama.

E sad, kad je vaspitanje u pitanju, da je ono bilo na prvom mestu ranijih godina, danas bismo imali povodom usvajanja amandmana i zakona daleko lakši posao. Da je vaspitanje bilo obavezno, ne bih doživeo da budem pljunut ovde u Parlamentu, ne bih doživeo da me traže po zgradi da me biju. Ne bih doživeo od prethodnog govornika da budem uštinut da je bilo vaspitanja.

Veliko je pitanje da li je bilo obrazovanja, ali oni žele da sve bude besplatno. Nažalost, nema besplatnog ručka, to moram da ponovim. Mi moramo da radimo, da zaradimo, moramo biti vredni i posvećeni svom poslu – u fabrici, na njivi, za plugom, za strugom. Svako na svoj način mora da provodi vreme u radu, jer ukoliko to budemo radili, onda nećemo imati samo besplatne udžbenike, nećemo imati samo besplatne računare, imaćemo i besplatne odlaske na more, ekskurzije itd., jer je to prethodno neko zaradio.

Da biste nešto mogli da trošite, da biste mogli da pijete vode, morate imati vodu u čaši, ne možete da pijete iz prazne čaše. Ne možete iz prazne kase, koju su ispraznili u zločinačkom poduhvatu stečajni upravnici i tajkuni i stranka bivšeg režima, da finansirate. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Rističeviću.

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vojislav Vujić, Jelena Vujić Obradović, Marija Jevđić, Đorđe Kosanić i Petar Petrović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Reč ima narodni poslanik Ana Stevanović.

Izvolite.

ANA STEVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ne znam da li je ministar pročitao publikaciju koju je objavio Unicef, koja se zove „Ulaganje u obrazovanje u ranom detinjstvu dece u Srbiji“. Mislim da je publikacija iz 2010. godine. Onda shvatate i sami zbog čega mi uporno insistiramo da predškolsko obrazovanje mora da bude besplatno.

Ponoviću još jedanput, predškolsko obrazovanje, koje treba da pohađaju sva deca, izaziva i uslovljava to da kasnije sva deca imaju jednake šanse. Nažalost, u našoj zemlji to nije slučaj i upravo su najugroženije socijalne grupe u najtežem položaju. Zbog toga država mora da snosi sve troškove predškolskog obrazovanja.

Deca koja potiču iz najnižih slojeva, odnosno njihovi roditelji nemaju dovoljno materijalnih sredstava da ih uopšte upišu u predškolske ustanove. Mi kao država jesmo odgovorni, i vi ste kao ministar koji je zadužen za stvari kojima se mi danas bavimo u suštini najodgovorniji, da pružimo deci jednake šanse i da deci iz najugroženijih grupa pružimo mogućnost da pohađaju predškolsko obrazovanje.

Tako da, pre nego što se uopšte pristupi usvajanju ovog zakona, još jedanput vas pozivam, kao što sam juče pozivala, da napravite korenitu reformu predškolskog obrazovanja, koje će kasnije usloviti reformu osnovnoškolskog i srednjoškolskog. Zato što, dok imamo situaciju kakva je danas, da su deca pre svega nejednaka i da njihovo obrazovanje i njihova budućnost zavisi od finansijske situacije njihovih roditelja, mi ne možemo da budemo humano društvo, pravedno društvo i ne možemo da pružimo jednake šanse za svu decu u našoj zemlji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Orliću, po amandmanu, izvolite. Imate 14 sekundi.

VLADIMIR ORLIĆ: Da se ne usvoji, dame i gospodo. Pod jedan, pobrkali su amandman; pod dva, još nam nisu rekli ono za računare.

PREDSEDAVAJUĆI: Pet sekundi. Zahvaljujem. Imate još devet sekundi, kolega Orliću.

Na član 27. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Ima ovde čudnih doktora, posebno ovih što su doktorirali kreativnost. Jako su kreativni. Mi smo, kad smo bili opozicija, stvarno bili kreativni. Ovi su negde spolja kreirani. Jako čudnih doktora ima, oni govore samo o predškolskom obrazovanju.

Moram da ponovim... Prvo da kažem – tako to biva kad neko diplomira na nekom fakultetu na kome je diplomirao... Ko ono beše, Čedomir Jovanović, je l'? Stvarno je na tom fakultetu bilo čudnih biljaka – fikusa. Budeš fikus i diplomiraš, pa i doktoriraš.

Radi se o nezi, vaspitanju, pa obrazovanju. A u ovom članu o kom sada govorim radi se o kaznama. Ukoliko neko spreči da se dete obrazuje na jeziku na kojem je to zakonom predviđeno, biće kažnjen odgovarajućom novčanom kaznom, pa bih ja voleo, po pitanju vaspitanja, da se kazne i neki doktori, i neki poslanici, koji očigledno da su vaspitanju... Obrazovanje je sumnjivo, vrlo sumnjivo, kao da je bilo u večernjoj školi uz večeru... Em je obrazovanje nešto sumnjivo... Zvanje možda postoji, ali znanje, posebno ako je primenljivo, teško da postoji. Jer neko ko bi imao odgovarajuće zvanje koje bi potvrdilo znanje ovako nešto ne bi rekao i znao bi da nema besplatnog ručka, da se novac zarađuje, da se novac ne deli prodajom magle već da se zarađuje u njivi, za strugom, za plugom. Ne zarađuje se stečajevima; tako se novac troši, ljudi upropašćuju. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 27. amandman, sa ispravkama, zajedno su podneli narodni poslanici Ljiljana Mihajlović, Vjerica Radeta i Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 27. amandman, sa ispravkama, zajedno su podneli narodni poslanici Sreto Perić i Miroslava Stanković Đuričić.

Reč ima narodni poslanik Sreto Perić.

SRETO PERIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, amandman na član 27. je zapravo na član 53. osnovnog zakona. Taj član govori o kaznenim odredbama.

U prvom njegovom delu predviđeno je kažnjavanje predškolske ustanove ili škole koja organizuje pripremni proces u predškolskoj nastavi. U principu, nismo intervenisali na ovaj deo, ali smatramo da bi tu predviđena kazna mogla da

bude manja nego što je predviđena, jer je besmisleno kažnjavati ustanovu u ovom iznosu, ali isto tako smatramo, u drugom delu, da bi za odgovorno lice u predškolskoj ustanovi, ili u školi koja organizuje pripremni proces za predškolsku nastavu, trebalo povećati od 100 do 150 hiljada.

Mi zapravo želimo na ovaj način da učinimo odgovornijim odgovorno lice, odnosno da zaprećena kazna bude ozbiljna, pa ako bude prekršeno da bude i izrečena. Ovde se smanjuje raspon između najmanje određene novčane kazne i najviše utvrđene novčane kazne. Smanjuje se mogućnost za korupciju, ostavlja mali prostor onom ko treba to da primeni da ima neki raspon i slobodnu ocenu u ovom.

Malo je interesantan način na koji je predlagač ovog zakona rekao zbog čega se ne prihvata amandman, pa kaže da je rešenje predloženo u Predlogu celishodnije i da je zakonom, ja sad ne znam kojim zakonom, predviđeno rešenje u redu.

Mislim, ministre, da ste ovo mogli da prihvatite; ne menja koncepciju zakona, ostaje u svemu kao što ste vi predvideli, ali bi ovde uvelo više obaveza i odgovornosti za odgovorno lice u ustanovi.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Bližimo se kraju ove rasprave u pojedinostima. Ostalo je još vrlo malo vremena, pa da rezimiramo, što se predškolskog obrazovanja tiče, šta Poslanička grupa Dosta je bilo smatra da je najvažnije kada je o predškolskim ustanovama reč.

Pre svega da proširimo mrežu predškolskih ustanova kako bi one mogle da obuhvate mnogo veći broj dece, da nam cilj bude da mogu da obuhvate svu decu uzrasta od treće godine do polaska u školu da bi sva deca imala podjednako dostupno stimulatívno okruženje u periodu ranog razvoja, dok se razvijaju više kognitivne funkcije, ne bi li na početku osnovne škole bila na jednakim startnim pozicijama, a ne da određena deca, koja nisu išla u vrtić, koja su iz siromašnijih sredina, čiji roditelji nisu imali da plate troškove vrtića, budu već na početku samog obrazovanja i života u zaostatku.

Drugi način na koji ćemo postići ovu jednakost šansi u obrazovanju za svu decu jeste da se postaramo da predškolsko vaspitanje i obrazovanje, ili

obrazovanje i vaspitanje, bude potpuno besplatno, da bude plaćeno iz budžeta Republike Srbije.

Trenutno je 80% tih troškova na lokalnim samoupravama. Sasvim je lako da Grad Beograd u potpunosti preuzme sve troškove predškolskog obrazovanja i nakon sledećih izbora u Beogradu, kada dobijemo poverenje građana, mi ćemo, DJB će se potruditi da to tako i bude i da taj pristup vrtićima bude za sve jednak i besplatan. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Orliću, devet sekundi. Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala.

Pošto predlagač priča o deci od tri godine a napisao je od šest meseci, koliko zna šta je predložio, toliko će i dobiti Beograd. Zato da se ne usvoji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 28. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Kad neko bebama od šest meseci traži laptopove, računare, za očekivanje je da zatraži svemirske brodove.

Uporno ponavljam da se radi o nezi, vaspitanju, pa obrazovanju.

Oni koji su vaspitanje dva puta preskočili, očigledno ne žele da čuju tu reč. Jer ta reč obavezuje da se ne može kolega pljuvati, ne može se psovati, ne može se kidisati na klupe, ne može se ulaziti sa orkestrom „Blago gluvima“ u Narodnu skupštinu.

S obzirom na to da po ovom zakonu postoji vaspitanje i obrazovanje, verujem da neke nove generacije neće u ovu skupštinu uletati poput onog nervoznog predstavnika „bensedina“ sa raznim klepetušama i gitarama i da neće ovde svirati kao da su na kafanskoj zabavi, kao da se takmiče za pesmu „Evrovizije“, da tog orkestra „Blago gluvima“ više neće biti ovde, da će doći neki fino vaspitani, da će biti i obrazovani, da će biti odnegovani, ali očigledno da naše kolege smatraju da nešto može da bude besplatno a da se prethodno ne zaradi.

Ja se zalažem za to da se za obrazovanje i vaspitanje novac zaradi proizvodnjom, na njivi, u fabrici. To rade sve kapitalističke zemlje, koje imaju jaku socijalnu podlogu. One prvo sve svojim radom i zarađivanjem omoguće, pa onda kad stvore tu pogaču, taj BDP na određenom nivou, kada zarade, onda emituju prava koja mogu da plate. Očigledno je da neki misle obrnuto i nisu u pravu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 28. amandman sa ispravkom su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Marina Ristić i Nemanja Šarović.

Reč ima narodni poslanik Zoran Krasić.

ZORAN KRASIĆ: Gospodine Milićeviću, meni stvarno nije jasno. Predlagač zakona nije prihvatio ovaj moj amandman ili je prihvatio ovoj moj amandman? Ovde stoji da niste prihvatili amandman, a u obrazloženju kažete da se slažete.

Mi smo u svađi oko roka. Vi kažete – za dve godine od stupanja na snagu donećete podzakonske akte. Ja sam predložio šest meseci. Kažete da ćete se truditi da to bude ne u roku od dve godine nego nešto kraće. I sad ste tu našli kao neki odgovor.

Zašto je meni ovo važno? Da li vi zastupate devizu „Brže, jače, bolje“ ili ne zastupate? Brzo ste uradili ove predloge zakona, jako ste ih uradili, pošto je Ministarstvo napokon uzelo nadležnosti, i očekujem da bude i bolje za šest meseci, a ne za dve godine. Ili ste prihvatili onu drugu devizu – ovaj mandatni period Vlade će da se koristi da Srbija dođe do pred vrata EU? To je otprilike za dve godine, po onom obećanju iz 2016.

Ali dobro. Meni je izuzetno drago što niste prihvatili ovaj moj amandman, te smo tako jasno i glasno rekli ko je gde. A ne onako, ja podnosim amandmane, vi se slažete, vi ih ne prihvatate, ja ne podržavam ovu Vladu a odbijate amandmane onih koji podržavaju vas. Pa prema ovome kako se vi ponašate, vas čovek i ne sme da podržava. Vi mu odmah odbijate amandmane. Ili, ne znam, uzimate neke druge kriterijume.

Mislite da je ekskluzivno pravo za dobro samo na jednoj strani. Pa usvojte te amandmane, ne ovako nas da zbunjujete.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Reč ima narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dakle, pričali smo o tome da je jako važno da u osnovnom obrazovanju ispoštujemo sve ono što je zagarantovano i samim Ustavom Republike Srbije. Dakle, mi smo se zalagali i na ovaj način smo želeli da popravimo ovaj zakon iz prostog razloga što ne samo da ima nedostataka, nego osnovno obrazovanje, pre svega, nije besplatno u Srbiji.

To što piše da jeste, ne znači da jeste i u realnosti. Ako uzmete primer da je preko polovine plate potrebno da bi se kupio jedan set udžbenika, zajedno sa

pernicama i svim stvarima koje su neophodne detetu da započne 1. septembra školsku godinu, kako će neka porodica da izdrži ako ima dvoje, troje, pa i više dece? Dakle, besplatni udžbenici podrazumevaju danas da država stane iza dece, da stane iza roditelja i da im pomogne da zaista obrazovanje bude besplatno.

Ukoliko ne budemo na taj način verovali da možemo da popravimo stvar, mislim da će takav stav Vlade Republike Srbije definitivno uticati na to da će mnoga deca ili ostati bez potrebnih sredstava ili će njihovi roditelji dodatno osiromašiti.

Ono što je veoma važno jeste da, takođe, vodimo računa i o ćirilicom i latiničnom pismu, s obzirom na to da srpski jezik ravnopravno priznaje oba, a to, jednostavno, nije slučaj sa onim što se dešava danas u osnovnom obrazovanju. Ako kažete da engleski, nemački, ruski, francuski ili neki drugi jezik mora isključivo...

(Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Božoviću.

Poštovani narodni poslanici, obavestavam vas da je potrošeno vreme koje je za obrazlaganje amandmana predviđeno članom 158. Poslovnika o radu Narodne skupštine Republike Srbije. Dakle, vreme kada je reč o predlagateljima amandmana. Ostaje vreme koje pripada poslaničkim grupama, ukoliko poslaničke grupe imaju vreme i nisu ga potrošile tokom rasprave, i ostaje vreme predsednika ili ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa, ukoliko predsednici ili ovlašćeni predstavnici poslaničkih grupa to vreme nisu potrošili tokom dosadašnjeg toka rasprave.

Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nataša Jovanović i Milorad Mirčić.

Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 29. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Ristićević.

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Koleginice Stamenković, imate vreme poslaničke grupe. Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Nažalost, opet se na čudan način računalo ovo amandmansko vreme i nije ostalo uopšte amandmanskog vremena da razgovaramo o predlozima zakona o osnovnom i o srednjem obrazovanju i vaspitanju, tako da mogu samo kratko da kažem da se, pre svega kada je osnovnoškolsko obrazovanje u pitanju, Poslanička grupa Dosta je bilo zalaže za to da troškovi nabavke udžbenika budu u potpunosti pokriveni iz budžeta Republike Srbije ne bi li roditelji bili pošteđeni tog stravičnog finansijskog udara svakog septembra, naročito ako imaju više od jednog deteta.

Dalje, zalažemo se za korenitu reformu načina na koji se izvodi nastavni proces. Nama u centru sistema nije dete i nisu potrebe deteta; nama su u centru sistema nastavnici. Deca imaju preveliki broj predmeta, pre svega zbog toga što ne možemo zaposlenim nastavnicima da damo otkaz i da ih izbacimo na ulicu, pošto su i oni roditelji. Da je ova država odgovorna, ona bi morala da smisli neki socijalni program pomoću kog će, smanjenjem broja predmeta u školi, nastavnike koji zbog toga ostaju bez posla zbrinuti na neki drugi način.

Jedan od načina je da maksimalan broj dece po odeljenju sa 33 smanjimo na 20, time bismo sačuvali određeni broj radnih mesta, a predmete bismo mogli da ukрупnimo, jer deca su preopterećena, gradivo je preobimno. I to je sve radi očuvanja radnih mesta unutar osnovnoškolskog sistema. Pri tome se zanemaruje činjenica da ceo sistem treba da se vrti oko deteta, a ne oko očuvanja socijalnog mira. Taj socijalni mir treba da se očuva na druge načine, a ne na ovaj način. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima predstavnik predlagača, ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Moram još jednom, radi javnosti, da podsetim da je ovaj dom usvojio jedan jako kvalitetan zakon, on se zove Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, gde je u centru dete, gde je prvi put posle dugo decenija stavljeno šta je to predmet, šta je to program i opterećenje učenika je bilo na prvom mestu.

Postoje i druge mere i načini da se obezbedi dobar socijalni program. Mi smo obezbedili 1.200 otpremnina. Obezbedili smo da se sa 65 godina mora u penziju i da mladi mogu dobiti šansu. Treba mi mnogo vremena da kažem koje su sve mere obuhvaćene, ali prvi put je zaista dete u programu, ne samo u osnovnim školama nego i u gimnazijama. Uvode se izborni paketi, znači ne bira više niko u ime deteta, nego dete ima pravo da bira, tako da ćete videti, zaista, u vrlo skorije vreme, da se ovo upravo radi. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 2. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić i zajedno Gorica Gajić, Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nikola Savić i Zoran Krasić.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić, Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Balint Pastor, Elvira Kovač i Arpad Fremond.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milan Lapčević, Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga, Nada Lazić.

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 7. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 9. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Dubravko Bojić i Vjerica Radeta.

Na član 11. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Nikola Savić i Vjerica Radeta.

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 12. amandman, sa ispravkom, zajedno su podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 13. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Ružica Nikolić i Vjerica Radeta.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 15. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Ružica Nikolić i Zoran Krasić.

Na član 17. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 19. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Balint Pastor, Elvira Kovač i Arpad Fremond.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 19. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Na član 19 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Nataša Jovanović i Vjerica Radeta.

Na član 21. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 21 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Aleksandar Šešelj i Zoran Krasić.

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 22 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 22. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević i zajedno dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović.

Na član 22. amandman je, na osnovu člana 161. Poslovnika, podneo Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo.

Predstavnik predlagača je na sednici Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatio amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 23. amandman, sa ispravkom, podneo je narodni poslanik Marijan Ristićević.

Na član 24. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 25. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 25. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Ristićević.

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Miljan Damjanović i Vjerica Radeta.

Na član 26 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 27. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 27. zajedno su podneli amandmane narodni poslanici Gorica Gajić, Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Ružica Nikolić i Zoran Krasić.

Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Zoran Krasić i Aleksandra Belačić.

Na član 28. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 29. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 29. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 29. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Ljiljana Mihajlović i Vjerica Radeta.

Na član 30. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 30. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 30. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Tomislav Ljubenić i Vjerica Radeta.

Na član 31. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Zoran Krasić, Sreto Perić, Vjerica Radeta i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Ristićević.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 31. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojević i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Na član 33. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojević i prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 33. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Ristićević.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 35. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojević i prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 35. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Ristićević.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milan Lapčević, Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 37. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 37. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 37. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 39. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 39. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 39. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 39. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nikola Savić i Zoran Krasić.

Na član 40. amandman je podneo narodni poslanik dr Vladimir Orlić.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 40. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 41. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 41. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 41. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Dubravko Bojić i Zoran Krasić.

Na član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 43. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 43. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 43. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 44. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 45. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 45. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 45. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 45. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 45. amandman je, na osnovu člana 161. Poslovnika, podneo Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo.

Predstavnik predlagača je na sednici Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatio amandman a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 45. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 46. amandman je, na osnovu člana 161. Poslovnika, podneo Odbor za obrazovanje, tehnološki razvoj i informatičko društvo.

Predstavnik predlagača je na sednici Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatio amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 47. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 47. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 48. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić, mr Jasmina Nikolić.

Na član 49. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 49. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 49. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Na član 49. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Sreto Perić i Vjerica Radeta.

Na član 50. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 51. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 51. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 52. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 52. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić

Na član 53. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 53. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 53. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 54. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 54. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 54. amandman je, na osnovu člana 161. Poslovnika, podneo Odbor za obrazovanje, tehnološki razvoj i informatičko društvo.

Predstavnik predlagača je na sednici Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatio amandman. Odbor za ustavna

pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 54. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 54. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 55. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 55. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 56. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 57. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 57. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 57. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 58. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 58. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 58. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 58. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Nataša Jovanović i Vjerica Radeta.

Na član 59. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 59. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Amandman kojim se posle člana 59. dodaje novi član 59a zajedno su podneli narodni poslanici dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović.

Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo je, saglasno članu 163. stav 2. Poslovnika Narodne skupštine, odbacio kao nepotpun amandman kojim se posle člana 59. dodaje novi član 59a koji su zajedno podneli narodni poslanici dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović. Odbačeni amandmani ne mogu biti predmet rasprave i o njima se ne glasa (član 163. stav 4. Poslovnika).

Na član 60. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 60. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović i zajedno narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 60. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 61. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 61. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 61. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 62. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 63. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 63. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 63. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 64. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 65. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 65. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Zoran Krasić i Miljan Damjanović.

Na član 65. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Na član 66. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 66. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 66. amandman su zajedno podneli narodni poslanici mr Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović i Radoslav Milojičić.

Na član 66. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Zoran Krasić i Miljan Damjanović.

Na član 67. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 67. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Dame i gospodo narodni poslanici, na osnovu člana 161. Poslovnika Narodne skupštine, poslanik Marijan Rističević povukao je amandmane na članove: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53 Predloga zakona o izmenama i dopunama zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju 24. oktobra 2017. godine, a koji su zavedeni pod brojem 016102865-17.

Prelazimo na 4. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SREDNjEM OBRAZOVANjU I VASPITANjU (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koji su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Obora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres Predloga zakona o pojedinostima.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević, Vesna Marjanović.

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 2. amandman, sa ispravkom, zajedno su podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nikola Savić i Zoran Krasić.

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Dubravko Bojić i Vjerica Radeta.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nataša Jovanović i Zoran Krasić.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 4. amandman, sa ispravkom, zajedno su podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Vesna Marjanović.

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović.

Na član 6. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Zoran Krasić, Miljan Damjanović i Vjerica Radeta, zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr. Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić, zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Vesna Marjanović.

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Aleksandra Belačić i Vjerica Radeta.

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Vesna Marjanović.

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević, Vesna Marjanović.

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Balint Pastor, Elvira Kovač i Arpad Fremond.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 9. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Dubravko Bojić i Vjerica Radeta.

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović..

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nikola Savić i Zoran Krasić.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 14. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojević i prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 14. amandman je podneo narodni poslanik Dušan Milisavljević.

Na član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić, Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojević i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Ružica Nikolić i Vjerica Radeta.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milan Lapčević, Gorica Gajić, i Dejan Šulkić.

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta i Nikola Savić.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić i Sreto Perić.

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić, Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Na član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Aleksandar Šešelj i Zoran Krasić.

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 21. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 22. amandman su zajedno podneli su narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 23. amandman su zajedno podneli su narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović.

Na član 23. amandman, sa ispravkom, zajedno su podneli su narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 23. amandman su zajedno podneli su narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 24. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 24. amandman su zajedno podneli su narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 24. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 24. amandman su zajedno podneli su narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 25. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 26. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj i informatičko društvo prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Na član 26. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 28. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 29. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 29. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Petar Jojić i Vjerica Radeta.

Na član 29. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 29. amandman je podnela narodni poslanik Gorica Gajić.

Na član 30. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno Branka

Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 31. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Aleksandar Šešelj i Vjerica Radeta.

Na član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 32. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 33. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Aleksandra Belačić i Zoran Krasić.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić, Milan Lapčević i Dejan Šulkić.

Na član 34. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 35. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 36. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Dubravko Bojić i Zoran Krasić.

Na član 37. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nikola Savić i Zoran Krasić.

Na član 38. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Zoran Živković.

Na član 39. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 40. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 41. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 42. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta, Nataša Jovanović i Zoran Krasić.

Na član 43. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 44. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 45. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 45. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 46. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 47. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Marinika Tepić, Sonja Pavlović, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović, Zoran Živković i zajedno Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 47. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 48. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 48. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 49. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 49. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 50. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 50. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić i Vesna Marjanović.

Na član 50. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić i prof. dr Miladin Ševarlić.

Na član 50. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Balint Pastor, Elvira Kovač i Arpad Fremond.

Vlada i Odbor za obrazovanje, nauku, tehnološki razvoj, informatičko društvo prihvatili su amandman. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 51. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici: zajedno Boško Obradović, Srđan Nogo, Marija Janjušević, dr Dragan Vesović, mr Ivan Kostić, Zoran Radojičić, prof. dr Miladin Ševarlić i zajedno Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 51. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Krasić, Miljan Damjanović i Vjerica Radeta.

Amandman kojim se posle člana 51. predlaže dodavanje novih članova 51a i 51b zajedno su podneli narodni poslanici dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović.

Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo je, saglasno članu 163. stav 2. Poslovnika Narodne skupštine, odbacio kao nepotpun amandman kojim se posle člana 51. dodaju novi članovi 51a i 51b, koji su zajedno podneli narodni poslanici dr Sanda Rašković Ivić, dr Dijana Vukomanović i Đorđe Vukadinović. Odbačeni amandmani ne mogu biti predmet rasprave i o njima se ne glasa (član 163. stav 4. Poslovnika Narodne skupštine).

Na član 52. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 53. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 54. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 55. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Na član 55. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandra Jerkov, Balša Božović, Gordana Čomić, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojević i Vesna Marjanović.

Na član 56. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branka Stamenković, Ljupka Mihajlovska, dr Ana Stevanović, Vladimir Đurić i mr Jasmina Nikolić.

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Koristim priliku, naravno, da zahvalim ministru Šarčeviću sa saradnicima na učešću u raspravi.

Saglasno članu 87. stav 5. Poslovnika Narodne skupštine, određujem sredu, 8. novembar 2017. godine, sa početkom u 10.00 časova, kao dan za glasanje o tačkama dnevnog reda Druge sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2017. godini.

Zahvaljujem.

(Sednica je prekinuta u 17.05 časova.)